Четвер, 6 листопада 2003 року. № 210 (3210)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

СПІВРОБІТНИЦТВО

Двосторонні відносини — на якісно новий рівень

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Ми надаємо винятково важливого значення розвитку відносин із Сербією і Чорногорією», — зазначив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час зустрічі з Президентом Сербії і Чорногорії Светозаром Маровичем. Сторони обговорили перспективи двосторонньої співпраці в політичній, економічній, культурній сферах, а також у галузі науки.

(Закінчення на 7-й стор.).

ПАРЛАМЕНСЬКА ХРОНІКА

Блокпост у сесійній залі

Ранкове засідання 5 листопада

Як і у вівторок, засідання Верховної Ради закрилося, тільки-но розпочавшись. Причини ті самі — відгомін подій у Донецьку 30—31 жовтня.

Відкриваючи ранкове засідання, Голова Верховної Ради Володимир Литвин поінформував народних депутатів про рішення Конституційного Суду стосовно проходження через парламент депутатських запитів. Конституційний Суд роз'яснив, що депутатські запити не потребують затвердження Верховною Радою, як це було раніше. Отож, за словами В. Литвина, надалі депутатські запити лише оголошуватимуться під час сесійних засідань і за підписом Голови ВР направлятимуться за призначенням. Проте ця процедура не стосується депутатських запитів до Президента України — вони, як і раніше, потребуватимуть підтримки сесійної зали. Після цього розпочалося безпосереднє проголошення депутатських запитів і заяв.

(Закінчення на 2-й стор.).

КОРДОН

Розділити по дну і назвати Азов Каспієм?

Учора в Києві відбулися україно-російські переговори на рівні заступників міністрів закордонних справ з питання розмежування кордону двох країн в Азовському морі та Керченській протоці. Відкриваючи переговори, заступник Міністра закордонних справ України Олександр Моцик нагадав про позицію нашої держави з питання кордону в Азовському морі і наголосив, що острів Коса Тузла — це українська територія. Заступник міністра додав, що Україна пропонує паралельно з угодою про розмежування кордону укласти пакет угод, які визначали б баланс інтересів української та російської сторін в Азовському морі. Ці угоди можуть стосуватися судноплавства, рибальства, екологічних і деяких інших питань, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

(Закінчення на 7-й стор.).

Шановний читачу!

Віднині ти можеш стати нашим кореспондентом. Зателефонуй за номером 456-72-63 з 9.30 до 11.00 і повідом найсвіжішу новину. Пам'ятай, «Голос України» — це твоя газета!

ТИМ, ХТО НІС ВОЛЮ В СЕРЦЕ НАШОЇ ЗЕМЛІ

Вітання Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА з нагоди 60-річчя визволення Києва від фашистських загарбників

Дорогі кияни, співвітчизники!

Шість десятиріч тому над золотими куполами Києва і дніпровськими кручами, над руїнами, згарищами і полум'ям ще не стихлих боїв знялося знамено визволення і повернення життя. Той листопадовий день 1943-го не тільки навічно вкарбований в історію України — він став знаковою віхою в літопису всієї Великої Вітчизняної, додав віри та впевненості у перемозі над фашизмом Європі і світові, що знають «матір міст руських» як один із символів слов'янства і загальнолюдських святинь, несхитний заслін перед чужинськими нашестями.

Ювілейна дата, з якою я вас щиро вітаю, наближає наші чуття і помисли до тих, хто ніс волю в серце української землі і лягав у цю землю, залишаючись на ній скромними обелісками, хто йшов далі, щоб мужньо, чесно і до кінця виконати свою історичну місію. Вони були, є і завжди будуть неперевершеним взірцем патріотизму, величі духу, звитяги і самопожертви — сини різних народів, рядові і полководці, солдати і трудівники великої війни.

Для нині сущих, для прийдешніх поколінь немає вищої і почеснішої мети, ніж продовжувати справу оборонців та визволителів, примножувати багатство й красу врятованої ними Батьківщини, берегти й оберігати святу пам'ять героїв.

Нехай свідомість цього обов'язку додає нам сил, енергії й наснаги в будівництві нової України, творенні свого майбутнього!

Листопад. 1943 рік. Передмістя Києва.

Цей день вони наближали, як могли

Цього дня 60 років тому Київ було очищено від німецьких окупантів. Перемога далася Радянській Армії дорогою ціною. За офіційними даними, у воєнній операції з визволення міста загинули тисячі солдатів і офіцерів. Довгоочікувана свобода від фашистських загарбників, котру столиця України здобула 6 листопада 1943 року, стала знаковою подією в історії визволення всієї країни. З цієї битви Героями тоді ще нашої спільної батьківщини — Радянського Союзу вийшли 2,5 тисячі чоловік.

Сьогодні ми вшановуємо і вітаємо ветеранів, учасників Київської битви. Схиляємо голови і кажемо спасибі визволителям нашої столиці. Цей день перемоги і свободи Києва вони наближали, як могли...

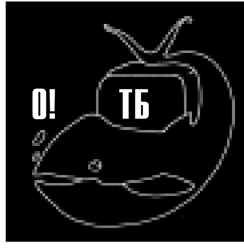
(Продовження теми на 3-й стор.).

Славна дата спільної історії

З нагоди 60-річчя визволення Києва Президент Російської Федерації Володимир Путін надіслав вітання Президентові України Леоніду Кучмі та всім громадянам України. «Фашистські полчища завдали величезної шкоди столиці України — сотні тисяч людей було вбито та інтерновано, знищено підприємства, зруйновано житловий фонд. Проте ні масові злодіяння, ні терор не зламали волю українського народу до боротьби», — йдеться у привітанні. «Відзначаючи славну дату в нашій спільній історії, хотілося б особливо наголосити на важливості об'єднання зусиль Росії та України для розв'язання актуальних проблем сучасного розвитку. Наші країни — стратегічні партнери, і ми повинні зробити все, що від нас залежить, для подальшого поглиблення двостороннього співробітництва».

10, 15

Програма телебачення 11—14

«Мобілізація» не вдалася. Хто поверне гроші? 20

Третина опитаних в Україні збираються святкувати річницю Жовтневої революції 1917 року

Блокпост у сесійній залі

(Початок на 1-й стор.).

Головною темою заяв представників депутатських фракцій знову стали події в Донецьку, що мали місце 30—31 жовтня. Зокрема, Володимир Стретович («Наша Україна») повідомив, що напередодні запланованого у Донецьку з'їзду «Нашої України» у місті було знищено майже 400 біг-бордів і замість них фірма «Плазма» розмістила ганебні біг-борди з есесівськими символами та карикатурами на лідера «НУ» Віктора Ющенка. Водночас В. Стретович заявив, що встановлення біг-бордів відбувалося за участю працівників МВС та ДАІ, а також, що за ці два дні в Донецьку було порушено щонайменше 16 статей Кримінального кодексу, тому «Наша Україна» вимагає створення міжвідомчої групи з розслідування подій у Донецьку та заслуховування у Верховній Раді керівників правоохоронних органів.

Представник СДПУ(о) Нестор Шуфрич заявив, що фракція обурена діями «Нашої України» у Верховній Раді 4 листопада. Та що, на думку фракції, ті самі сили, які намагалися захопити владу 9 березня 2000 року, роблять це і сьогодні. Проте в Донецьку вони отримали рішучу відсіч. Н. Шуфрич закликав парламентську більшість не піддаватися тиску опозиції.

Петро Симоненко (КПУ) назвав події в Донецьку черговою ганебною сторінкою влади та закликав заслухати з цього приводу керівників МВС. Лідер комуністів наголосив, що саме такі дії нинішніх олігархів ділять Україну на Схід і Захід, саме такими діями хочуть розтягнути Україну на клаптики і мати своїх міліціонерів. На його думку, треба не лише заслухати керівників МВС, а й щоб унеможливити таке в майбутньому, провести радикальну політреформу. Лідер комуністів закликав провести окреме засідання, під час якого обговорити події в Україні в комплексі, адже сьогодні «Львів перетворили на Сицилію, а Донецьк на Чикаго».

Раїса Богатирьова («Регіони України») заявила, що неприпустимо як політінструмент використовувати провокації. На думку фракції, у бажанні провести з'їзд «Нашої України» в Донецьку проглядалася відверта провокація та що планувався він як виразка у стан неприятеля, розрахована на зарубіжний резонанс. Р. Богатирьова від імені «Регіонів України» запропонувала підписати мораторій на активні політичні дії до початку виборчої кампанії.

Микола Гапочка («Народний вибір») сказав, що парламент став заручником політичної ситуації та закликав депутатів використовувати трибуну лише для законотворчої роботи.

На неприпустимість блокування трибуни ВР звернув увагу представник «Демініціатив» Михайло Добкін. Від імені фракції він запропонував розглянути події в Донецьку на спільному засіданні комітетів і тільки після цього винести проект рішення на розгляд парламенту.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Окрім того, лідер фракції Аграрної партії Катерина Ващук заявила, що фракція ухвалила рішення не реєструватися і не брати участі у голосуванні доти, доки не буде припинено тиск на підприємства, до яких мали стосунок представники фракції.

Після того, як було перервано виступ представника фракції «Наша Україна» Володимира Бондаренка, знову було заблоковано парламентську трибуну. Тому наступне питання — інформація Голови Фонду держмайна України про реалізацію політики приватизації стратегічно важливих промислових об'єктів Михайла Чечетова — обірвалося на першому реченні доповідача. Голова Верховної Ради Володимир Литвин знову закрив пленарне засідання достроково.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Компромісу поки що не досягли

Вівторок, який мав стати днем голосування, у Верховній Раді перетворився на день блокування. Після перерви фракція «Нашої України» знову заблокувала трибуну і Володимир Литвин достроково закрив засідання ВР.

Опозиція вимагала заслухати звіти силовиків про події в Донецьку та створити для з'ясування обставин тимчасову парламентську слідчу комісію.

Після зустрічі з Президентом Сербії і Чорногорії Светозаром Маровичем Голова ВР прокоментував ситуацію. Щоб дати оцінку цим подіям, «треба мати сукупність інформації, чому депутати вимагали заслухати звіт керівників силових структур», — переконаний Володимир Литвин. «Я сказав представникам «Нашої України»: ви отримали сьогодні прекрасний піар, ви отримали прекрасну пресу, зокрема й електронну, — давайте знайдемо компромісне рішення...», — зазначив Голова ВР.

Та досягти компромісу не вдалося — пропозиція заслухати звіт силовиків не пройшла, питання про внесення до порядку денного проекту постанови про створення в парламенті спеціальної слідчої комісії також не пройшло. Не пристали депутати й на пропозицію Голови ВР доручити двом комітетам затребувати в силових відомствах відповідну інформацію й підготувати її до розгляду на розширеному засіданні погоджувальної ради, де вирішать, чи варто це питання виносити в сесійний зал.

«Я за те, щоб дати оцінки, але після того, коли узагальнимо, коли попрацюють комітети, коли послухаємо, як пояснюють це місцеві керівники і керівники силових структур, яке бачення представників фракцій...», — сказав В. Литвин. Він наголосив: «Верховна Рада не може бути учасником передвиборного процесу. Вона може давати оцінки тому, що відбувається, якщо, зокрема, порушуватимуться права народних депутатів, створюватимуться якісь вибухонебезпечні ситуації. Але Верховна Рада має працювати як Верховна Рада. Сьогодні заблокували, бо не заслухали звіт стосовно подій у Донецьку, в четвер планується блокування, тому що не приймається закон про вибори на пропорційній основі. Що далі?»

Коментуючи ще одну «вибухонебезпечну» ситуацію — можливі вибори Першого заступника глави парламенту, В. Литвин підкреслив: для того, щоб цього разу в сесійній залі обійшлося «без будь-яких ультиматумів або блокувань», треба провести широкі консультації і прийняти узгоджене рішення. «Зараз лунають пропозиції голосувати пакетом, голосувати зразу і за прокурора, і за Першого заступника, дехто йде далі... Але спочатку треба прийняти рішення про надання згоди на призначення Генпрокурором Геннадія Васильєва», — сказав Голова ВР. Після того, як Президент підпише відповідний указ, за словами В. Литвина, на розгляд ВР треба внести проект постанови про звільнення колишнього і обрання нового Першого заступника. «Зараз називається широкий спектр прізвищ, і я думаю, ми знайдемо узгоджене рішення. Принаймні довго місце не буде порожнім», — запевнив Володимир Литвин.

Записала **Ганна ЛУКАНСЬКА.**

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

КС не віддав тлумачення законів Верховній Раді

Учора Конституційний Суд оприлюднив висновок у справі про відповідність проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України», поданого 161 народним депутатом України (серед яких Матвієнко, Мусіяка, Мартинюк, Мороз, Ключковський), вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

КС зазначав, що загалом вимоги статей 157 та 158 Конституції України додержано. Так, відповідно до ст. 158 законопроект Верховна Рада нинішнього скликання не розглядала, а положення запропонованих статей не змінювалися. Також дотримано вимоги ст. 157, яка передбачає, що Основний Закон не може бути змінено, якщо такі зміни спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України та передбачають скасування або обмеження прав і свобод людини та громадянина.

Зміни, якими передбачено віднести до повноважень Верховної Ради України тлумачення законів України, вилучивши його з повноважень Конституційного Суду, КС визначив такими, що не відповідають вимогам ст. 157 Конституції, оскільки передбачають обмеження права індивіда звертатися до КС і тим самим права на судовий захист. Крім цього, до окремих положень законопроекту зроблено низку застережень.

Висновок про відповідність проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України» вимогам статей 157 і 158 Конституції України є обов'язковим до виконання, остаточним і не може бути оскаржений.

Юлія ХОМЕНКО.

Як витягнути культуру зі злиднів

У ФРАКЦІЯХ І ГРУПАХ ВР

Фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна» підписала угоду про співпрацю та взаємодію з Київським національним університетом культури та мистецтв.

Як наголосив керівник фракції **Ігор ШАРОВ**, необхідність цього договору продиктована насамперед недосконалістю законодавчої бази в галузі культури. «Підписанням угоди ми започатковуємо кампанію законодавчих ініціатив у сфері культури, — зазначив І. Шаров. — Ми не підмінятимемо роботу уряду чи профільних парламентських комітетів, а прагнемо стимулювати їх до пліднішої роботи».

Один із ключових законопроектів, який нині перебуває на розгляді у Верховній Раді, — Кодекс законів про культуру, автором якого є народний депутат України, член депутатської фракції ППУ і «Трудова Україна», почесний ректор Київського національного університету культури і мистецтв **Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ**. Цей документ об'єднує майже півтора десятка законів про культуру.

М. Поплавський наголосив, що культура має стати не залишковим, а одним із пріоритетних напрямів державної політики. Він відзначив, що за роки незалежності в Україні, на жаль, досі не прийнято такі важливі закони, як про гастрольно-концертну діяльність, про театральну діяльність, соціальний захист працівників культури, особливо на селі. А реформувати соціально-культурну сферу та витягнути її зі злиднів можна, лише змінивши підходи до культури та відповідну законодавчу базу.

За підсумками «круглого столу», що передував підписанню угоди, вирішено направити до уряду резолюцію з пропозиціями до законодавства про культуру.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Заява

спільного засідання президії ради НСПУ та ради Київської організації НСПУ

29 жовтня ц. р. у санаторії адміністрації Президента в Пущі-Озерній відбулося інспіроване владою зібрання групи письменників, мета якого — розкол, а в перспективі і руйнування Національної спілки письменників України.

Оргкомітетові зборів та його «патронам» удалося зібрати жалюгідну кількість амбіційних або дезорієнтованих літераторів, не делегованих обласними організаціями НСПУ і аж ніяк не уповноважених вирішувати долю всієї спілки. Ніхто не забороняє їм засновувати свою творчу організацію, але так само ніхто не дає їм права перехоплювати в свої руки НСПУ з її іменем і майном, зневажаючи при цьому зареєстрований Мін'юстом статут НСПУ.

Ніхто не може змінити керівництво спілки, якщо такого рішення не прийме її повноважний з'їзд. Ніхто не повинен переступати закон і мораль.

Президія не визнає збори групи письменників, які відбулися 29 жовтня ц. р., з'їздом НСПУ. А значить не визнає їх рішення як такі, що суперечать чинному статуту НСПУ.

Президія залишає за собою право на захист НСПУ відповідно до чинного законодавства України.

Петро ТРОНЬКО: Я тим дівчатам золотий пам'ятник поставив би

СПОГАДИ

Він, тоді помічник начальника політвідділу 8-ї повітряної армії, один із тих, кого до завершення війни відкликали з бойових частин. Потрібні були кадри для відновлення життя на визволених від окупантів територіях. Для Києва комплектували їх у селі Гоголів, розташованому неподалік міста. Щойно радянські війська вибили загарбників, в одному з автомобілів, слідом за машинами, в яких були Хрущов, Жуков, Довженко, Бажан, Яновський, до Києва в'їхав і перший секретар Київських обкому і міськкому комсомолу ***Петро ТРОНЬКО****.*

Довідка.

Петро Тимофійович — Герой України. Заслужений діяч науки і техніки України. Академік, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу регіональних проблем історії України Інституту історії України НАН України.

— Перша зустріч прибулих відбулася біля будинку нинішнього центрального універмагу, — пригадує Петро Тимофійович. — Неголені, голодні люди плакали з радості, дякували, обнімалися. Ми поїхали до пам'ятника Тарасу Шевченкові. Ще горів червоний корпус університету. Микита Сергійович вигукнув тоді: «Вони за все дорого заплатять!»

Завод «Більшовик» буквально лежав. Тлів Бабин Яр. Далеко розносився їдкий запах. Мабуть, не всі знають, що перед відступом, аби зменшити свої злочини, фашисти змушували наших полонених відкопувати трупи й спалювати. А потім їх усіх також розстріляли. Жахливий вигляд мав Хрещатик. Ним важко було проїхати автомобілем.

Місто треба було відбудовувати. Це й стало головним нашим завданням. 5 грудня 1943 року в приміщенні оперного театру ми провели мітинг-збори. Прийняли звернення до молоді міста й області: «Усі на відбудову Києва».

Цікаво, якщо до війни в Києві на обліку було 78 тисяч комсомольців, то в 1944-му ми зареєстрували лише п'ять тисяч.

На наш заклик відгукнулися майже 10 тисяч дівчат (хлопців залишилося мало) з Київської області. Як самовіддано й тяжко вони працювали! Я за цей трудовий подвиг їм золотий пам'ятник поставив би.

Ми одразу налагоджували життя у визволених районах області. Заготовляли й направляли хліб, посилки на фронт. Доглядали за хворими у шпиталях, дітьми-сиротами.

Записав Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фото з власного архіву Петра Тронька.

На знімках: одна із зустрічей М. Хрущова з киянами в день визволення міста; такий був тоді Петро Тронько.

ЗВИТЯЖЦІ

«Нас залишалось тільки троє...»

Молодший лейтенант Микола Захарчук, який тільки-но закінчив курси на Брянському фронті, взимку 42-го командує стрілецьким взводом із сорока солдатів. З боями проходять Воронеж, Курськ, Суми, а наприкінці вересня 43-го приступають до форсування Дніпра в районі Лютізького плацдарму.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

Микола Максимович і нині не може без хвилювання згадувати ті дні переправи і штурму дніпровських круч у районі Вишгорода, коли доводилося відбивати за день по шість атак гітлерівців, коли, як у тій пісні, «нас залишалось тільки троє із вісімнадцяти хлоп'ят».

— На правий берег Дніпра переправлялися під суцільним кулеметним та мінометним вогнем противника. Добиралися з допомогою дощок, колод, очерету, човників, — згадує Микола Максимович. — Нас лише троє доплили до острівця на Дніпрі, а звідти вбрід перейшли старе русло річки. Побачене на березі важко осягнути: пісок, перемішаний з кров'ю і тілами полеглих бійців. А завдання було — захопити під горою цегельний завод та його бараки. Ті бараки доводилося штурмом брати не раз. Через кілька днів боїв нас залишилися одиниці...

В одному з боїв Миколу Захарчука поранило й контузило. Знесиленого і непритомного, але живого лейтенанта 167-ї стрілецької дивізії 38-ї армії, якою командував уславлений генерал Москаленко, підібрали фашисти і відправили спершу до Бородянки, а звідти — в Німеччину. Доля бранця, та ще й командира-комуніста, була визначена — концтабір і фізичне знищення або ж згасаюче життя. Не знав тоді Микола Максимович, що командування військової частини за винятковий мужність і хоробрість, виявлені ним під час форсування Дніпра і в боях з фашистами під Вишгородом, представило до нагороди — присвоєння йому звання Героя.

Подільському юнакові з сибірським характером судилося пройти всі кола фашистського пекла й залишитися живим. До травня 1945-го відбув концтабірне життя у сумнозвісних колоніях для військовополонених, що у Прусії. Звільнили в'язня англійці.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Моє відділення одержало завдання: врятувати Святу Софію

ПИЛИПЕНКО Михайло Корнійович, Герой Радянського Союзу, учасник бойових дій під Києвом, почесний громадянин Києва:

— Моя рідна 163-тя Київська чотири рази орденоносна стрілецька дивізія безпосередньо брала участь у визволенні нашої столиці. Ніколи не забуду, як ми відбивали фашистські атаки тут, під Києвом, і на Дніпрі. Пам'ятаю ті вересневі дні далекого 1943 року, коли ночами відпливали на човні в розвідку, для того щоб забезпечити подальший наступ. Мені довелося зі своїми бойовими друзями тричі форсувати Дніпро. Підійдеш, було, вночі до річки — страшно. Це зараз перегороджений Дніпро, можна сказати, стоїть, а тоді його течія була стрімкою. І ми мали будь-якою ціною забезпечити переправу.

Не шостого листопада вступили до Києва, а п'ятого. 18-й стрілецький полк увійшов з боку Куренівки, Пущі-Водиці й на Поділ. Хрещатик постав перед очима зовсім зруйнованим. Моє відділення одержало завдання: врятувати Святу Софію. І справді, коли ми вночі підійшли до святині, то побачили там пробубані дірки, у які був закладений фугас. Так само звільняли від вибухівки будівлю Верховної Ради, Ради міністрів. Третій об'єкт рятування — оперний театр. Усе вціліло. Але червоному корпусові університету не зуміли допомогти: він палав у вогні. У день завершення операції з визволення Києва — шостого листопада — небо затягло чорними хмарами, накрапав дощ. А ми пішли далі переслідувати ворога.

Записала Людмила ОПАНАСЕНКО.

ВІТАННЯ

Дорогі ветерани Великої Вітчизняної війни, воїни-визволителі міста-героя Києва!

6 листопада 2003 року минає 60 років з того пам'ятного дня, коли столицю України було повністю визволено від фашистських окупантів. У ті героїчні дні 43-го за визволення Києва від загарбників віддали своє життя сотні тисяч воїнів усіх національностей великої країни.

З висоти років, що минули відтоді, ми, молодше покоління, маємо дедалі глибше усвідомлювати велич вашого героїчного подвигу на фронтах Великої Вітчизняної війни, в партизанських загонах, у підпіллі, на заводах і фабриках у тилу. Ви терпіли лихоліття, голод, мужньо проливали кров, свято вірячи в торжество справедливості.

Битва за Київ була продовженням ратних перемог Червоної Армії під Сталінградом, на Курській дузі і стала провісником повного розгрому коричневої чуми в її лігві.

Вдячні нащадки звеличують подвиги ветеранів Великої Вітчизняної війни, добре розуміючи, що меморіальні комплекси, пам'ятники, музеї, кімнати бойової слави, інші символи героїчного минулого — лише маленька частка данини пам'яті подвигу полеглих і живих. Мене особисто найбільше непокоїть матеріальна скрута ветеранів. Тому в Києві ми намагаємось якомога більше уваги приділити їх соціальному захисту.

Протягом останніх років у нашому місті налагоджено стабільне наповнення міського бюджету, що дає змогу спрямовувати на соціальні програми дедалі більше коштів. У столиці ветеранів та інвалідів війни забезпечено безплатним медичним обслуговуванням і ліками. Вони сповна користуються всіма пільгами, встановленими державою. Міська влада вважає своїм святим обов'язком забезпечувати належні умови життя людям, які в молоді літа боронили рідну землю, а тепер потребують допомоги. Ми робимо для цього все можливе й усвідомлюємо, як багато ще треба для вас зробити.

Дорогі визволителі! В день великого свята висловлюю вам щиру подяку від імені всієї столичної громади! Бажаю вам міцного здоров'я, довголіття, миру і добра! Нехай нащадки будуть гідні вашого незабутнього подвигу!

З повагою
Київський міський голова
Олександр ОМЕЛЬЧЕНКО.

Прапор Перемоги в столичному музеї

У рамках святкування 60-річчя визволення Києва від німецько-фашистських загарбників київський міський голова Олександр Омельченко передав Прапор Перемоги на зберігання в музей Великої Вітчизняної війни. Прапор Перемоги, який водрузили 1945 р. над рейхстагом, уже привозили до Києва в 2000 і 2001 роках, тепер воно залишатиметься в столичному музеї протягом року.

Цей символ, що його передав делегації київських організацій ветеранів Великої Вітчизняної війни в серпні президент Росії Володимир Путин, буде доставлено у всі міста-герої, у яких були великі бої.

Під час урочистої церемонії передачі прапора Олександр Омельченко подякував представникам ветеранських організацій за виявлену мужність у боях за визволення столиці.

ФОТОФАКТ

60 років тому радянські війська 38-ї армії і 5-го гвардійського танкового корпусу під час запеклого штурму прорвали оборону німецького ворога на Лютізькому плацдармі. У зв'язку з цією річницею в селі Нових Петрівцях біля Музею-діорами Лютізького плацдарму і пам'ятника визволителям Києва відбувся мітинг.

На знімку: вони визволяли Київ (**зліва направо**) — Станіслав Кургузов, Михайло Стрельов і Петро Мельниченко на Лютізькому плацдармі.

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

НОВИНИ

Від мобільників до антивірусів і «жучків»

ВИСТАВКИ

У столичному Палаці спорту водинадцяте розгорнуто телекомунікаційний вернісаж Міжнародної спеціалізованої виставки «Інформатика і зв'язок-2003».

Її проведення, за словами голови Держкомзв'язку України Олега Яценка, свідчить про високий рейтинг нашої країни. Адже до Києва з'їхалися представники 220 фірм та компаній із 17 держав, щоб продемонструвати масштабні кроки технічного прогресу.

Під гаслом «Технології третього тисячоліття» презентовано найсучасніше обладнання — від «примочок» у мобільному телефоні до останніх моделей комп'ютера і телевізора. Якщо торік на виставці демонстрували фрагмент мережі майбутнього, коли в режимі реального часу через сотовий телефон можна переглянути фільми, відеокліпи, футбольні матчі, то тепер «Київстар Дж. Ес. Ем.» за допомогою мобілки пропонує помандрувати, купити товари, керувати своїм банківським рахунком, пограти у гру з іншими тощо.

Національний оператор «Укртелеком» представляє різні види підключення до Інтернету, а також тарифні новинки. Це і «Домашній експрес» для приватних користувачів, і високоякісний волоконно-оптичний доступ «Преміум плюс» для операторів, і можливість безпарольного доступу до глобальної мережі телефонною лінією. ВАТ «Одескабель» має можливість забезпечити кабельно-провідниковою продукцією всю країну. А «сільський зв'язківець» — Харківський державний приладобудівний завод імені Т. Шевченка — готовий самотужки укомплектувати села телефонними станціями. Компанія «Утел» пропонує нові рішення для бізнес-абонентів. А саме: контакт-центр, який відгукується на бажання споживачів.

На стенді Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України представлено систему захисту електронної пошти, антивірусний комплекс, обладнання для виявлення пристроїв негласного отримання інформації, так званих «жучків».

Презентовано елементи національної системи конфіденційного зв'язку. Міністр Кабінету Міністрів Анатолій Толстоухов, ознайомившись з обладнанням, яке ілюструвало варіант відеоконференції у режимі шифрування інформації (мови і відео), зауважив, що Кабмін як вищий орган виконавчої влади має бути технічно оснащений.

А голова Комітету ВР з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства та зв'язку Валерій Пустовойтенко пообіцяв: незабаром буде прийнято закон про телекомунікації, який відповідатиме європейським стандартам.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПЕРСПЕКТИВА

Потік через Дунай зросте втричі

Спорудження нового міжнародного автомобільного пункту пропуску розпочалося поблизу придунайського міста Рені. Передбачено три дорожні смуги для обслуговування різних видів транспорту, приміщення для митниці, прикордонної служби, органів екологічного, ветеринарного та фітосанітарного контролю, служби міжнародних автомобільних перевезень. Якщо нині через діючий пункт пропуску щомісяця проходить у середньому сім тисяч одиниць транспортних засобів і перетинають кордон 21 тисяча осіб, то новий дасть змогу збільшити цей потік принаймні втричі. На протилежному боці Дунаю подібний пункт пропуску розпочали споруджувати й румуни.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

АКЦІЇ

Сім років без зарплати. Хто відповідість?

Другий день безстрокового пікетування облдержадміністрації робітниками заводу «Серп і Молот» пройшов ще жорсткіше. Напередодні вони вийшли на площу Свободи з вимогою повернути 10-мільйонний борг із зарплати («ГУ» від 5 листопада 2003 р.).

Учасники акції вимагають зустрічі з головою облдержадміністрації. Спілкуватися з заступником начальника управління промисловості, транспорту і зв'язку відмовилися навідріз. Появу на площі Свободи директора «Серпа і Молота» Олександра Юдакова узагалі зустріли в багнети.

Проте керівник підприємства впевнений, що обстановка на заводі нормалізується найближчим часом. Треба тільки вирішити кредиторські претензії одного з комерційних банків. Після цього можна буде почати виконання плану санації. Але люди, які не одержували зарплату сім років, не вірять нікому. Вони запевняють, що з кожним днем їхня акція ставатиме дедалі масовішою й активнішою.

Микола КОСИЙ.

Харків.

У НОМЕР

Ану, дихни!

На металургійному комбінаті «Азовсталь» (Маріуполь Донецької обл.) розпочато будівництво системи аспірації ливарного двору і скіпової ями на доменній печі №6. Нова система очищення дасть змогу зменшити кількість викидів у атмосферу на 50 міліграмів на кубічний метр і значно поліпшить умови праці робітників. Цього буде досягнуто завдяки використанню найновіших електрофільтрів. Вартість проекту — 1,3 мільйона доларів. Після введення в експлуатацію системи аспірації доменної печі №6 заплановано будівництво аналогічної загальної системи на доменних печах № 1 та 2. Завдяки чому кількість шкідливих викидів зведуть до мінімуму.

Ліна КУЩ.

Гроші, харчі, одяг

Від проведення акції «Милосердя» на благодійні рахунки установ соціального захисту Хмельниччини надійшло майже 22 тисячі гривень. Ще понад двадцять тисяч гривень інвалідським організаціям передано з обласного бюджету. Всього ж благодійники допомогли більш як дев'яноста тисячам бідних земляків, передавши їм гроші, продукти, одяг на 4,7 мільйона гривень. А 123 тисячі гривень переказано в будинки для старих, інвалідів, інтернати.

Ірина КОЗАК.

ФОТОФАКТ

ВАТ «Львівський автобусний завод» готується до серійного випуску новинки. Виробництво розробленого і виготовленого на підприємстві півтораповерхового автобуса «ЛАЗ-5208» намічено на січень 2004 року. Пасажирам він буде відомий під торговою маркою «НЕОЛАЗ». До речі, новий автобус зовнішнім виглядом і внутрішнім оснащенням схожий на моделі західноєвропейських автобусів «Неоплан».

На фото: новий автобус.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Колектив Міністерства праці та соціальної політики України висловлює глибоке співчуття рідним та близьким з приводу тяжкої непоправної втрати — смерті

ПАНТЕЛЄЄВА Миколи Олексійовича,

колишнього Голови Держкомпраці УРСР.

Убивць кримської сім'ї схоплено

Затримані четверо підозрюваних у груповому вбивстві кримськотатарської сім'ї. У виконавця вилучено речові докази злодійства. Знайдено схованку ним після вбивства зброю.

За попередніми даними, злочин скоєно з корисливою метою. З будинку сім'ї підприємця Куртсеітова, розстріляної у своєму помешканні в селі Оленівка Білогірського району, було викрадено 110 гривень і відеоплеєр.

Віктор ХОМЕНКО.

Горить сірка

Пройшло два місяці після того, як на станцію Щетове Антрацитівського району Донецької залізниці прибув вагон з палаючою сіркою. Вогонь було ліквідовано, але кілька центнерів сірки так і залишилося лежати на залізничному полотні лише за двадцять метрів від житлових будинків селища Щетового. І от сірка нагадала про себе. З невідомої поки що причини вона зайнялася, охопивши площу розміром близько 100 кв. м. Пожежних викликали тільки через дві години після появи вогню.

Як повідомила начальник центру суспільних зв'язків управління пожежної безпеки і МНС України в Луганській області Майя Гринько, за останні півтора року за викликом на гасіння палаючої сірки, що транспортується, пожежникам Антрацитівського району і міста Свердловська довелося виїжджати вже 18 разів. Незважаючи на те, що Міністерство транспорту України має свою пожежну охорону на залізниці, керівництво Дебальцевської дирекції залізничних перевезень Донецької залізниці не тільки ігнорує всі заходи безпеки перевезення сірки, а і не квапиться висилати свої пожежні підрозділи, коли вона займається.

Крім того, як стверджує начальник управління пожежної безпеки й аварійно-рятувальних робіт МНС України в Луганській області Ігор Савельєв, сірка перевозиться транзитом із Росії без документів, із найгрубішими порушеннями пожежної безпеки, у непристосованих для цього вагонах. Постає питання: як вагони з сіркою проходять митний контроль? Савельєв вважає, що відповідь повинні дати органи прокуратури й екологічної безпеки.

Алла АНТИПОВА.

ОГОЛОШЕННЯ

09 грудня 2003 р., за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508 о 10 год. 00 хв. відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти майна: Вбудованих приміщень в будівлі універсаму, що знаходиться за адресою: Ужгородський район, с. Розівка, вул. Молодіжна, 7 — фундамент бетонний, стіни цегляні, перегородки цегляні, перекриття залізобетонні, дах, покрівля суміщена-тюль, вікна і двері дерев'яні, підлога бетонна, плитка лінолеум; інженерне обладнання: електроосвітлення, водопостачання, центральна каналізація, телефон, вентиляція, газ, центральне опалення, площа забудови 910,2 кв. м. внутрішня площа 783,3 кв. м., об'єм 3641 куб. м., висота приміщень 3,2 м. Початкова ціна 87439,20 грн.

Для участі в аукціоні потенційним покупцям слід подати заявки на участь у торгах по 05 грудня 2003 р. та внести в безготівковому порядку грошові кошти в розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта та реєстраційний внесок (17 грн.) на додатковий рахунок організатора торгів Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області у АППБ «Аваль» м. Ужгород, п/р № 2600014776, Код 26252740, МФО 312345.

Заявка на участь у торгах, конкурсі повинна містити назву предмета продажу, відомості про юридичну або фізичну особу, що подає заявку. Заявка, копія документа про сплату гарантійного внеску можуть бути надіслані рекомендованим листом організатору торгів. Відповідальність за своєчасність доставки і форму надісланих поштою заявки і пропозицій та пов'язаний з цим ризик несе учасник торгів. Потенційним покупцям, для реєстрації як учасника, слід мати при собі: документ, що посвідчує фізичну особу, або представника юридичної особи, їх повноваження; довідку про те, що проти учасника торгів не порушено справу про банкрутство; документ про внесення грошових коштів у розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта; документ про внесення реєстраційного внеску в розмірі одного неоподатковуваного мінімуму; декларацію про доходи для покупців-фізичних осіб; нотаріально засвідчені копії установчих документів для покупців — юридичних осіб (копію рішення про участь в аукціоні — для органів місцевого самоврядування).

З об'єктом можна ознайомитися особисто щодня, крім вихідних (субота, неділя), з 9 до 16 години за адресою: Закарпатська обл., Ужгородський район, с. Розівка, вул. Концівська, 38, тел. (8-03122) 3-59-37. Уповноважена особа — керуючий санацією Завадяк О. П.

З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508, тел. (03122) 3-58-20.

Щоб не став хліб гірким

Лише невелику частину населення нашої держави не турбує, скільки коштує хліб. З одного боку, його ціна має бути прийнятною для найбідніших верств населення, з другого — для виробників. Водночас підвищення ефективності роботи кожного елементу великого ланцюга з виробництва хліба дозволить, зрештою, зробити ціну «продукту номер один» нижчою.

Як депутати Верховної Ради, ми вважаємо, що ця проблема має бути завжди в полі зору, особливо нині, коли через відомі всім причини ціни на хліб хитнулися, і, на жаль, не в бік зменшення. Тому хочемо привернути увагу посадових осіб, урядовців і виробників до того, що нині є можливість для здешевлення і збільшення обсягів сировини на одному з проміжних етапів галузі хлібовиробництва. Зробити це можна завдяки вітчизняній енерго- і ресурсозберігаючій техніці.

Іван РІШНЯК

Новітні млини, на яких здійснюється переробка зерна, — складні виробництва, що споживають багато енергії для отримання стисненого повітря, необхідного, зокрема, для транспортування зерна та борошна трубопроводами.

Компресори низького тиску — повітродувки, що працюють нині на вітчизняних підприємствах системи хлібопродуктів, майже стовідсотково в «похилому віці». Вони створювалися 25-30, а іноді й більше років тому за технічними можливостями й умовами того часу. А тоді проблему економії електроенергії (через її дешеву ціну) ставили чи не на останнє місце. До того ж старі повітродувки через свою зношеність не забезпечують паспортної потужності, тобто їхній коефіцієнт корисної дії нижчий, аніж у «молоді роки». Проте електроенергії (нині дорогої) вони споживати менше не стали. Та й випускалися ці повітродувки з потужністю не більш як 20 кубічних метрів стисненого повітря за хвилину, а нині потреби млинарів великих підприємств у ньому значно більші. Тому частогусто повітря «перемелюють» десятки агрегатів одночасно.

Як стрілки на залізницях переводять потяг з однієї колії на іншу, так і тут спеціальні заслінки спрямовують повітря по трубопроводах тим чи іншим маршрутом. Ці заслінки (ровесники старих повітродувок), м'яко кажучи, далеко не герметичні. Тут втрачається величезна кількість стисненого повітря й борошна.

З вищесказаного випливає:

— Старі повітродувки слід замінити на сучасніші — економічніші та потужніші.

— Стару запірну арматуру (заслінки) — на таку, яка забезпечує мінімум втрат і через це дає змогу обійтися повітродувками меншої потужності, а отже — зменшити енергоспоживання.

Таку конче необхідну техніку виготовляє в нашій державі концерн «Укрросметал».

Повітродувки, що їх випускає концерн, споживають на 19 відсотків електроенергії менше, а потужність їх у 5-6 разів вища, ніж у тих, які експлуатуються нині на підприємствах. Отже, замість кількох одиниць обладнання можна поставити одну, що набагато вигідніше в експлуатації. До того ж ці нові повітродувки мають міжремонтний ресурс 40 тисяч годин і гарантію виробника, максимальну в Україні для машин такої складності, — аж чотири роки.

Заслінки цього виробника також побудовано на базі новітніх розробок, вони не допускають такої «безгосподарності», як ті, що працюють нині.

Питання, пов'язані з впровадженням техніки «Укрросметалу», інших вітчизняних розробок, розглядалися нещодавно на семінарі, проведеному ДАК «Хліб України» на Кролевецькому комбінаті хлібопродуктів. Нас — народних депутатів Г. Дашутіна, М. Нощенка, І. Рішняка — запросили взяти в ньому участь. Григорій Петрович тривалий час опікується проблемами енергозбереження і машинобудування, є членом міжвідомчої робочої групи з координації здійснення особливо важливих енергозберігаючих проектів. Микола Петрович — депутат від 160-го округу, в якому знаходиться й Кролевець. Іван Миколайович — фахівець у галузі хлібопродуктів, почесний президент ДАК «Хліб України».

Приїхали до Кролевця не тільки представники ДАКу, а й спеціалісти підприємств системи хлібопродуктів різних форм власності з багатьох областей України, бо теж зацікавлені у впровадженні енергота ресурсозберігаючих технологій. Практики та вчені, що взяли участь в обговоренні проблем, зазначили, що через низку об'єктивних причин частка витрат на енергоресурси при виробництві борошна зросла з 5 до 18 відсотків. Тому економія електроенергії стала важливим чинником підвищення ефективності виробництва.

Приміром, на Кролевецькому хлібокомбінаті енерговитрати торік становили 1 мільйон 500 тисяч гривень.

Заміна сорока повітродувок, які працюють нині, на нові дасть змогу знизити витрати на 10%. А якщо

Микола НОЩЕНКО

заміну провести комплексно із заслінками, де нині втрачається майже 70% повітря, — це ще зменшить енергетичні потреби.

Додамо лише, що через «діряві» заслінки щороку на комбінаті вилітає у повітря більш як... 1500 тонн борошна! Воно потрапляє в навколишні грунти, створюючи екологічні проблеми. До того ж старі повітродувки перегрівають борошно (за температури понад 50 градусів клейковина втрачає свої якості й хліб стає менш смачним і поживним).

Розрахунки доводять, що комплексне переоснащення Кролевецького хлібокомбінату новим обладнанням коштуватиме до 2 мільйонів гривень, а окупляться ці витрати менш як за рік.

Не будемо докладно зупинятися тут на інших чинниках енергозбереження: рециркуляції повітря, автоматизації технологічного процесу. Зазначимо лише, що вони теж істотно впливають на зниження собівартості борошна, тобто, зрештою — вартості хліба.

А якщо тиражувати таку роботу на всі хлібокомбінати України, невдовзі це дасть економічний ефект, який за найскромнішими розрахунками дорівнюватиме кільком десяткам мільйонів гривень щороку.

Ми використовуємо сьогодні енергоносіїв на умовну одиницю продукції в 5-6 разів більше, ніж Європа. Тому навіть якщо щорічно зменшувати енерговитрати на 15-20%, то, щоб вийти на сучасні європейські показники, знадобиться кілька десятиріч, протягом яких там, зрозуміло, теж не стоятимуть на місці.

Тому рухатися шляхом енергозбереження слід дуже швидко, спираючись на інновації, на те передове, що опанувала нині світова практика (саме таку політику проводить концерн «Укрросметал»).

Але тут є ще одна складна проблема — кошти на впровадження нової технології, нової техніки. На підприємствах нині немає необхідних грошових ресурсів. Оптимальною схемою фінансування тут може стати лізинг. Це прозорий і зрозумілий, на відміну від інших схем, механізм, який дає змогу чітко відповісти на два запитання: «Куди поділися гроші?» та «Яка ефективність їх використання?».

Національна акціонерна компанія «Украгролізинг» за рахунок коштів державного бюджету купує зараз техніку для сільгоспвиробників за переліком, визначеним Міністерством аграрної політики. Керів-

Григорій ДАШУТІН

ництво ДАК «Хліб України» і концерну «Укрросметал» звернулося до Мінагрополітики з проханням включити до переліку й вітчизняну техніку, необхідну для переоснащення комбінатів хлібопродуктів системи ДАК «Хліб України». Це — слушна пропозиція, яку варто підтримати. Адже вона має на меті поставити ще одну перепону на шляху подорожчання хліба, чи, якщо хочете, відкрити ще один шлях для його здешевлення.

Виявимося неспроможними виробляти дешево цей продукт на базі сучасних технологій — у кращому разі їстимемо чужий хліб. І не буде він солодким. Гірким буде.

Іван РІШНЯК, Микола НОЩЕНКО, Григорій ДАШУТІН, народні депутати України.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО ТЕМИ

Усе буде за законом

Столичні пенсіонери схвильовані. Звістка про те, що майбутнє підвищення пенсій, у зв'язку зі вступом у дію нового Закону України «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування», стосуватиметься не всіх, природно, не могла залишити їх байдужими. Масла у вогонь підлила інформація, поширена в середині жовтня, про попередні прогнози, озвучені на одній з нарад у Київській держадміністрації.

Зокрема, ветеранів не могло не стурбувати повідомлення, яке промайнуло у ЗМІ, в тім числі і в нашій газеті (див. «Баланс тижня», «ГУ» за 21 жовтня 2003 р.), про те, що майже третину столичних пенсіонерів перерахунок пенсій не зачепить. Це стосується і тих, хто «приїхав на проживання до Києва після виходу на пенсію».

По роз'яснення наш кореспондент звернувся до начальника головного управління Пенсійного фонду в місті Києві Н. Вернигори.

— Справді, пенсії перераховуватимуть не всім столичним пенсіонерам. Адже багатьом категоріям ветеранів, після їх виходу на заслужений відпочинок, пенсії нараховуються і розраховуються за законами України «Про державну службу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата», «Про державну підтримку засобів масової інформації» та іншими. Погодьтеся, що в столичному місті ветеранів, які підпадають під категорії особливого пенсійного забезпечення (а таких категорій близько двадцяти), набагато більше, ніж у будь-якому обласному центрі, не кажучи вже про малі міста і тим більше села.

Усім іншим ветеранам, що забезпечуються відповідно до закону «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування», з першого січня 2004 року пенсії виплачуватимуть за новою формулою, для чого і потрібен відповідний перерахунок. Це колосальне за обсягом завдання. Адже тільки в Києві близько 600 тисяч пенсіонерів. У країні — майже 15 мільйонів. А під час перерахунку за основу беруть коефіцієнти заробітної плати і страхового стажу для кожного з них персонально.

Пенсійний фонд практично завершив підготовчу роботу. Відзначимо, в дуже стислий термін. Бо ж новий закон «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування» прийнято не дуже давно. А на нараді в Київській держадміністрації йшла мова про очікувані зміни. Підкреслю, попередні.

Та деякі цифри вже можна озвучити. Цілком очевидно, що для виконання нового закону Пенсійний фонд столиці з 1 січня 2004 року щомісяця має витрачати на виплати ветеранам не 104 мільйони гривень, як зараз, а 144 мільйони. Поясню, звідки візьмуться кошти. До Пенсійного фонду Києва щомісяця надходить утричі більше грошей, ніж витрачається. Дві третини йде на пенсійне забезпечення в інші регіони країни. З нового ж року дві третини залишатимуться в столиці. Цим і гарантується своєчасна й у повному обсязі виплата пенсій усім столичним ветеранам.

Редакція також попросила прокоментувати очікувану ситуацію начальника управління пенсійного забезпечення Пенсійного фонду України В. Никитенко. Якщо в середньому пенсії підвищаться на 25 відсотків, чи вистачить коштів? Чи не виникнуть затримки і борги, як це вже бувало?

— За попередніми розрахунками, фінансових потужностей Пенсійного фонду України цілком достатньо для того, щоб після загального перерахунку вчасно і повністю виплачувати пенсії у всіх куточках країни.

Перерахунок проведуть для кожного пенсіонера. Але далеко не в кожного пенсія зміниться. Чому? Та тому, що закон забороняє зменшення розміру вже одержуваних виплат. І цієї соціальної гарантії буде суворо дотримано.

Річ у тім, що врахований під час перерахунків персональний коефіцієнт, скажімо, зарплати розраховується як відношення заробітної плати, з якої призначено пенсію, до середньої зарплати по країні у відповідний період. Наприклад, якщо ветеран вийшов на заслужений відпочинок у 1985 році, то його зарплата співвідноситиметься з тією, що була в середньому по країні саме в 1985 році. Якщо людина вийшла на пенсію в 1990 році — перерахунок зроблять, відповідно, за показниками 1990 року. І так по всіх періодах. Плюс, як уже відзначалося, індивідуальний для кожного коефіцієнт трудового стажу.

Але ж не кожен ветеран у рік виходу на пенсію одержував зарплату, вищу від середнього рівня. Це по-перше. По-друге, далеко не кожен виробив необхідний стаж. І відповідні коефіцієнти таких людей можуть при перерахунку мати мінімальні, якщо не негативні значення. Саме їх захищає положення закону, яке забороняє зменшувати вже виплачувану пенсійну допомогу.

Багато пенсіонерів, що сьогодні проживають у столиці, приїхали до Києва після виходу на заслужений відпочинок. Із сіл, з містечок, де зарплата в усі часи здебільшого була нижча, ніж середня по країні, не кажучи вже про столицю. Приїхали, наприклад, до своїх дітей. За попередніми даними, саме серед таких громадян великий відсоток тих, чиї коефіцієнти (насамперед у зарплаті) можуть мати мінімальні значення. От саме таких пенсіонерів підвищення може і не зачепити. І не тільки в столиці.

Але, ще раз підкреслю, пенсії зменшуватися не будуть. А будуть тільки рости, в міру економічного зростання країни в цілому. Може, не так швидко, як того хотілося б. Крім того, з кожним роком удосконалюватиметься система адресної допомоги незаможним, у тому числі й ветеранам, що одержують маленькі пенсії. Але це вже справа не Пенсійного фонду, а Міністерства праці та соціальної політики.

Ігор НАУМЕНКО.

Дмитру Мельничуку — 60!

ВІТАЄМО!

Ювіляр — учений зі світовим ім'ям. І постать цю слава шукала сама, поки шалено працював і на кожній своїй вершині залишався наймолодшим серед колег: у 31 рік — доктор біологічних наук, у 40 — ректор Української сільськогосподарської академії. Відтоді минуло 20 років. Академія стала Національним аграрним університетом з так реформованою системою освіти, що його дипломи визнають і в США, і в Європі. Такий аграрний вуз єдиний на пострадянському просторі.

Дмитро Олексійович — академік Національної академії наук України і Української академії аграрних наук, віце-президент УААН, почесний доктор і професор багатьох зарубіжних знаних у світі **вузів нині так** і залишається молодим — за духом, реформаторською снагою, дерзновенним пошуком. Про **актив** ученого завжди свідчать його праці. У Дмитра Олексійовича — 500 наукових статей, 40 авторських свідоцтв та патентів на винаходи. Його вихованці в науці — сім докторів та двадцять кандидатів наук. Утім, **актив з активів** Мельничука — це передусім його вдача і хист робити людям добро.

Не **за почесті**, а для пользоту. Птахові потрібні крила, а людині, колись мати казала, — розум, совість і бажання робити людям добро. Ось він і пам'ятає це завжди.

Вітаємо, зичимо здоров'я і добра Вам, Дмитре Олексійовичу!

Диригентом вирішив стати у дев'ять років

ОСОБИСТІСТЬ

У музичному світі Вахтанга Жорданію знають як диригента, котрий у 28 років переміг на найпрестижнішому диригентському конкурсі Герберта фон Караяна. Обивателі пам'ятають грандіозний скандал, який 1983 року спричинила його втеча до США. Нині Вахтанг Жорданія — громадянин світу. Американське підданство, робота з Королівською британською філармонією, Німецьким симфонічним оркестром Берліна, Російським федеральним оркестром тощо. З Україною його пов'язує конкурс диригентів його імені та посада пожиттєвого почесного диригента Харківської філармонії.

Початок

— З чого почнемо? — запитав пан Жорданія, коли диктофон було ввімкнено.

— А що ви вважаєте початком?

— П'ять років.

— Бо ви пам'ятаєте себе з п'яти років?

— Бо саме тоді я почав займатися музикою і більше нічого в своєму житті не робив.

Мої батьки не музиканти. Тато — Гіві Георгійович Жорданія був відомий історик. Він народився до революції. Німецька школа, французька бонна і всебічна освіта. Умів і любив грати на роялі. Пам'ятаю, як сидів у нього на колінах, коли він грав. І одного дня попросив навчити й мене. Він відповів: «Ні, тобі це не треба. Ти більше п'яти хвилин на одному місці не всидиш». І це була найправильніша відповідь. У мене і тепер так, як хтось скаже: «У тебе не вийде», — я повинен це зробити.

Батько був моїм учителем шість років. Потім, коли я потрапив до тбіліської Центральної музичної школи, то попросив припинити наші заняття. Вже були певні успіхи, і я хотів рухатися далі. З шести років мав виступи, спочатку короткі сольні, потім — відділення.

— То чому після такого старту в «фортеп'янній» кар'єрі ви стали диригентом?

— У дев'ять років я потрапив на симфонічний концерт. З цікавості почав диригувати після диригента. І мені сподобалося. Відтоді, хоч би що грав, завжди уявляв симфонічний оркестр. І навіть коли вступив до Тбіліської консерваторії на фортепіанний факультет (тоді на диригентський можна було потрапити тільки з вищою музичною освітою. — **Авт.**), знав, що все одно буду диригентом. Саджав подруг (одна з яких потім стала моєю дружиною), вони грали в чотири руки, а я ними диригував.

З суфлерської будки — в яму

— Ще до державних іспитів я поїхав до Ленінграда, щоб дізнатися про умови вступу в консерваторію на факультет симфонічного та оперного диригування. Приготував 4-ту симфонію Чайковського і попросив професора Миколу Степановича Рабіновича послухати. Тоді саме було заняття другокурсників. Я почав диригувати, а сам краєм ока стежив за Миколою Степановичем. Чую він каже студентам: «Ось так треба». Це, звичайно, мене окрилило. Він запропонував залишитися ще на три дні. Познайомив з професорами. Третього дня був державний іспит і мене запросили прийти послухати. А потім завели в кімнатку, поговорили, і коли все закінчилося, Рабинович сказав, що мене зараховано студентом 3 курсу.

— То що все-таки визначило майбутнє: талант чи фортуна?

— Все йде від Бога. Я взагалі дуже релігійна людина. Він нагородив мене цим даром і тепер використовує мене: через мене передає його людям. Я тут ні до чого. Серйозно кажу. Як інакше пояснити, що мій перший український учень Вася Каліцько став переможцем Всеукраїнського конкурсу диригентів. Або, приміром, інший — Юра Янко — нині головний диригент Харківської філармонії. А один із перших учнів — мій син Георгій — працює в оперному театрі Тбілісі і є головним диригентом камерного оркестру. До речі, він переміг і на першому конкурсі «Вахтанга Жорданія».

— А перше диригування оркестром пам'ятаєте?

— Звичайно. Я потрапив у яму... з суфлерської будки. Був такий предмет — суфлірування. На третьому курсі я мав суфлірувати «Травіату» в театрі консерваторії. Вдягнувся відповідно. І тут мені кажуть: «Терміново вирішуй, проведеш виставу чи ні». Я, звісно, погодився, але, кажу, у мене немає відповідного одягу. Вони розсміялися. Знайшли фрак. Це був дебют. Без репетиції.

Є. Мравинський: «Ти переміг»

— На репетиції Мравинського (Євген Мравинський —видатний диригент XX століття. Протягом 50 років очолював Заслужений симфонічний оркестр Ленінградської консерваторії. — **Авт.**) я пробирався підпільно. Але він мене помітив. Одного дня підійшов директор філармонії і каже: «Тебе хоче бачити Мравинський»... Це була професійна розмова. Він диригував 2-гу симфонію Брамса. Цікавився, чи подобається те-то й те-то. Зазвичай його описують суворим і похмурим. Це справді в ньому було, але зі мною він завжди був делікатний. Хоча тоді я не знав, які наслідки матиме наша зустріч, і трохи нервувався. Але Мравинський сказав: «Ви мені подобаєтеся і я хочу, щоб ви офіційно ходили на репетиції. А після концерту приходьте до мене додому».

Коли я прийшов, на столі стояла пляшка грузинського вина і дві склянки. Більше нічого. Ми її випили. Тоді Мравинський дістав з кишені троячку й каже: «Сходи до кав'ярні. Запитай Любочку. Скажи, що від мене». Любочка винесла ще одну пляшку грузинського вина. Ми випили і її. І коли Мравинський знову поліз до кишені, я сказав, що також маю троячку, і знову пішов до Любочки. Одне слово, коли прийшла його дружина (Олександра Вавіліна, перша флейта в оркестрі Мравинського, професор консерваторії. — **Авт.**), ми були дуже п'яні... Але це була пам'ятна зустріч. Він сказав: «Хочу для вас щось зробити. Просіть». Я, не задумуючися, попрохав прийти на мій концерт. Він пообіцяв і запитав, що диригуватиму. А потім поцікавився, чи мій це вибір. Я зізнався, що хотів би диригувати 5-ту симфонію Шостаковича. «І вам сказали, що це програма Мравинського?» Після цього він зателефонував директору філармонії: «Жорданія диригуватиме 5-ту симфонію Шостаковича і все, що він скаже».

Відтоді ми зустрічалися щопонеділка і щочетверга, коли його дружина була на репетиціях. Ближче до концерту я почав уникати цих зустрічей. Не хотів отримати пораду, не виконати яку було б некрасиво. І до останнього не вірив, що він прийде на концерт. Я грав з Другим оркестром. А другий і заслужений — ворогували. Тож коли Мравинський з'явився, всі дивилися не на сцену, а в його ложу.

У першому відділенні був «Ромео і Джульєтта» Чайковського. Дебютував Зураб Соткілава. Прекрасно дебютував. Відіграли друге... Привітання. Квіти. Всі розійшлися. І тут прийшов Мравинський. «Що ж, — каже. — Ти все зробив навпаки, але ти переміг». Наступного дня він зателефонував у Мінкультури і сказав: «Мені потрібен асистент і прізвище його Жорданія».

Кінець західної кар'єри

— За п'ять днів після концерту зателефонували з Москви і запросили на всесоюзний відбір на конкурс Герберта фон Караяна. Я отримав першу премію, поїхав у Західний Берлін, повернувся з перемогою і на цьому моя західна кар'єра завершилася. Я став невиїзним на 12 років. Ні, мене випускали в Польщу, Чехословаччину, ГДР. Але в капіталістичні країни в'їзд було заборонено. Знайомі в Міністерстві культури казали, що нічого не можуть зробити, бо мене закрило КДБ. Це був суворий вирок. І головне, ніхто не міг пояснити, за що. В Союзі роботи вистачало. З оркестром Ленінградського радіо і телебачення (Вахтанг Жорданія був наймолодшим у СРСР диригентом оркестру такого рівня. — **Авт.**) ми робили фантастичні програми. Багато працювали на Ленфільмі. Здається, записали 60—70 фільмів. До речі, в кіно я потрапив після панахиди. Помер режисер Григорій Козинцев. За його заповітом на панахиді мали грати музику тільки Шостаковича. Тоді була зима. Всі аеропорти закрито. Запрошені диригенти приїхати не змогли. До мене звернулися за три години до панахиди і сказали: «Заплатити не зможемо, але запросимо записати якийсь фільм». Я, звичайно, провів цю панахиду. Все було честь честю. Вже й забув, що мені за це було обіцяно кіно. І тут телефонують: приїзди.

Саратов, Харків, Америка

— З радіо я пішов, бо посварився з головою телерадіокомпанії. Йому була потрібна не класична музика, а Едуард Хіль. Поїхав до Саратова. Звідти мене переманили до Харкова. У Харкові ми записали 11 годин музики — всі партитури Харківської спілки композиторів.

— А як опинилися в Америці, якщо вас не випускали за кордон?

— Тоді казали: «курица не птица, Финляндия — не заграница». Це була єдина з капкраїн, з якою у Союзу була угода про повернення політичних біженців. У Віки Мулової (скрипачка. — **Авт.**) захворів акомпаніатор. Записали мене. Ми відіграли перший концерт, сіли на таксі і поїхали до Швеції. Через п'ять днів — в США. Це був грандіозний скандал. За півтора року до того втік Максим Шостакович...

— Але чому в Америку?

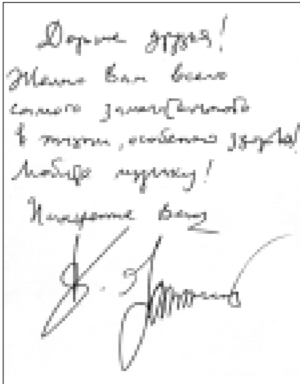
— Чесно кажучи, мені все набридло. На той момент я вже розлучився. Всі титули тут отримав. Мав квартиру, машину. Як усі, не мав грошей. Але річ не в грошах. Просто було образливо, що ні за що тримають у клітці.

— Не шкодуєте. Адже за кілька років в СРСР почалися великі зміни?

— Не було часу шкодувати. У мене почалося друге життя. Перші десять років я взагалі не міг повернутися назад, бо мені інкримінували статтю «ворог народу». І коли вирішив приїхати, до речі, до Харкова, то спочатку заручився документом, що статтю скасовано.

— А діти, батьки?

— Про дітей я завжди пам'ятаю. У мене їх четверо. Георгій і Ніна від першого шлюбу. Від другого — теж син і доня. Георгій закінчив у Штатах аспірантуру, але повернувся в Тбілісі. Не всі хочуть жити в США. Він щасливий у Грузії. Донька Ніна — громадянка США, але зараз мешкає у Пітері.

Батьки також мене зрозуміли. Коли я вперше після втечі додзвонився в Тбілісі, трубку взяла мама. Вона сказала: «Ми тебе любимо і благословляємо». На жаль, моїх батьків уже немає на цьому світі. Тільки тепер розумію, як багато я не встиг у них розпитати. Нині за моїми плечима і плечими моїх двох братів стоїть тільки тітка. А це дуже важливо, коли за тобою хтось стоїть. Коли ти відчуваєш тил. Та коли я бачу онуків, стає не так боляче, що немає батьків.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

БУВАЄ

Друга дружина — на додачу

Житель містечка Лукноу (Індія) Амар Ната наприкінці листопада жениться відразу на двох дівчатах. Багатоженство в індуїстів заборонено. Але майбутній тесть поставив ультиматум: його молодша дочка вийде заміж тільки разом зі своєю старшою сестрою, що має фізичні вади. Адже коли батько помре, нікому буде подбати про хвору дівчину. Родина Амара Ната півроку міркувала над пропозицією і зрештою погодилася, вирішивши, що з моральної точки зору це буде правильно, повідомляє Бі-бі-сі.

Подзвонив

Бувають дні, коли усе йде шкереберть. Спочатку в унітаз падає мобільник, а потім там застряє... рука. Невдачливий американець, імовірно, зміг би виловити своє законне майно, використовуючи підручні інструменти, але в приміському потязі, що прямував із Нью-Йорка, їх не було. У результаті операція із звільнення чоловіка зі смертельної хватки залізничного унітаза виявилася настільки складною, що довелося викликати пожежних і навіть зупиняти поїзд, що привело до численних порушень розкладу. Тепер чоловіку доведеться розщедритися й оплатити непередбачені витрати — кілька тисяч доларів.

ФОТОФАКТ

Пляж у Санта-Круз (Коста-Ріка) — одне з небагатьох у світі місць, куди припливають черепахи, щоб зробити кладки. Протягом п'яти днів у прибережний пісок відкладається майже 100 мільйонів яєць. Місцеві жителі відбирають до одного відсотка яєць, що потім надходять у продаж.

Фото Рейтер.

Двосторонні відносини — на якісно новий рівень

(Початок на 1-й стор.).

Володимир Литвин висловив сподівання, що візит пана Маровича дасть змогу вивести двосторонні відносини на якісно новий рівень. Український парламент зі свого боку, і передовсім група дружби з Сербією та Чорногорією, готові зробити все від них залежне для законодавчого забезпечення цієї співпраці й посилення взаємодії Києва та Белграда в міжнародних організаціях. Зокрема, в Раді Європи.

Голова ВР запевнив, що Верховна Рада зацікавлена в розвитку контактів з белградськими колегами і готова прийняти парламентську делегацію Скупщини. Президент Сербії і Чорногорії, який 7 років був главою парламенту Чорногорії, висловив переконання в тому, що парламент є ключовою інституцією демократії і без міжпарламентських контактів взаємовідносини наших країн не будуть ефективні. Светозар Марович запросив Володимира Литвина на чолі української парламентської делегації відвідати Белград.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Розділити по дну і назвати Азов Каспієм?

(Початок на 1-й стор.)

У свою чергу, його колега Віктор Калюжний зазначив, що на переговорах російська сторона має намір з'ясувати, наскільки можна врахувати і використати досвід розв'язання аналогічної проблеми в Каспійському регіоні. Заступник глави МЗС РФ наголосив, що на прикладі Каспійського регіону Росія переконалася: затягування рішення таких процесів веде до виникнення низки економічних проблем.

Напередодні відбулося засідання тимчасової спеціальної комісії ВР із забезпечення парламентського контролю за режимом державного кордону в районі острова Тузла. Як повідомив журналістам глава комісії Ігор Осташ, ВР пропонує МЗС підготувати ще одну ноту, яка, щоправда, стосуватиметься не острова Тузла, а Таманського півострова. Ігор Осташ вважає, що Москва повинна роз'яснити свої плани щодо будівництва на півострові аміачного термінала, а також повідомити, чи було проведено екологічну експертизу проекту. ВР цікавить також, чи має намір Росія, відповідно до Конвенції про забруднення Чорного моря від 1992 року, консультуватися з усіма сторонами цієї конвенції, у тому числі і з Україною.

Якщо президент хоче революцію — він її матиме?

У середу вранці Рада Національної безпеки Грузії провела позачергове засідання у зв'язку з виступами опозиції в столиці Грузії, а МВС країни приступило до посиленої охорони об'єктів стратегічного значення.

Нарада за часом збіглася із закінченням терміну ультиматуму владі, висунутого опозиційними блоками «Бурджанадзе—демократи», «Саакашвілі—Національний рух» і політичним об'єднанням «Ертоба» («Єдність»), з вимогою визнання перемоги опозиції на парламентських виборах чи відставки президента Шеварднадзе.

Їх вимоги виявилися на перший погляд несподіваними, з огляду на те, що майже 75 відсотків парламентських мандатів одержали саме вони. Річ у тім, що «Бурджанадзе—демократи» і «Ертоба» стоять перед серйозною небезпекою не подолати семивідсотковий виборчий бар'єр. А це означає, що до парламенту можуть не потрапити колишні спікери Зураб Жванія й Акакій Асатіані, а також основний суперник Едуарда Шеварднадзе на всіх президентських виборах Джумбер Патіашвілі. Третій екс-спікер — Ніно Бурджанадзе — ледь перемогла своїх опонентів по одномандатному округу в другому за величиною місті Грузії — Кутаїсі.

Цілком імовірно, саме з цією останньою подією пов'язана активність опозиції. За Конституцією країни у разі відставки президента його обов'язки виконує спікер парламенту, а Бурджанадзе — до проведення першого засідання вищого законодавчого органу нового скликання — все ще вважається другою особою в державі. Утім, Шеварднадзе іти у відставку не збирається, а мишача метушня навколо мандатів загрожує викликати серйозну дестабілізацію ситуації. У вівторок увечері понад дві тисячі осіб — прихильників «Бурджанадзе—демократи», «Саакашвілі—Національний рух» і «Ертоба» провели мітинг у будинку столичної мерії. Голова законодавчих зборів Тбілісі Михайло Саакашвілі тоді закликав... викинути Шеварднадзе з вікна. Він зажадав від влади визнати перемогу опозиції і перше місце керованого ним блоку, анулювати підсумки парламентських виборів у регіоні Квемо Картлі й заарештувати кандидата в мажоритарні депутати від Болниського району Левана Мамаладзе: «Якщо це не відбудеться, то Едуард Шеварднадзе розділить долю Чаушеску, якщо президент хоче революцію — він її обов'язково матиме».

Лідери інших опозиційних партій — «Нових правих» і «Промисловців» — на даному етапі не мають наміру співробітничати з командою Саакашвілі—Бурджанадзе—Жванія. Не мають наміру приєднуватися до акцій протесту і опозиційні лейбористи, які також одержали чималу кількість депутатських мандатів.

Сам Едуард Шеварднадзе в прямому ефірі Першого каналу Грузинського телебачення заявив, що минулі парламентські вибори були демократичні й прозорі. «Опозиція і влади повинні разом працювати в парламенті нового скликання», — сказав Президент. Він підкреслив, що йому неважко піти у відставку, і він зробить це, якщо зажадає народ.

Подав голос і глава Аджарської автономії Аслан Абашидзе, що закликав громадян Грузії «виявити високу відповідальність і зробити все можливе, щоб через людей з амбіціями не почалося протистояння, яке обов'язково закінчиться новою громадянською війною». А найцікавіше, що дані про результати голосування до цілком контрольованої Абашидзе автономії (280 тисяч виборців) так до Тбілісі і не надійшли. Втім, саме від їх результату залежить остаточний перерозподіл голосів у парламенті. І немає жодних сумнівів, що на друге місце вирветься «домашня партія» Абашидзе — «Союз демократичного відродження»...

Поки, за даними Центрвиборчкому, лідирує проурядовий блок «За нову Грузію», що набрав 272.605 голосів.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі

ООН відкликає главу місії

Організація Об'єднаних Націй відкликає з Іраку главу своєї місії Раміро Лопеса де Сільву і координатора з безпеки Туна Міата. Обом було запропоновано скласти із себе поточні обов'язки. Це рішення було прийнято після того, як незалежна група експертів звинуватила керівників ООН у тому, що вони вживають недостатніх заходів для забезпечення безпеки своїх співробітників в Іраку.

Зарплату і право вибору!

Про необхідність удосконалення трудового законодавства та законодавчого забезпечення діяльності українських профспілок йшлося під час зустрічі Голови Верховної Ради Володимира Литвина з Генеральним секретарем Міжнародної конфедерації вільних профспілок Гаєм Райдером. «На жаль, профспілки не мають у нас законодавчої ініціативи, — заявив Володимир Литвин. — Якби вони мали таке право, це прискорило б появу соціально важливих законодавчих актів, які були б винесені на розгляд Верховної Ради».

Щодо мети приїзду до України місії МКВП, то Гай Райдер визначив її так: «Провести оцінку двох українських профспілкових організацій — Федерації профспілок та Конфедерації вільних профспілок, які подали заявку про вступ до Міжнародної конфедерації, і прийняти відповідне рішення. А також ознайомитися із загальною ситуацією у сфері праці в Україні». Під час зустрічі з Головою ВР пан Райдер порушив три питання: прийняття нового Кодексу про працю, який має відповідати головним конвенціям Міжнародної організації праці, погашення заборгованості у зарплаті і право громадян вступати до профспілок за власним вибором. Стосовно останнього, то пан Райдер повідомив журналістам, що до конфедерації досі надходять повідомлення, що під час такого вибору на людей «здійснюється тиск». «Це неприйнятна ситуація», — заявив Гай Райдер.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Брюссель—Москва*

Справа ЮКОСа загальмує євроінтеграцію

Єврокомісія поширила заяву, з якої випливає, що порушення ключових принципів правосуддя під час розгляду «справи ЮКОСа» «може загальмувати процес інтеграції Росії в єдиний Європейський економічний простір». Документ було оприлюднено напередодні державного візиту Володимира Путіна в Італію, що розпочався вчора, і саміту Росія—ЄС, що відбудеться сьогодні.

■ *Вашингтон*

Мусульман просять піти

«Аль-Каїда» закликала мусульман залишити Вашингтон, Нью-Йорк і Лос-Анджелес у зв'язку з нібито запланованими там великими терактами. З попередженням «до мусульман в Америці» виступив раніше невідомий «Ісламський рух Байан», повідомляє американський телеканал FOX News з посиланням на дослідницький інститут ЗМІ Близького Сходу, який переклав цю заяву англійською мовою. «Наше попередження серйозне, найближчі кілька днів доведуть вам його істинність», — зазначено в заяві.

■ *Амстердам*

Підозрюваного заарештовано

Голландська поліція заарештувала людину, що влаштувала вибух і пожежу в розташованому в Гаазі посольстві Туреччини. У результаті події поранено 5 осіб, серед яких і його винуватець. Зловмисником виявився 26-літній житель нідерландського міста Хаарлем. Його було затримано на центральному вокзалі Амстердама. Злочин, мабуть, вчинено з особистих мотивів.

■ *Багдад*

Боєприпасів бойовикам поки що не бракує

Українські миротворці в Іраку затримали банду, що постачала боєприпаси бойовикам. **Як повідомила прес-служба Міноборони**, спеціальну операцію здійснили розвідвідділення та підрозділ військової поліції 5-ї окремої механізованої бригади.

Проте, схоже, боєприпасів бойовикам все-таки не бракує. Минулої ночі Багдад знову пережив мінометний обстріл. Раніше в місті пролунало чотири вибухи. Усі — в так званій «зеленій зоні», де розміщені штаб-квартира коаліції, військовий прес-центр та інші об'єкти.

■ *Коломбо*

Уведено НС

Президент Шрі-Ланки Чандріка Кумаратунга запровадила надзвичайний стан у країні. Напередодні вона підписала указ про відставку міністрів оборони, внутрішніх справ та інформації, а раніше призупинила повноваження парламенту країни на два тижні. Як наголошують місцеві ЗМІ, рішення про це Кумаратунга прийняла через кілька днів після того, як сепаратистське тамільське угруповання «Тигри визволення Таміл Ілама» **(представника якого ви бачите на знімку)** надали уряду Шрі-Ланки свої пропозиції про розподіл влади на північному сході острова, що є умовою для припинення громадянської війни в країні.

Фото AFP.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

«Аль-Каїда» погрожує США терактами

Самовисуванці — не обов'язково місцеві

КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО

Із рішення Конституційного Суду України від 23 жовтня 2003 року №17-рп/2003 у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про відповідність Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 30 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (справа про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів).

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про відповідність Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 30 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» від 14 січня 1998 року № 14/98-ВР.

Заслухавши суддю-доповідача В. Німченка, пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

суб'єкт права на конституційне подання — Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — порушив питання про відповідність Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 30 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», згідно з яким реєстрація кандидатів у депутати місцевих рад та на посади сільських, селищних, міських голів, які самовисунулися, може мати місце за умови їх проживання або роботи на території відповідного виборчого округу.

На думку автора клопотання, оспорювана норма закону обмежує можливість громадян України реалізувати своє пасивне виборче право і суперечить положенням частини другої статті 24, статті 38, частин першої, другої статті 141 Конституції України.

Конституційний Суд України, вирішуючи спір, виходить з такого.

Згідно з частинами першою, третьою статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста — самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, і безпосередньо, і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Відповідно до Конституції України не може бути привілеїв чи обмежень за певними ознаками, зокрема за ознакою місця проживання (частина друга статті 24). Громадяни мають право вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (частина перша статті 38 Конституції України). Вибори до цих органів є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування (частина перша статті 71 Конституції України).

Засади, особливості та порядок підготовки і проведення виборів депутатів сільських, селищних, міських, районних у містах, районних, обласних рад, а також сільських, селищних, міських голів визначаються зазначеним законом.

Частина третя статті 30 закону містить положення, за яким прийняття рішення про реєстрацію кандидатів, які самовисунулися у виборчому окрузі, пов'язується з необхідністю їх проживання або роботи на території цього округу, а для реєстрації кандидатів, висунутих в інший спосіб, таких умов не передбачено.

Системний аналіз статей 24, 38, 71 Конституції України дає підстави для висновку, що умови для реєстрації усіх кандидатів повинні бути такими, щоб не допускали обмеження пасивного виборчого права залежно від способу реалізації цього права.

Конституційний Суд України вважає, що припис частини третьої статті 30 закону, за яким громадяни, які самовисуваються, можуть бути зареєстровані кандидатами лише за умови, якщо вони проживають або працюють на території виборчого округу, обмежує пасивне виборче право таких громадян порівняно з громадянами, висунутими кандидатами в іншому порядку, для яких цієї умови (проживання чи робота в межах території виборчого округу) не передбачено.

Отже, зазначене положення закону суперечить вимогам статей 24, 38, 71 Конституції України (є неконституційним).

На основі викладеного та керуючись статтями 147, 150, 152 Конституції України, статтями 51, 61, 63, 65, 73 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України вирішив:

1. Визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення частини третьої статті 30 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», згідно з яким рішення про реєстрацію кандидатів, які самовисунулися по виборчих округах, приймається окружною (територіальною) виборчою комісією за умови, якщо вони проживають або працюють на території цих округів.

2. Положення частини третьої статті 30 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», визнане неконституційним, втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього рішення.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

ФОТОФАКТ

У Коропі (Чернігівська область) відбулося погашення марки та конверта, присвячених 150-річчю автора першого космічного апарата Миколи Кибальчича.

На знімку: учасники заходу **(зліва направо)** директор чернігівської дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку Віктор Рощинський, голова Коропської райдержадміністрації Михайло Півень і народні депутати України Леонід Каденюк та Олег Петров ставлять печатки на конвертах.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Місцева міліція, а не загін самооборони

Тривалий час у стінах парламенту дискутується вкрай потрібний законопроект, пов'язаний із створенням місцевої міліції, прийняття якого зніме напруження навколо утримання тисяч посад працівників міліції «на землі». І хоча цього документа чекають і правоохоронці, і керівники місцевих органів влади, народні обранці не поспішають з його прийняттям. Натомість дискутується альтернативний документ, запропонований групою народних депутатів, «Про міліцію місцевого самоврядування», в якому пропонується створити міліцію місцевого самоврядування.

Отже, приймають нові бюджети, а не вирішене законотворцями питання утримання тисяч працівників міліції не дає МВС, яке розпочало кадрові реформи, впроваджувати положення уже прийнятого в січні минулого року Закону «Про загальну структуру та чисельність Міністерства внутрішніх справ України».

*Прокоментувати ситуацію навколо цього неврегульованого питання я попросила заступника Міністра внутрішніх справ України з кадрових питань **генерал-майора міліції Василя ЖУКА.***

— Через неприйняття згаданого законопроекту ми вже два роки втратили, утримуючи у «підвішеному» стані понад 30 тисяч працівників міліції, посади яких до 2002 року фінансувалися за рахунок коштів місцевих бюджетів. З набранням чинності Бюджетним кодексом вони фактично опинилися поза правовим полем. Створено складну ситуацію не лише правоохоронним органам, а й керівникам місцевих органів влади. У 2003-му видатки на тимчасове утримання місцевої міліції були передбачені з коштів Державного бюджету. А що буде наступного року?

За умови прийняття альтернативного законопроекту у кожному населеному пункті з'явиться своя міліція, яка цілковито залежатиме від голови ради. Створюючи озброєний орган місцевого самоврядування, автори законопроекту, однак, не ставили собі питання, а де розмістять ці підрозділи? Як вирішуватимуть питання створення повної інфраструктури міліції місцевого самоврядування, її допоміжних і служб забезпечення? Обладнання приміщень, створення чергових частин з кімнатами для зберігання зброї та каналами зв'язку? Як це облаштують ради, особливо ті, в яких нема за що сьогодні віника купити?

А потрібно чимало. На сьогодні в Україні функціонує майже 700 міськрайлінорганів міліції, які обслуговують усі населені пункти на своїй території, проте розміщуються в містах та райцентрах.

Авторів цього законопроекту не турбує і те, що ним визначаються завдання, обов'язки та функції, сама структура міліції місцевого самоврядування, права і обов'язки працівників якої дублюються із завданнями, котрі виконуємо ми. Тобто на одній території вже буде не одна, а дві міліції. До кого тоді звертатися? Хто має гарантувати громадянину захист?

Я не боюся сказати, що такими кроками під виглядом реформування може відбуватися руйнування правоохоронної системи держави.

Щоб цього не сталося, ми переконуємо депутатів і громадськість в необхідності прийняти розроблений Кабінетом Міністрів законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місцевої міліції», яким пропонуються зміни і доповнення до Бюджетного кодексу, законів України «Про міліцію», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації». Узгодженість цих положень і створить правове поле для утворення якісно нової місцевої міліції, здатної професійно охороняти правопорядок на ввіреній території.

Урядовий законопроект також передбачає наблизити до місцевих рад ті підрозділи міліції, які безпосередньо працюють з населенням. Органи місцевого самоврядування наділяються ним, крім права створення, реорганізації та ліквідації місцевої міліції, також правами періодично заслуховувати звіти начальників органів внутрішніх справ та керівників місцевої міліції, а також їх заохочувати чи притягати до відповідальності. З ними обов'язково погоджуватиметься призначення та звільнення працівників.

Також важливим правозахисним моментом з позиції гарантування безпеки громадян є те, що до утворення міліції громадської безпеки продовжуватимуть діяти відповідні підрозділи, які утримуються за рахунок коштів Державного бюджету. Тобто держава не обмежує в захисті правопорядку населення дотаційних районів, в яких місцева влада не має змоги утворити місцеву міліцію.

Чув також: дехто вважає, що для функціонування місцевої міліції необхідний базовий закон, а не зміни чинного законодавства. Однак, панове, у цьому немає потреби, адже з метою недопущення створення численних відокремлених місцевих міліцій в кожному органі місцевого самоврядування її доцільно мати в структурі органів внутрішніх справ, і діяти вона повинна лише відповідно до Закону України «Про міліцію».

Водночас, як один з керівників міністерства, хочу звернути увагу на те, що з прийняттям згадуваних положень не відбудеться збільшення загальної чисельності управлінських апаратів міністерства.

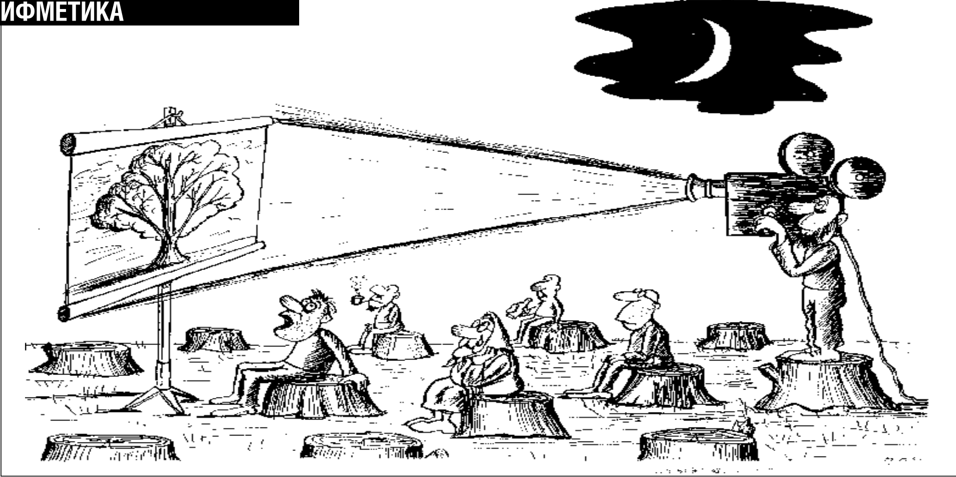
На часі саме розглянути іще одне актуальне питання. Дуже часто сільські ради мають змогу вишукати кошти на утримання свого дільничного, який жив і працював би в селі, з тих, хто тут вже набув досвіду, певного авторитету у людей і влади. І це було б на користь. Щоб закріпити це бажання сільських голів, потрібно внести доповнення до окремих статей Бюджетного кодексу, яким лишень дозволити місцевим радам спрямовувати кошти на утримання органів внутрішніх справ.

Насамкінець варто зауважити, що законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місцевої міліції» схвалений Верховною Радою у першому читанні та підтриманий профільним Комітетом ВР з питань законодавчого забезпечення діяльності правоохоронних органів, і цей закон, як я бачу із преси та чую у спілкуванні з керівниками органів місцевого самоврядування, вже чекають на місцях.

Галина МИХАЙЛОВА.

Сліди від колеса і плуга

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

От лишень не беруся сказати, що раніше з'явилося: колесо чи плуг, а, відтак, від чого сліди на землі в'їдливіші й глибші. Колесо, як твердять деякі вчені, — винахід давній. Уперше воно з'явилося нібито в Месопотамії за п'ять чи сім тисяч років до народження Христа. Там від коліс залишилися такі сліди, що досі ні травою, ні жодним іншим зелом не заростають.

Утім, інші вчені запевняють: плуг, чи принаймні плугові предтечі — соха, рало, мотика, з'явилися задовго до колеса. З великою ймовірністю можна припустити, що саме у вавилонській Месопотамії плуг і колесо вперше виступили в тандемі. Поволі розросталися міста, множилося військо, щоб захищати мирну працю хліборобів, пекарів та зброярів. Отож хліба треба було дедалі більше. А ще за хліб можна було виміняти в сусідів щось таке, чого в Месопотамії не водилося чи не вироблялося. Тому землю орали й поливали, поливали й орали. З кожним століттям дедалі завзятіше. Родило щороку й по двічі на рік. Поверхневі води внаслідок щедрого поливання непомітно й неухильно змикалися з підземними, відбувалося те, що українські ґрунтознавці зараз називають засоленням гумусного шару. Сонце тим часом шкварило всіма своїми протуберанцями, гарячі вітри розвіювали навсібіч так звану легку органічну фракцію, а важка фракція, сиріч пісок та камінці, лишалася месопотамцям. Дощі та повені довершували справу. І лише за 2,5 тисячі років до народження Христа, тобто після трьох тисяч років орання й поливання, врожаї ячменю у месопотамців зменшилися вдвічі, а пшениця перестала родити зовсім. Разом зі зменшенням родючості грунтів почався занепад месопотамської цивілізації.

Утім, плуг залишає глибокі борозни не лише в супрязі з колесом. Народність майя, що мешкала там, де нині Мексика, Гватемала і Сальвадор, ще до того, як додумалася до колеса, землю презавзято терасувала, ралила, орала. При цьому, звичайно, щедро поливала. Вийшло як завжди: засолення грунтів, ерозія, зсуви, зменшення валового збору, нехватка харчів.

Подібних прикладів, де внаслідок інтенсивного землеробства квітуча земля перетворилася на пустелю, можна навести багато. Навіть Північна Африка, де тепер піски й каміння, була колись житницею Римської імперії.

На наш вік вистачить?

Кількість населення на земній кулі зростає — щоб забезпечити достаток харчів, доводиться розширювати посівні площі, інтенсивніше їх обробляти. В результаті родючий шар грунту виснажується, рослини «недоїдають», зменшуються врожаї. «Тиха криза», деградація грунтів стала планетарною проблемою, хоча її наслідки усвідомлють ще не всі. Щороку тільки річки виносять в океани 24 млрд. тонн гумусного шару. Наприклад, річка Хуанхе, як підрахували китайські вчені, щороку спускає в Тихий океан 1,6 млрд. тонн грунту. Ганг у Бенгальську затоку трохи менше —1,5 млрд. тонн, Міссісіпі виносить у Мексиканську затоку по 300 млн. тонн найкращої американської землі. І саме вчені Сполучених Штатів чи не найсерйозніше поставилися до проблеми. Вони підрахували, що земля зберігає родючість невизначений термін, якщо втрачає не більш як 1—5 т грунту з акра (акр = 0,4 га) на рік. Тим часом третина сільськогосподарських угідь США втрачає понад 5 т з кожного акра щороку.

Які ж масштаби проблеми в планетарному вимірі? Середня глибина верхнього родючого шару орних земель планети (1,35 млрд. га) 18 см — отже, всього на Землі є 3,1 трлн. т верхнього шару грунту, на якому виробляються продовольство, корми, волокна. Цей ресурс скорочується в середньому на 0,7% за рік, або на 7% за десятиліття. Внаслідок впливу людини вже безповоротно втрачено 2 млрд. га раніше родючих земель, або в 1,5 разу більше, ніж усього обробляється зараз.

■ ■ ■

Зі зменшенням родючості грунтів почався занепад месопотамської цивілізації.

■

Скрізь, де ведеться сільське господарство, родючий шар тоншає і часто зникає зовсім. При цьому і внаслідок цього зменшуються врожаї. Дослідним шляхом установлено, що, наприклад, у штаті Айова на ділянці землі з видаленим верхнім шаром урожайність кукурудзи становила 20% порівняно з контрольною ділянкою. Під час дослідів установлено також, що кожен втрачений через ерозію дюйм родючого шару в середньому зменшує врожай на 6%. Зменшення природної родючості грунту поки що компенсують, застосовуючи мінеральні добрива. Але це не вирішує проблеми в цілому.

Вітри бувають не тому, що дерева хитаються, а тому, що дерева вирубують

На півдні Євразії у XI столітті відмічено 8 сильних посух, у XII, XIII, XIV і XV століттях — по 12, у XVII — 21, у XVIII — 34, у XIX — 40, у XX — 57 посух. Це — наслідок вирубування лісів, розорювання степів. Не захищена рослинністю земля швидко прогрівається, висихає, але так само швидко охолоджується вночі. Різкі перепади температур спричинюють суховії, пилові бурі, а ті, у свою чергу, породжують ерозію (дефляцію) грунтів. На південному сході України за рік буває 60—70 днів із швидкістю вітру понад 15 м за сек. Саме в цій зоні розораність територій становить від 80 до 99 відсотків. На Поліссі, де розорано близько 65 відсотків площі, суховії та посухи бувають рідко. Утім, ситуація змінюється швидше, ніж хотілося б. Так, на Київщині нищівні посухи раніше траплялися один раз на сто років, а тепер — щодесятиліття.

Уже землю рвуть залізні коні

Матеріально-технічне забезпечення землеробства й тваринництва стає дедалі дорожчим, зростає споживання енергії тракторами, комбайнами, іригаційними установками, збільшується використання мінеральних добрив, пестицидів та гербіцидів; усе це робить сільське господарство більш залежним від зовнішніх факторів, ніж навіть від природно-кліматичних умов, якості грунтів тощо. У регіонах з несприятливими для сільського господарства природно-кліматичними умовами ціна енергетично-ресурсних затрат часто перевищує ціну вироблених харчів. Збитки там відшкодовує держава.

З огляду на це, не тільки прибутковість сільськогосподарської галузі, а й її самоокупність в умовах принаймні України є досить-таки проблематичною. Тому раціональніше було б ставити завдання підтримувати й розвивати сільське господарство в межах, потрібних для забезпечення продовольчої безпеки держави, належного харчування власного населення, а не для того, щоб «завалити хлібом Європу й Америку» та ще й мріяти, що аграрний сектор зможе витягти з кризи цілу економіку держави.

■ ■ ■

Невже українцям не судилися інші обрії та інша мета, крім як до останньої гривні і до останнього сантиметра родючого шару землі лякати Європу та цілий світ, що ми їх завалимо хлібом, після чого, може, досита наїмося й самі?

■

Загибель лісів, порушення озонового шару атмосфери, ерозія грунтів, зменшення гумусного покриву планети, забруднення вод і повітря отруйними хімічними та біологічними сполуками й радіонуклідами — такі очевидні наслідки антропогенного впливу на природу. Індустріальне суспільство мимоволі дає розгін процесам планетарного масштабу, керувати якими не готове ні морально, ні інтелектуально, ні матеріально.

В Україні ці процеси йдуть інтенсивніше, ніж у цілому на планеті. Із 60,3 млн. га її території 42 млн. га займають сільськогосподарські угіддя, 33,2 млн. га — під ріллею. За останні 30 років площа еродованої орної землі збільшилась на 1,9 млн. га, тобто втрачалося по 64 тис. га щороку, і тепер площа еродованих земель становить понад 11,3 млн. га, або майже п'яту частину всієї території України.

Вирощування у великих масштабах монокультур, порушення сівозмін, майже повна відмова від органічних добрив, зменшення частки бобових культур спричинюють дегуміфікацію грунтів, зменшення врожаїв. Природні кормові угіддя і випаси, надто так звані громадські, практично не отримують ні органічних, ні мінеральних добрив. Крім того, ґрунтовий покрив знищується під час гірничорудних робіт, родючі землі забудовуються містами, промисловими об'єктами, під якими вже нині опинилося понад 5% суші. На кожний кілометр автостради треба відвести 2 га землі, на кілометр газо- чи нафтопроводу — 4 га.

В Україні назріла необхідність помітно зменшити відсоток розораних площ, перетворювати орні землі на культурні пасовища, повертати землю до її природного стану, застосовувати ощадливі способи землеробства й тваринництва, раціоналізувати всі затрати на виробництво хліба, харчів. Цього можна досягти лише в рамках загальнодержавних науково обгрунтованих програм за дієвого сприяння, участі та суворого контролю з боку держави й громадськості. За нищення землі треба карати, а не нагороджувати. Досі спостерігаємо дивну картину: ні політики, ні вчені, ні преса не пов'язують зменшення валового виробництва сільськогосподарської продукції в Україні з виснаженням земель, натомість у негараздах одні винуватять невдалих реформаторів, другі — рухівців, треті — комуно-колгоспників. При цьому всі разом закликають нарощувати виробництво сільськогосподарської продукції, чого б це не коштувало. Пригадую, як поважна аудиторія довго аплодувала гаслу «Уся нація повинна працювати на село!». Невже справді українцям не судилися інші обрії та інша мета, крім як до останньої гривні і до останнього сантиметра родючого шару землі лякати Європу та цілий світ, що ми їх завалимо хлібом, після чого, може, досита наїмося й самі? До речі, там не вважають, що «хліб — усьому голова», для них це всього лиш пожива для шлунка, продукт, товар, який можна більш чи менш вигідно продати на ринку.

Микола ДИВАК.

ПІДСУМКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Нехай би та сарана вдавилася

Цієї осені аграрії Запорізької області планували засіяти зерном понад 500 тисяч гектарів землі. Проте відсутність вологи у верхньому шарі грунту не дала реалізувати наміри — під озимі відведено тільки 315 тисяч гектарів. Зійшло засіяне лише на 72 відсотках площ. Цьогоріч запорізькі хлібороби зібрали урожай ранніх зернових у п'ять разів менший, ніж торік. Майже 70 відсотків озимих вимерзло, загинуло від посухи або було вражено личинками сарани. Збитки становили 85 мільйонів гривень. Схоже, сподіватися на майбутній урожай озимих знову немає підстав.

Олександр АБЛІЦОВ.

Від «королеви» дивіденди не королівські

На Миколаївщині завершується збирання соняшнику і кукурудзи. Середня врожайність олійних зерен — 12,4 центнера з гектара, а «королева полів» дає лише по 22,4 центнера на круг. Зорано на зяб дві третини відповідних площ. Роботи з підготовки грунту під майбутній посів завершено в Очаківському і Новоодеському районах.

Олена ІВАШКО.

Качани для Діда Мороза

Сільськогосподарські підприємства Харківської області з осінніми польовими роботами у встановлений термін не впоралися. У деяких районах не прибрано з полів цукровий буряк, кукурудзу, соняшник, не зорано землю під весняну сівбу. Тим часом, ще до першого листопада обласна влада обіцяла завершити збиральну кампанію. Для того, щоб поставити крапку на всіх роботах до морозів, підприємці використовують призабутий досвід студентської праці.

— Приміром, у Богодухівському районі в чотирьох господарствах не прибрано від 60 до 170 гектарів буряку, — каже начальник обласного управління сільського господарства Сергій Лобас. — У Золочівському районі залишилося ще 220 гектарів, а в Красноградському — 130. Крім того, за даними на 31 жовтня, 171 тисяча тонн викопаних коренів лежала в полі. Цукрові заводи через відсутність сировини починають згортати виробництво.

Залишається неприбраною і третина площ, засіяних кукурудзою. Лише 30—40 відсотків кукурудзи зібрано в Коломацькому, Зміївському, Дергачівському районах. Головна причина відставання від графіка — погана робота комбайнів через їх цілковиту зношеність. Виробіток на одну машину становить 3—8 гектарів за розрахункового завдання 15 гектарів.

Використовувати студентську працю, за словами керівників сільгосппідприємств, змушують ціни на паливо. Сьогодні літр солярки для сільськогосподарського виробника коштує 1,8 гривні, за добу трактор витрачає близько 500 літрів палива. Селяни кажуть, що сплатити податки цього року буде дуже складно. Керівники агрофірм мають намір просити регіональну владу відстрочити платежі до наступного врожаю. У іншому разі не залишиться грошей на паливо для весняної кампанії. Чиновники пропонують такий вихід: преміювати всіх, хто встиг вчасно посіяти озимі, — по 42 гривні за кожен засіяний гектар.

Микола КОСИЙ.

ФОТОФАКТ

Важко зібрати, ще важче продати.

На знімку: картинки з базарного життя селища Мілове, що на Луганщині.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Від мами до мами

І поряд рідна людина

У Запоріжжі на базі 4-го, а нещодавно і 5-го пологових будинків відкрилися відділення сімейних пологів. Тепер близькі можуть вільно відвідувати породіллю, а її чоловік — навіть бути присутнім під час пологів. Обмеження тільки одне — стан здоров'я майбутньої мами. Якщо вагітність проходила нормально, то, за словами завідувача кафедри акушерства і гінекології Запорізького медуніверситету Анатолія Жарких, сімейні пологи жінці показані. Близькість рідної людини в такий момент допомагає їй відчути себе впевненіше і спокійніше, що теж важливо для процесу. Звичайно, якщо чоловік поділяє бажання дружини, а також відповідально ставиться до вагітності і пологів.

Медики вважають, що до можливого стресу майбутніх таточок потрібно готувати завчасно, щоб поводилися вони в залі для пологів адекватно. Виявляється, були випадки, коли чоловік непритомнів, і медперсоналу доводилося займатися не тільки породіллею, а і її бідолашним чоловіком. Щоб уникнути таких інцидентів, для тих пар, що хочуть «родити по-сімейному», у місті створено школу свідомого батьківства.

Схоже, сімейні пологи стають популярними в Запоріжжі, хоча і не серед усіх. Адже вартість перебування породіллі у відділенні сімейних пологів — 800 гривень. Саме стільки коштуватиме комфортабельна одномісна палата з телефоном, окремий зал для пологів, у якому обстановка наближена до домашньої, і, природно, є все необхідне породіллі при пологах.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

Нескінченна дорога до дому

Квартирне питання

Коли я відчинила двері в гуртожитську кімнатку Хандохіних — остовпіла на порозі. Здалося, тут немає нічого, крім дитячих ліжечок і чотирьох малюків. Поки уся дрібнота з цікавістю роздивлялась нову людину, чотирирічна Настя провела квартирну екскурсію, розповідаючи: «Тут спить Саша, тут я, тут — Артем. На дивані — мама з Машею. А тато — на підлозі».

Крім спальні у цій шістнадцятиметрівці є ще кухня, їдальня і вітальня. Ліля й Микола — батьки дітлахів — зробили все, аби надати цьому надто скромному помешканню хоч якогось затишку. Навколо ж катакомби: стіни у коридорах такі вологі, що вкрилися грибком, електропроводка де обгоріла, де просто обірвана. Скрізь — страшна убогість і злидні. Здається, гіршого варіанта не буває.

— Та ні, буває, — переконують мене Хандохіни. — Вперше потрапивши в цей гуртожиток, ми думали, що в раю опинились.

...Ліля і Микола зустрілись просто на вулиці. Ні у нього, ні в неї не склалось добрих родинних стосунків. Ліля виховувалась в інтернаті, бо мати пиячила і вдома не було життя. А Коля переконаний, що його родину зруйнував батько, коли пішов до молодої дружини і покинув дітей із мамою-інвалідом. Саме тоді Коля вирішив: у нього буде велика сім'я, багато дітей, котрих він любитиме і ніколи не покине. І, зустрівшись поглядами з Лілею, він одразу зрозумів, що саме її шукає...

Бучного весілля не було. І після офіційної церемонії молодому не було куди привести молоду. Вони знову опинилися посеред вулиці і пішли світ за очі. Ця довга подорож триває ще й досі. Хоча інколи трапляються короткі зупинки, коли Хандохіни по кілька місяців живуть у якомусь помешканні.

Після народження Сашка молоді батьки з тиждень жили просто в лісі. Коля змайстрував щось на зразок намету, котрий ховав від дощу. Але від морозу і снігу в ньому не сховатись. І Коля почав стукати в усі двері. Одні відчинились. Голова одного з господарств Ізяславського району взяв Хандохіних до себе. Хата була стара, облуплена і напівзруйнована. Але це була їхня хата. Доки Ліля її обживала, Коля пішов доярем на ферму. Літо перебули, а зимувати в аварійному будинку було страшнувато. Та й сезонні заробітки були надто малими. Якщо за літо ще можна було заробити трохи пшениці та цукру, то взимку — хоч вий від голоду і холоду. І молоде подружжя з дитинчам на руках помандрувало далі.

Опинились в сусідньому Шепетівському районі. І все повторилось: закинута хата із земляною підлогою, без тепла і світла. До першого снігу звели грубку, але підлога залишилась земляною. Малий Сашко вчився ходити по ній. Зимували при гасовій лампі. Там же народилася Настя.

— Ми згодні були залишитись і там. Але треба було прописатись, — розповідає Ліля. — А будинок аварійний і не стоїть на балансі в господарстві. Треба було викупити хату. І хоч коштувала вона небагато, з півтисячі гривень. Та у нас стільки не було... Тож весною, вже вчотирьох, пішли далі.

Вже у Славутському районі у Лисичому натрапили на сільську кузню. Коля був ковалем. А жити їх розмістили у колишній сільській лазні. Люди намагались допомогти, чим могли. Хандохіни дотепер пам'ятають, як у них з'явились на вікнах перші фіранки. А із сімейного посуду першими стали подаровані відра, в яких Ліля прямо на ковальському горні варила обіди.

Щоб підтримати прибульців, директор господарства привозив з дому хліб, картоплю. А сам тим часом шукав для них хату. Найдешевші оцінювались десь у дві тисячі гривень. І знову ніде було взяти таких грошей. Були б вони у касі господарства, голова, може, й дав би. Але...

Проте голова допоміг Миколі влаштуватися на завод, що виробляв силікатну цеглу. Так родина вперше опинилася у заводському гуртожитку, котрий видався їм земним раєм...

(Далі буде.)

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

На знімку: у Хандохіних є головне — родина і любов.

Фото автора.

Шлюб золотої проби

За хмарами — завжди сонце

П'ятдесятиріччя подружнього життя відзначили наприкінці серпня жителі Олександрівки, що на Кіровоградщині, — Віра Степанівна та Петро Іванович Охріменки. Пролітають роки, мов легкі хмаринки, і немає їм вороття. Лишаються тільки спомини...

Одружувати Віру і Петра в сільській раді спочатку відмовилися! Хлопець — круглий сирота, у дівчини — одна мати. Петру у серпні тільки-но виповнювалося сімнадцять, а Віра сімнадцятиріччя мала зустріти аж у грудні. «Зачекайте», — радили в сільраді. Але весілля таки справили! І сміялася гармошка, вигравав бубон, веселилися сусіди серпневого дня 1953 року на убогому вдовиному обійсті в Юрчисі Кам'янського району Черкаської області.

Після весілля забрав Петро дружину на свою батьківщину, до Олександрівки. Там і розписали їх аж через чотири місяці, коли Вірі виповнилося сімнадцять. Ось так почалося їх сімейне життя. А згодом довелося звідати всього: і радощів, і горя.

Яскраво світило для Охріменків сонце, коли звели новий будинок, і в ньому щасливо сміялися діти. Чорною хмарою закривалося небо, коли рано пішли із життя дочка і син. І здавалося батькам, що світ руйнується. У ті нелегкі дні вони таки вистояли — заради наймолодшої дочки, заради онуків.

Петро Іванович та Віра Степанівна тривалий час працювали в місцевому колгоспі, багато трудових років віддали і цукровому заводу. Нині обоє пенсіонери. Та вдома без роботи не сидять: то на городі, то у дворі пораються.

Старечі серця зігрівають онуки. А особливо радіють бабуся з дідусем правнучкам Ксюті та Танюші. І завжди з нетерпінням чекають усіх у гості.

Галина ШЕВЧЕНКО.

Олександрівка Кіровоградської області.

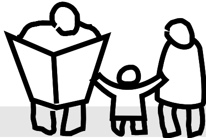
Фото Анатолія БАБИЧА.

Хочеш – вір, хочеш – не вір

Гроші водитимуться, якщо...

■ Не змітати рукою крихти зі столу, не залишати на столі порожню пляшку, не сидіти на столі, не класти на стіл ключі чи шапку, не лічити гроші в копілці, не штопати на собі одяг;

■ Носити їх лише в одній кишені, борги повертати вранці, а не ввечері, після заходу сонця нічого не виносити з дому, на столі під скатертиною зберігати трохи грошей, потриматися за золото на новий місяць, не давати в борг у понеділок, нігті обрізати лише у вівторок і п'ятницю, вищерблені монети зберігати в кишені і нічого на них не купувати.

Заздрите? Тож змагайтеся!

Психологічний лікнеп

«Ми з сусідом по парті вчимося однаково, а в нього оцінки вищі, просто щасливчик», «Я все вмію робити і зовнішністю не обділена, а самотня, вона ж — дивіться, яка страшна й недолуга, а чоловіка має золотого», «Чому така несправедливість у світі? Я все життя в однокімнатній квартирі, а у знайомої — трикімнатна, та ще й від бабусі двокімнатну успадкувала, хоч майже й не доглядала стареньку». З цими словами ледь помітно проростає заздрість у душах людських. Де коріння цього отруйного бур'яну?

— За моїми спостереженнями, заздрість у людини або є, або немає, так само, як і ревнощі, — каже **психолог-консультант Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва Віолетта ЛЕВІНА.** — Одна з причин у тому, що люди постійно дивляться на когось і не концентрують увагу на собі. У їхніх очах надзвичайно зростає значущість оточення. Інколи на цю хворобу страждає ціла сім'я, у якій нормою стало порівнювати свій майновий стан з багатством (на їхню думку) інших. Заздрість — явище більшою мірою соціальне, ніж психологічне. Це спосіб реагування людини на певні «подразники». Ось ви побачили у когось нову річ і можете прореагувати на це по-різному: похвалити людину, порадіти за неї, подумати про себе, чи є така річ у вас, або негативно оцінити побачене. Є ще чимало способів реагування. У чому тут основна проблема? Звичайно, важко тим, на кого спрямовано отруйні стріли недоброзичливості, але ще складніше тим, хто заздрить. Ці люди по суті руйнують себе, їх щомиті «гризе» внутрішнє невдоволення. Навіть якщо заздрісник придбає, приміром, омріяну праску «Філіпс», йому забагнеться ще кращої, а у разі отримання трикімнатної квартири почне палко хотіти п'ятикімнатну.

— Тобто людина залишатиметься хронічно незадоволеною?

— Саме так. І це триватиме, доки вона не усвідомить, що заздрість — її проблема, і почне щось із цим робити.

— Будьмо відверті, у тій чи іншій ситуації це неприємне почуття відвідує багатьох із нас.

— Згодна. Але можна скоригувати його, спрямувати у змагальне русло: комусь, наприклад, поставили високу оцінку, і мені теж цього хочеться. Та передусім треба зупинити прояви цього почуття, сказавши собі: «Мене знову заносить».

— Чи може заздрість відіграти позитивну роль?

— Лише за умови, що людина вміє керувати своїми емоціями. Якщо бачите, що хтось досягнув успіхів у чомусь, скажіть собі: «Молодець — після трьох занять він сів на шпагат, але я також це зроблю». А не зліться: «Він поганий». Помітивши у співробітниці гарну й модну сумочку, оцініть цей факт так: «Добре, що вона змогла заробити на цю сумочку». Спробуйте запитати у людей, як їм вдалося досягти бажаних результатів. Обравши таку модель поведінки, ви розвиваєте у собі доброзичливість, прагнення навчатися чомусь корисному на досвіді інших.

— Нас із дитинства привчають на когось рівнятися. Чи варто вчителеві казати учню, що сьогодні відповів гірше за однокласника. Чи не краще порівняти його власні відповіді — сьогоднішню та вчорашню?

— Треба вчити дітей рівнятися на себе. Педагоги не повинні порівнювати учня з однокласниками, у яких можуть бути зовсім інші умови — більші здібності або заняття з репетитором.

— Люди відчувають, коли їм заздрять. Як відмежуватися від поганої енергетики?

— Не можна зробити так, щоб вам не заздрили. Недобрі погляди може викликати навіть те, що ви сидите, а хтось стоїть. Відгородитися ви не можете, краще поспівчувайте заздрісникові — він ніколи не буде задоволений і безмежно страждатиме від цього.

Розмову вела Тетяна КРОП.

Фотоетюд

Фото з архіву «ГУ».

Сильний, стильний, елегантний

Модне законодавство від Вороніна

Жіночий інтерес до новинок подіума чоловіки ніколи не поділятимуть. Але вміти одягатися красиво і стильно треба всім. Адже чоловіча мода також не стоїть на місці. І нині від асортименту одягу, що його пропонують українським чоловікам вітчизняні та закордонні виробники, очі розбігаються. Як не розгубитися в такому багатстві, а вибрати річ, що й до лиця, і носитися буде відмінно, і ціною не відлякає?

Щоб допомогти сильній половині людства мати елегантний вигляд і водночас комфортно почуватися, ми продовжуємо рубрику «Модне законодавство від Вороніна». Поради **відомого модельєра Михайла ВОРОНІНА** стануть у пригоді і чоловікам, і їхнім супутницям життя, без схвального погляду яких неможлива жодна покупка.

Насамперед розберемося з тканиною.

Вовна — найкраще волокно для костюмів, блейзерів і спортивних піджаків. Легко підганяється по фігурі. Прохолодна влітку і тепла взимку, вовна довго і гарно носиться. І, що має неабияке значення, вбирає запах тіла набагато слабкіше, ніж синтетика.

Бавовну і льон найчастіше використовують для виготовлення літніх костюмів і спортивних піджаків. Вони сильно мнуться, але приємні на дотик.

Шовк настільки сильно мнеться, що його вважають недоречним у певних ситуаціях ділового світу.

Кашемірові волокна — чудові, м'які і... надто дорогі.

Синтетичні і натурально-синтетичні суміші — не кращий вибір. Улітку в спекотно, взимку — холодно. Суміші сильно вбирають запахи і потребують частішого прання. І хоча вони не мнуться, та можуть почати провисати після кількох одягань. Якщо ви все-таки віддаєте перевагу змішаній тканині, то бажано, щоб вона містила не менш як 66 відсотків натуральних волокон.

А зараз, маючи на озброєнні «матеріальні» знання, перейдемо до силуету. Поговоримо про актуальні нині чоловічі пальта.

- Оскільки найчастіше чоловік під пальто одягає костюм, то й міряти пальто під час купівлі треба тільки на нього.
- Віддавайте перевагу верхньому пальто з вовняної тканини темного чи нейтрального кольорів: темно-синього, оливкового, бургундського, вугільного або чорного.
- Чоловікам невисокого зросту більше підійде простий однобортний крій. Пальто з паском чи з двобортною застібкою тільки «переріжуть» постать посередині і розширять. Найкраща довжина — трохи нижче колін.
- Високим чоловікам слід уникати приталених, однобортних і задовгих пальт. Їм підійдуть двобортні моделі з паском. Довжина — не нижча, ніж до середини литок.
- Актуальні комплекти: невеликі піджаки з подовженими пальтами з однієї тканини і в одній кольоровій гамі.

Ю. П.

На знімку: елегантність від Михайла ВОРОНІНА.

По лезу ножа

Жах

Невеличке поліське село Кузьмівка Сарненського району — тихе, працьовите — у ці дні гуде від шокуючої новини. Ще б пак: у лісі знайшли тіла двох молодих чоловіків з порубаними головами.

Про небіжчиків, за християнським звичаєм, — або добре, або нічого. Але у селі співчувають тільки матері одного з небіжчиків — 75-річній колгоспній пенсіонерці Надії Трохимівні Тарасюк, бо тільки їй ця трагедія завдала великого душевного болю: вона ж бо народила і виростила Петра. І лише їй відомо, як це важко: втратити сина. Хоча й мала чимало проблем із ним: ніде не працював, любив заглянути в чарку. Та й законослухняним його не назвеш, як і двох інших її синів, які на власному досвіді дізналися, що таке в'язниця... Тож тільки й надії у жінки, що на доньок.

Покійний Петро вибрав собі у приятелі Руслана Мичку, раніше судимого, який теж полюбляв горілку. У Кузьмівці подейкують, ніби всі бійки у селі починали вони. Воно й не дивно: п'яному — море по коліна. Ось і того трагічного вечора Петро з Русланом сказали Надії Трохимівні, що їдуть до Рівного, а самі зайшли до хати сорокарічного односельця Віктора П. Випили, затіяли бійку з господарем. Яка тому причина — це поки що таємниця слідства. Але коли непрохані гості заснули, ображений господар вирішив помститися за побої. Завдав по кілька ударів сокирою по головах сплячих чоловіків, а понівечені тіла вивіз підводою до лісу.

...Рідну домівку Петро Тарасюк залишив 18 вересня. Відтоді не давав про себе знати. Материне серце відчуло біду. Згорьована жінка, виплакавши всі сльози, 8 жовтня звернулась із заявою до Сарненського райвідділу міліції, прохаючи розшукати сина. Саме під час проведення оперативно-розшукових заходів міліція і знайшла тіла Петра та Руслана.

Мжичкою рябіє жовтневий день. Так само похмуро і на душі в Надії Трохимівни. Материнське серце прощає все своїй дитині непутящій і тужить, тужить, тужить...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Продуктова атака

Ваше здоров'я

Як тільки дерева починають оголюватися, шлунок вимагає до себе підвищеної уваги. Апетит розпалюється неймовірний, і здається, що ми здатні цілий день щось жувати. Столичний дієтолог Тетяна МИХАЙЛОВА каже, що в осінньо-зимовий період такі вимоги організму цілком нормальні. Адже за його рахунок харчуються ще й клітини мозку. Головне — більше рухатися і визначити, що з продуктів найкорисніше.

Шоколад

По-перше, він підвищує кількість у мозку фенілтиламіну, який стимулює відчуття так званої закоханості. А по-друге, важливий і психологічний вплив, оскільки шоколад майже в кожного асоціюється зі святом.

Чорний хліб

Хоч як дивно, він знімає напругу і розслаблює. Усього лише кілька шматочків чорного хліба дають мозку амінокислоту триптофан, що підвищує рівень серотоніну, — речовини, яка протидіє депресії, підвищує тонус, сприяє поліпшенню настрою.

Індичка

Цей продукт із низьким вмістом жирів і високим — білків постачає мозок амінокислотою (тирозином), у результаті чого підвищується увага, прискорюються реакції, поліпшується енергообмін у мозку. Втім, не варто відмовлятися від яловичини і телятини. Адже повна відмова від червоного м'яса може бути не корисна, а шкідлива. Нестача в організмі заліза спричинює швидку втомлюваність і перепади настрою. Варто пам'ятати, що навіть невеликий шматочок м'яса підвищує вміст заліза в організмі на 200 відсотків і сприяє збагаченню крові киснем.

Банани

Доведено, що цей заморський фрукт підвищує імунітет. Дієтологи давно дійшли думки, що є безпосередня залежність між виникненням стресів і рівнем вмісту магнію в організмі. Отже, щоб уникнути їх, їжте більше бананів! Організму потрібно близько 300 міліграмів магнію на день, а банани — найкращий продукт для підтримки цього рівня (середня норма — два банани на день). Крім того, магній знижує збудливість і сприяє міцному сну. Якщо ви не любите бананів, можете замінити їх горіхами чи бобами.

Апельсини, грейпфрути і лимони

Ці фрукти — багате джерело вітаміну С, що сприяє загостренню уваги і прискоренню реакцій. Один апельсин чи грейпфрут може позбавити вас від поганого настрою, додати сили. А щоденний чай з лимоном захистить від грипу.

Горіхи

У цьому продукті високий вміст селену, що помітно позначається на енергетичному стані організму. Солоні горішки допоможуть перебороти втому і позбутися депресії.

Кава

Ранкова чашка кави швидко повертає нас у реальність із світу снів. Кофеїн, що міститься в ній, допомагає краще мислити і приймати рішення протягом трьох годин після кавопиття. Річ у тім, що кофеїн підвищує кров'яний тиск і блокує проникнення в мозок гормонів, які провокують сонний стан. Але не варто забувати, що двох-трьох чашок кави на день цілком достатньо. Перебір може бути причиною дратівливості, нервозності.

Записала Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Клуб «Суперкниги».
09.25 Крок до зірок.
09.55, 15.10, 15.45, 16.55, 21.55, 22.50, 01.20 Погода.
10.00 Дитяча лінія.
10.15 Нова армія.
10.45 Територія безпеки.
11.00 Музичні новини.
11.20 Модна лінія.
11.45 Здоров'я.
12.10 Аеросалон.
12.25 «Сільський час» з К. Вороненко.
13.10 Школа академіка П.Саблука.
13.25 Для тих, хто вдома.
13.40 Дорогами України. Чернігів.
14.00 Міжнародний тенісний турнір «Privat Bank Cup».
15.00 Новини.
15.15 Мультфільм на замовлення.
15.50 До 70-річчя ВАТ «Запоріжсталь». Відеофільм «Доля вогню». Частина 1.
16.30 Перехрестя.
17.00 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
17.35 Аудієнція. Софі Лорен.
18.00 Діловий світ. Тиждень.
18.30 Бінго Бум Лото.
19.00 Новини.
19.05 КВК.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 «Вісті тижня» з М. Канішевським.
22.00 «Телебачення — це ми». Святкова програма до Дня працівників радіо, телебачення та зв'язку.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 До Дня працівників радіо, телебачення та зв'язку. «Крокуючи роками».
02.20 Мюзик-бокс.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Авторський проект О. Марченко «Імена».
10.50 Телефортуна.
11.30 Хай щастить.

КДРТРК

12.00 Запитай у влади.
12.35 Актуальний тиждень.
12.45 Вищий пілотаж.
13.05 Життя без болю.
13.10 Чари тільки починаються.
13.25 Світ авіації і туризму. Новини.
13.35 Новобудова.
13.45 Шлях до успіху.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому. Марко Антоніо Баррера — Манні Паквіао.
08.00 Прихована камера.
09.00 Лото-забава.
14.00 Дісней. Мультсеріал «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультсеріал «101 далматинець».
15.00 Концерт «М. Євдокимов збирає друзів».
16.30 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Загублений світ».
19.30 ТСН. Епіцентр.
20.15 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Ромео має померти».
22.25 Жарт за жартом.
23.05 Бокс по-справжньому. Марко Антоніо Баррера — Манні Паквіао.
23.25 Худ. фільм «Близькі контакти третього виду».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Погода.
06.05 Худ. фільм «Наречений з Майамі».
07.25 Моя сім'я.
08.10 Дискавері.
09.05 Академія сміху.
09.45 Прокинься і співай.
10.40 Караоке на майдані.
11.25 Все для тебе.
12.00 Мелорама.
12.40 Інтелект-шоу «LG-Еврика».
13.40 BBC. «Жива природа».
14.40 Команда «Еквітес».
15.35 КВК-2003.
17.20 Худ. фільм «Фантом».
19.10 Шанс.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».
20.50 Худ. фільм «Поводир».
22.45 Кіномолодість.
23.15 Худ. фільм «Вавилон XX».
01.10 Худ. фільм «Країна тіней».
03.30 Погода.
03.35 Худ. фільм «Сніданок у Голлівуді».

ICTV

05.10 Худ. фільм «Альфонс».
06.40 Погода.
06.45 Серіал «Найтмен».
07.30 Погода.
07.35 Мультсеріал «Капітан Сіміан».
08.00 Мультсеріал «Харрікени».
08.25 Серіал «Найгірша відьма».
08.55 Худ. фільм «Мерлін». Частина 2.
10.40 Програй мільйон.
11.25 Квартирне питання.
11.55 Галопом по європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Серіал «Найтмен».
13.55 Худ. фільм «У пошуках пригод».
15.35 Худ. фільм «Знахар».
18.00 Докладно з Д. Кисельовим.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Дублер».
20.55 Шоу Олени Степаненко.
21.45 Худ. фільм «Красуні».
23.30 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
00.05 Спортпрогноз.
00.10 Худ. фільм «Мітка».
02.10 Худ. фільм «Знахар».

СТБ

07.15 Худ. фільм «Дім чарівника».
09.10 Прогноз погоди.
09.15 Ні пуху, ні пера.
09.35 На перший погляд.
10.00 Серіал «Наш Чарлі».
11.00 Серіал «Вітер і Хмара».
11.55 Прогноз погоди.
12.00 Док. фільм «Світ дикої природи».
12.30 Х-пансія.
12.50 Колія.
13.10 Худ. фільм «Шайбу! Шайбу!».
15.00 Світ комп'ютерів.
15.30 Кентавр.
15.50 Худ. фільм «Людина, що плакала».
18.00 Автостиль.
18.25 Худ. фільм «Мусульманин».
20.35 Прогноз погоди.
20.40 «Бізнес». Студія.
21.20 Худ. фільм «Воїн».
23.55 Світ комп'ютерів.
00.25 Кентавр.
00.45 Україна енергетична.
01.15 Худ. фільм «Людина, що плакала».

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Церква Христова.
08.10 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
08.35 Мультсеріал «Сильвестр і Твітті — детективи».
09.00 Мультсеріал «Му і Ципа».
09.30 Мультсеріал «Маска-2».
10.00 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.40 Худ. фільм «Ніндзі-серфери».
12.10 Серіал «Індіана Джонс. Траншеї пекла».
13.50 Худ. фільм «Невдачливі».
15.40 Худ. фільм «Діти в лісі».
17.25 Серіал «Громадянин начальник».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ. фільм «Власність диявола».
21.05 Худ. фільм «Код 11-14».
23.05 Гол!
00.20 Худ. фільм «Дорога проклонів».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 09.00, 11.00 Новини.
07.10 Серіал «Жозефіна і Наполеон, або Влада бажань».
09.20 Королі сміху.
09.40 Дог-шоу.
10.30 Сканер.
11.10 Непутні нотатки.
11.30 Доки усі вдома.
12.10 Розумниці і розумники.
12.50, 04.40 У світі тварин.
13.30, 03.50 Дачники.
14.20 Сміхопанорама.
15.00 Худ. фільм «Жовтий карлик».
17.00 Нічний «Час»и.
18.00 Худ. фільм «Особливості національної риболовлі».
20.00 Нічний «Час».
20.50, 05.20 Криве дзеркало.
22.40 Золотий грамофон.
23.50 Худ. фільм «З любов'ю, Ліля».
01.50 Реальна музика.
02.20 Худ. фільм «Оберігай мене, мій талісман».

РТР

05.00 Худ. фільм «Капітан «Пілігрима».
06.25 Серіал «Академія чаклунства».
06.45 Світ на межі.
07.10 Військова програма.
07.30 Студія «Здоров'я».
08.05 ТБ Бінго-шоу.
08.25 Вісті — Москва. Тиждень у місті.
09.05 «Містечко». Дайджест.
09.40 Сто до одного.
10.30 Навколо світу.
11.25 Діалоги про тварин.
12.15 Парламентська година.
13.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Небезпечно для життя».
15.15 Форт Боярд.
16.55 Великий святковий концерт.
18.50 У «Містечку».
19.00 Вісті тижня.
20.00 Спеціальний кореспондент.
20.25 Худ. фільм «Кармен».
22.40 Худ. фільм «Будинок великої матусі».
00.40 Худ. фільм «База».
02.30 Серіал «Сім днів».
03.20 Канал «Євроньюс».

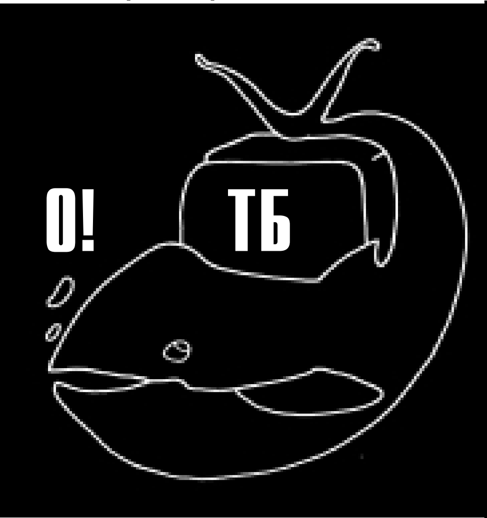
РТР «Планета»

06.00 Серіал «Гардемарини, вперед!».
07.15 Навколо світу.
08.00 Серіал «Вулиця Карно. Відділ у справах неповнолітніх».
08.30 Мій цирк.
08.55 Мультфільм «Горщик — насмішник».
09.05 Студія «Здоров'я».
09.30 Світ на межі.
10.00 Перепутові острови.
10.25 Вісті-Москва. Тиждень у місті.
11.00 Сам собі режисер.
11.45 Серіал «Гардемарини, вперед!».
13.00 Вісті.
13.15 Вісті-спорт.
13.25 Школа лихослів'я.
14.10 У вашому домі. О. Чайковський.
15.00 Худ. фільм «Транзит для диявола». 2 серія.
17.05 Збірна Росії.
17.30 Навколо світу.
18.15 Битва за космос. Історія російського «шаттла».
19.00 Вісті тижня.
20.00 Спеціальний кореспондент.
20.25 «Містечко». Дайджест.
20.50 Мультфільм «Парасолька на полюванні».
21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».
22.30 Школа лихослів'я.
23.25 Худ. фільм «Чорна вуаль».
01.10 «Історичні хроніки» із М. Сванідзе. «1907. Максим Горький».
02.00 Вісті тижня.
03.00 Спеціальний кореспондент.
03.25 Вісті-спорт.
03.35 Серіал «Оперативний псевдонім».
05.10 Сам собі режисер.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Програма друкується з електронної версії, наданої газетою «Говорить і показує Україна».

у МОРІ інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

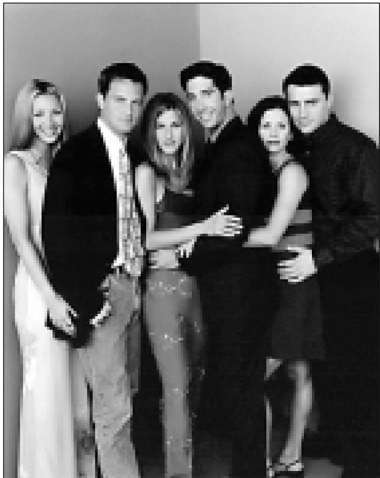
ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА 10 ЛИСТОПАДА — 16 ЛИСТОПАДА

«Друзі» на «1+1» доводять, що ти не один

На жаль, не кожне десятиліття на телеекрані з'являється "Твін Пікс" або "X-Files". Переважно стилістика серіалів не відрізняється особливою оригінальністю, тому дуже приємно побачити в ефірі «1+1» серіал про життя молодих людей — знаменитих «Друзів».

«Коник» дуже популярного творіння Марти Коуффман та Девіда Крейна — серіал «Друзі», приваблює глядача своїми дотепними і веселими діалогами, звісно, у виконанні вельми вдало підібраних акторів. Цей прийом приніс величезний успіх ще одному, знятому раніше, телефільму — «Агентство «Місячне сяйво». Сценарій кожної серії детективу — це вражаючий талмуд, бо був побудований винятково на словесних баталіях Брюса Вілліса та Сибілл Шеппард. Чудова шістка друзів — Моніка, Рейчел, Фібі, Росс, Джоуї та Чендлер — теж люблять побалакати, але їхні сутички — на межі простодушності та прямолінійності, в чому і закладено комізм ситуації. Критики навіть порівнювали діалоги персонажів з діалогами із фільмів живої легенди Вуді Алена.

На знімку: «Друзі».

АНОНСИ

У двох кроках від «Раю»

РТР «Планета», понеділок, 10.11.03, 22.25

1944 рік. Радянським розвідникам доручено знайти і знищити стратегічний об'єкт ворога — склад уранової руди в Карпатах, який ретельно охороняють війська спеціального призначення та альпійські стрільці. Три групи радянських розвідників не повернулися із завдання. І лише четвертій групі під командуванням Долгинцева ціною неймовірних зусиль удалося паралізувати плани ворога.

Реж. Т. Золоєв. У ролях: Р. Сабуліс, О. Булдаков, В. Євграфов, Р. Загорскіс, И. Мірошник.

Посланець королеви

ICTV, понеділок, 10.11.03, 19.45

Бойовик. Навіть в еру найсучасніших технологій є інформація, яку можна передавати лише з рук у руки. Капітан Стронг, офіцер елітного підрозділу, перевозить дипломатичний пакет із надзважливою інформацією британському послу в Казахстані. Бен Семм, лідер повстанців, які намагаються захопити контроль над казахстанським нафтовим бізнесом, довідується про вміст пакета... Масштабний пригодницький бойовик Марка Ропера знято із вражаючим розмахом, гідним кращих зразків жанру.

Гері Деніелс

Реж. Марк Ропер. У ролях: Гері Деніелс, Тереза Шеррер, Джон Стендінг, Нік Борейн, Девід Вайтлі, Крістоф Волц, Роміна Монделло.

Відділ мертвих листів

Новий канал, вівторок, 11.11.03, 21.30

Після випадкової помилки Джинні Арнт переводять до відділу із сортування кореспонденції без конкретної адреси. Там вона знайомиться з листами дівчинки Лілі, котра вже два роки пише своїй мамі, яка померла. Довідавшися, що батько збирається віддати Лілі до інтернату, Джинні приходить до них додому і зненацька одержує роботу няньки...

Реж. Т.-Л. Прьове. У ролях: А. Пагес, Б. Шир, К. Шуберт, Н. Гумміх.

Шайбу, шайбу!

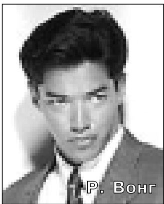
СТБ, субота, 15.11.03, 15.55

Університетський експеримент за «участі» шимпанзе Джека було визнано невдалим, і мавпу віддали до медичної лабораторії. Друг Джека, університетський сторож, допоміг йому втекти, і той опинився в родині Стівена, який захоплений хокеєм і мріє потрапити до НХЛ...

Реж. Р. Вінс. У ролях: Дж.-Р. Сміт, К. Зегерс, Р. Дакоммун.

Ромео має вмерти

Канал «1+1», неділя, 16.11.03, 20.15

Р. Вонг

Пригодницький бойовик. Крутий екс-поліцейський Хан Санг вирушає з Гонконгу до США, щоб помститися за свого брата, якого було вбито у війні між китайською і негритянською мафіями. Занурившися у світ насильства, Хан незабаром займає місце загиблого.

Реж. А. Бартковяк. У ролях: Дж. Лі, І. Вашингтон, Р. Вонг, Д. Ліндо.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00—09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 11.10, 15.10, 15.50, 17.30, 21.45 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.40 Музичні телековини.
10.00 Серіал «Роксолана». Фільм 2. «Дружина халіфа».
11.00 Новини.
11.15 Абетка безпеки.
11.20 Для тих, хто вдома.
11.40 Межа.
12.05 Вітаємо вас...
12.35 Для тих, хто вдома.
12.55 Закон є закон.
13.05 Худ. фільм «Ми — двоє чоловіків».
14.25 Мультсеріал «Галявина лева Кінгслі».
15.00 Новини.
15.20 Зірки, на сцену! ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.00 Серіал «Все кльово».
16.25 Студія «5».
17.00 Резонанс.
17.40 Під егідою Кадуцея.
18.00 Україна: день за днем.
19.00 Новини.
19.05 Футбол. Чемпіонат України. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Металург» (Запоріжжя).
19.50 Саме той.
20.10 Док. фільм «На пленері життя».
20.35 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.05 Наш футбол.
22.55 Служба розшуку дітей.
23.00—01.18 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 Профілактика на каналі до 14.00

КАНАЛ «1+1»

14.00 Серіал «Бідна Настя. Пролог».
15.30 Серіал «Друзі».
16.00 Хочу і буду.
16.35 «Єралаш».
16.45 Худ. фільм «Безжальні люди».
18.35 Серіал «Бідна Настя». 3 серія.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода
20.15 Серіал «Бригада». 1 серія.
21.15 Жди мене.
22.15 «Документ». Док. фільм «Що таке молодість».
23.30 ТСН.
23.50 Худ. фільм «Манія величності».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.
06.05 Прокинься і співай.
07.00 Новини.
07.05 Мультфільм.
07.25 Англійський алфавіт для дітей.
07.35 Абетка-малятко.
07.45 Арифметика-малятко.
08.00 Новини.
08.20 Народна платформа.
08.25 Сплеск культури?
09.00 Новини.
09.15 Академія сміху.
09.55 Планета здоров'я.
10.30 Серіал «Титанік».
12.00 Новини.
12.15 ВВС. «Жива природа».
13.15 Серіал «Пекло в раю».
14.10 Команда «Еквітес».
15.00 Новини.
15.05 Серіал «Нетямущі».
15.30 Худ. фільм «Біле сонце пустелі».
17.05 Народна платформа.
17.10 Худ. фільм «Коханець».
18.00 Новини.
19.05 Кримінал.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Серіал «Завжди говори «Завжди».
21.30 Серіал «Баязет».
22.30 Дійові особи.
23.00 На лінії вогню.
23.30 Час футболу.
00.20 Подробиці. Підсумки дня.
00.45 Серіал «Слідчі ВМФ».
01.40 Погода.
01.50 Худ. фільм «Бурхливий понеділок».
03.20 Серіал «Титанік».
04.35 Серіал «Ще раз і знову».
05.20 Голлівуд — зіркова молодь.
05.40 Мультфільм.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
07.35 Погода.
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт.
08.00 300 сек/год.
08.05 Каламбур.
08.40 Погода.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Спорт.
09.05 Серіал «Кенан і Кел».
09.50 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
10.50 Дівочі сльози.
11.45 Шоу Олени Степаненко.
12.45 Факти. День.
13.05 Худ. фільм «Смерть від чар».
14.50 Мультсеріал «Невгамовні».
15.15 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
15.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
16.05 Галопом по європах.
16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
17.45 Дівочі сльози.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Комедійний коктейль.
19.45 Худ. фільм «Посланець королеви».
21.35 Погода.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Худ. фільм «Гра уяви».
00.10 Україна енергетична.
00.35 Серіал «Графиня де Монсоро».

СТБ

06.40 Прогноз погоди.
06.45 Серіал «І це все про нього».
08.00 Бізнес-студія.
08.40 «Маски-шоу». Найкраще.
09.10 Серіал «Чортеня».
10.05 Худ. фільм «Подорож Феліції».
12.10 Час «К».
12.35 Серіал «І це все про нього».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Наш Чарлі».
15.05 Італійський футбол. Серія «А». «Рома» — «Лаціо».
16.55 Серіал «Бержерак».
18.00 «Вікна». Кримінал.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.
19.00 Заборонена зона.
20.00 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
21.00 «Вікна». Новини.
21.20 «Вікна». Спорт.
21.35 Прогноз погоди.
21.40 «Вікна». Бізнес.
22.00 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
23.10 Чемпіонат України зі стриптизу (м. Кривий Ріг).
00.45 «Вікна». Опівночі.
01.00 Прогноз погоди.
01.05 Автостиль.
01.25 Худ. фільм «Подорож Феліції».
03.20 Худ. фільм «Запрошення».
04.45 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.
06.25, 06.35, 07.05, 07.20, 07.40, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30, 07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і Кукарачі».
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і Кукарачі».
08.00, 08.30, 09.00 Репортер.
09.05 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео».
09.55 Худ. фільм «Загублені в космосі».
12.00 Модне здоров'я.
12.05 Життя прекрасне.
13.00 Репортер.
13.15 Один за усіх.
14.15 Серіал «Дикий янгол».
15.05 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
15.30 Мультсеріал «Ракети».
15.55 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях».
17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».
18.05 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.35 Серіал «Агент національної безпеки».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Зброярі».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.45 25-й кадр.
00.05 Серіал «Рятувальники».
01.05 Служба розшуку дітей.
01.15 Спецрепортер.

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.
07.10, 08.10 Добрий ранок!
09.00, 06.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.00 Док. фільм «Іномарки від мертвих душ».
10.30, 03.30 Подорожі натураліста.
11.20, 02.05 Серіал «Берег мрії».
12.00 Здоров'я.
12.40 Смак.
13.00 Місто жінок.
14.20 Худ. фільм «Три дні в Москві».1, 2 серії.
17.30 Жарт за жартом.
18.00, 02.40 Велике прання.
19.00 Чекай на мене.
20.00 Нічний «Час».
20.30 Серіал «Убивча сила».
21.40 Святковий концерт.
23.40 Док. фільм «Особливості провінційного розшуку».
00.30 Худ. фільм «Три дні в Москві».1 серія.
04.05 Образи Тунісу.
04.40 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Північне сяйво».
09.40 У «Містечку».
09.50 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті — Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Вісті тижня.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті — Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Леді Мер».
15.30 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 4. «Арештант».
17.10 Серіал «Ундина».
18.00 Вибори—2003.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Лінії долі».
20.50 Святковий концерт, присвячений Дню міліції.
23.15 Вісті+.
23.35 Народний артист.
23.45 Сінеманія.
00.10 Поговоримо про головне.
00.45 Детектив «Прощай, коханець».
02.25 Дорожній патруль.
02.40 Канал «Євроньюс».
03.45—03.55 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!
09.15 XX сторіччя. Вибране. «Нехрестоматійні портрети».
10.00 Вісті.
10.30 Вісті—Москва.
10.45 Надбання республіки.
11.00 Вісті тижня.
11.55 Що хоче жінка.
12.40 Новини культури.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті—Москва.
13.30 Серіал «Мамука».
14.15 Коротке замикання.
15.00 Розвідка, про яку знав дехто... А. Дейч.
15.30 Вісті—спорт.
15.40 Вісті—Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Худ. фільм «Життя і незвичайні пригоди Робінзона Крузо».
17.40 Серіал «FM і хлопці».
18.15 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті—Москва.
19.45 Новини культури.
20.05 Петербург. Час і місце.
20.30 Серіал «Ундина».
21.15 Серіал «Лінії долі».
22.00 Мандрівки музиканта.
22.25 Худ. фільм «За два кроки від «Раю».
23.50 Хроніки XX сторіччя.
00.00 Вісті+.
00.15 Новини культури.
00.40 Нічний політ.
01.05 Серіал «Дикий янгол».
01.50 Вісті—спорт.
02.00 Вісті.
02.30 Вісті—Москва.
02.50 Серіал «Ундина».
03.35 Серіал «Лінії долі».
04.20 Худ. фільм «За два кроки від «Раю».
05.45 Хроніки XX сторіччя.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00—09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 13.50, 15.10, 16.05, 17.10, 23.30, 01.20 Погода.
09.15 Служба розшуку дітей.
09.20 Зірки, на сцену!
09.50 Я здивую світ.
10.20 Автопілот.
10.40 Інновація.
10.55 Подружки.
11.20 Хто в домі хазяїн?
11.40 Спорт і ми.
12.10 Панорама (англ. мовою із субтитрами).
12.30 «Classik-прем'єр» з Т. Мiленіною.
13.05 «Медичний меридіан» з В. Запорожаном.
13.25 Край.
14.00 Міжнародний тенісний турнір «Privat Bank Cup».
15.00 Новини.
15.15 Рада.
16.00 Реліквії та храми України.
16.10 Кордон.
16.25 Для тих, хто вдома.
16.40 Мистецький альманах «Дзеркало».
17.15 «Міжнародні вісті» з Г. Радченком.
17.40 Милосердя.
18.05 Світ. Огляд.
18.30 Вікно в Америку.
19.00 Новини.
19.05 Футбол. Євро-2004. Плей-офф. Збірна Росії — збірна Уельсу.
20.40 Суперлото «Кено».
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Авторський проект О. Марченко «Імена».
22.35 ТаКа мода.
23.00—01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Абетка безпеки.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Прописи.
10.25 Чітко і ясно.
11.00 Пенсійна реформа.
11.30 Людина і закон.

КДРТРК

12.00 Приймальня столичної влади.
12.35 Крихітка.
12.55 Чари тільки починаються.
13.10 Корисна розмова.
13.20 На своїй землі.
13.40 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Прихована камера.
07.15 Серіал «Бідна Настя».
08.05 Поле чудес.
09.10 Ранок з Киркоровим.
14.00 Дісней. Мультсеріал «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультсеріал «101 далматинець».
15.00 Прихована камера.
15.55 Концерт О. Буйнова. «Все як раніше».
17.00 Найрозумніший.
18.50 Жарт за жартом.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.05 ТСН. Погода.
20.10 Концерт «М.Євдокимов збирає друзів».
21.50 «Імперія кіно» представляє. «Поліцейська академія—6. «Місто в облозі».
23.35 Худ. фільм «Пункт призначення».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Погода.
06.05 Серіал «Земля-2».
06.55 Худ. фільм «Ідеальний чоловік».
08.40 Мультфільм.
09.25 Планета здоров'я.
10.00 Містечко.
10.35 Смачно з Б. Бурдою.
11.10 Бадьорого ранку!
11.45 Камера сміху.
12.25 Перехрестя кохання.
13.20 Дискавері.
14.25 Худ. фільм «Маленькі негідники».
16.00 «Зірка безсмертя». Справжній детектив.
16.35 Худ. фільм «Наречений з Майамі».
18.05 Святковий концерт.
19.20 Академія сміху.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 КВК-2003.
22.25 Худ. фільм «Ми були солдатами».
00.55 Худ. фільм «Ось такі пироги».
02.40 Погода.
02.45 Худ. фільм «Удар і втеча».
04.15 Худ. фільм «Ідеальний чоловік».
05.35 Мультфільми для дорослих.

ICTV

05.20 Худ. фільм «Ефект спускового гачка».
06.55 Погода.
07.00 Перехрестя
07.30 Погода.
07.35 Мультфільм.
07.45 Мультсеріал «Харрікени».
08.10 Худ. фільм «Петровка, 38».
09.50 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
10.25 Худ. фільм «Альфонс».
12.05 Коронна страва.
12.45 Факти. День.
13.00 Серіал «Найтмен».
13.55 Хвилина гумору.
14.20 Худ. фільм «Зачарований принц».
16.10 Худ. фільм «Мерлін». Частина 2.
18.00 Програй мільйон.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «У пошуках пригод».
20.55 Худ. фільм «Дев'яті врата». Перегляд нічних програм дозволений особам, яким виповнився 21 рік.
23.25 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.00 Худ. фільм «Фрікція».
01.40 Худ. фільм «Красуні».
03.45 Худ. фільм «Петровка, 38».

СТБ

06.50 Худ. фільм «Метеор Пітера».
08.40 Прогноз погоди.
08.45 Кава з молоком.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Непровінція.
09.30 Не час.
10.00 Серіал «Наш Чарлі».
11.00 Худ. фільм «Вітер і Хмара».
12.00 Док. серіал «Світ дикої природи».
12.30 Майстер-House.
12.55 Прогноз погоди.
13.00 Худ. фільм «Право вибору».
14.50 Рейс.
15.10 Серіал «Пуаро Агати Крісті».
16.15 Час «К».
16.45 Худ. фільм «Дім чарівника».
18.55 Худ. фільм «Шайбу! Шайбу!».
20.45 «Вікна». Новини. Спорт.
20.55 Прогноз погоди.
21.00 Худ. фільм «Багряний шторм».
23.10 Худ. фільм «Під гавайським місяцем».
01.05 Худ. фільм «Птахи великі й малі».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
08.30 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
08.55 Мультсеріал «Му і Ципа».
09.30 Мультсеріал «Маска-2».
10.00 Посміхніться, Вас знімають!
10.35 За гроші.
11.20 Худ. фільм «Моя доля».
13.05 Запитайте у лікаря.
13.45 Худ. фільм «Клуб няньок».
15.35 Худ. фільм «Пов'язані скарбами».
17.25 Богатирські ігри. Україна — Росія — Великобританія. Частина 1.
18.30 Репортер.
18.40 Спорт.
18.45 Погода.
19.00 Худ. фільм «Невдачливі».
20.50 Фактор страху.
21.50 Худ. фільм «Натиск страху».
23.30 Худ. фільм «Поліцейський з того світу».
00.55 Худ. фільм «Капкан любові».
02.25 Худ. фільм «Пов'язані скарбами».
03.55 Серіал «Громадянин начальник».
04.45 Худ. фільм «Натиск страху».
06.10 Худ. фільм «Капкан любові».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 09.00, 11.00, 17.00 Новини.
07.10 Серіал «Жозефіна і Наполеон, або Влада бажань».
09.20 Грай, гармонь улюблена!
09.50 Слідство веде Колобков.
10.10 Здоров'я.
11.10 Поле чудес.
12.10 Смак.
12.30, 03.50 Подорожі натураліста.
13.00 Великі перегони.
13.30, 04.20 Цікаве кіно.
14.30, 05.10 Нові російські бабки.
15.00 Мультфільм.
15.10, 05.40 Чоловік і закон.
15.50, 02.00 Серіал «Сезон полювання».
17.10 Жарт за жартом.
17.50 Футбол. Відбірковий матч Чемпіонату Європи—2004. Збірна Росії — збірна Уельсу.
20.00 Нічний «Час».
20.30 Останній герой.
21.40 Святковий концерт.
23.40, 06.20 Трюкачі.
00.30 Худ. фільм «Вечеря в чотири руки».
03.10 Здоров'я.

РТР

05.00 Худ. фільм «Вона вас любить!»
06.25 Серіал «Академія чаклунства».
06.45 Золотий ключ.
07.05 Російське лото.
07.35 Мультфільм «Бобри йдуть по сліду».
07.50 Велика перерва.
08.15 Маленькі комедії «Ха».
08.30 Підсумки голосування «Народний артист — Ваш вибір!»
08.45 Ранкова пошта.
09.20 «Не скуЧАЙ!» з М. Євдокимовим.
10.20 Сам собі режисер.
11.15 Крутий маршрут — Південь.
12.15 Клуб сенаторів.
13.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Максим Перепелиця».
15.00 Кіноісторії Г. Скороходова.
15.10 Худ. фільм «Такер. Людина і його мрія».
17.00 Ф. Киркоров. «Кращі пісні».
19.00 Вісті.
19.25 Дзеркало.
19.50 Чесний детектив.
20.20 Аншлаг.
21.20 Худ. фільм «Смертельна зброя».
23.35 Худ. фільм «Американський перевертень у Парижі».
01.35 Гаряча десятка.
02.30 Серіал «Клоун».
03.25 Канал «Євроньюс».

РТР «Планета»

06.00 Худ. фільм «Гардемарини, вперед!».
07.15 Кімната сміху.
08.00 Серіал «Вулиця Карно. Високопоставлений друг».
08.30 Худ. фільм «Едгар і Кристіна».
09.50 Мультфільм «Про мишенятко, яке хотіло стати сильним».
10.00 За сьома печатками.
10.30 Графоман.
11.00 «Не скуЧАЙ!» с М. Євдокимовим.
11.45 Худ. фільм «Гардемарини, вперед!».
13.00 Вісті.
13.15 Вісті—спорт.
13.25 Культурна революція.
14.15 Епізоди. Євгенія Флавицька.
15.00 Худ. фільм «Транзит для диявола». 1 серія.
17.00 Велика перерва.
17.30 У пошуках пригод.
18.15 Як Сталін знімав кіно.
19.00 Вісті.
19.25 Дзеркало.
19.50 Чесний детектив.
20.15 Крутий маршрут — Південь.
21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».
22.30 Культурна революція.
23.30 Великий святковий концерт.
01.45 Мультфільм «Парасолька в цирку».
02.00 Вісті.
02.25 Дзеркало.
02.50 Чесний детектив.
03.15 Документальний фільм.
03.25 Вісті—спорт.
03.35 Серіал «Оперативний псевдонім».
05.10 Аншлаг.

АНОНС

Альфонс

ICTV, субота, 15.11.03, 10.25

Наталя Гундарєва

Комедія. Як відомо, пропозиція визначає попит. І недостойне амплуа «альфонса» може приносити чималі доходи в ситуації гострої нестачі «чоловіків-виробників»...

Реж. Володимир Златоустовський. У ролях: Олександр Панкратов-Чорний, Наталя Гундарєва і Володимир Ільїн.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 11.10, 15.55, 17.55, 21.45 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.45 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТа влада».
10.30 Служба розшуку дітей.
10.50 Абетка безпеки.
11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.30 Модна лінія.
11.55 Майстри українського живопису. О. Дробот.
12.15 Вітаємо вас...
12.40 Для тих, хто вдома.
13.00 КВК.
14.50 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.25 Від сузір'я до сузір'я. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.00 «Софіївські зорі». Фестиваль студентської творчості.
16.30 Студія «5».
16.45 Освітянські новини.
16.55 Закон є закон.
17.05 Баскетбольний огляд «П'ята чверть».
17.30 «Надвечір'я» з Т. Щербатюк.
18.00 «Цей таємничий світ» з А. Дмитруком.
18.30 Фаза.
18.50 Діловий світ.
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Дзвони народної пам'яті. Норільське повстання.
20.00 Концертна програма. «Мій шлях» за участю Павла Зіброва. Частина 1.
20.40 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.05 Бути жінкою.
22.30 У світі єдиноборств.
22.50 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 Освітній канал

10.10 Цей день в історії.
10.15 Бачу землю. Есе В. Скуратівського.
10.35 Грані пізнання. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 Прем'єра «Літературна Одеса». Олександр Пушкін.
11.20 Ленінградські ескізи.
11.30 «Наша сестра — оперета». Музичний фільм.

КДТРК

12.00 За київським часом.
12.10 Конкурент.
12.40 Краса і здоров'я.
12.45 «Шлягер» представляє.
13.15 Краплинка.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Бідна Настя».
09.00 Велике прання.
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».
14.25 Серіал «Пристрельте мене».
14.55 Серіал «Та невже?».
15.25 Серіал «Друзі».
15.55 Хочу і буду.
16.30 Серіал «Бригада». 4 серія.
17.35 Велике прання.
18.35 Серіал «Бідна Настя».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода.
20.15 Поле чудес.
21.20 Серіал «Менти-4». «Метелик». Частина 2.
22.20 Перший мільйон.
23.15 Серіал «Секс і місто».
23.50 ТСН.
00.10, 01.00 Серіал «Менти-4». Метелик». Частини 1,2.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.
06.05 «Джентльмен-шоу» і зірки гумору.
07.00 Новини.
07.05 Мультфільм.
07.20 Уроки гарної поведінки.
07.35 Абетка-малятко.
07.45 Арифметика-малятко.
08.00 Новини.
08.20 Серіал «Баязет».
09.00 Новини.
09.20 Золотий Гусак-шоу.
10.00 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
10.15 «Кримінальний танець». Справжній детектив.
10.50 Худ. фільм «Сни про п'яту пору року».
12.00 Новини.
12.15 Інтелект-шоу «LG-Еврика».
13.15 Серіал «Пекло в раю».
14.00 Велике прання.
15.00 Новини.
15.05 Серіал «Нетямущі»
16.05 Серіал «Завжди говори «Завжди».
17.05 Серіал «Сімейні пута».
18.00 Новини.
18.05 N-кілометр.
18.20 Серіал «Троє проти всіх».
19.15 Містечко.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Премія МУЗ-ТБ-2003.
23.40 Світ професійного боксу.
00.15 Худ. фільм «Той, кого замовили».
01.55 Худ. фільм «Робін Кук: прийнятний ризик».
03.45 Погода.
03.55 Худ. фільм «Сни про п'яту пору року».
04.45 Голівуд — конфіденційно.
05.40 Мультфільми для дорослих.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
07.35 Погода.
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт.
08.00 300 сек/год.
08.05 Обережно, модерн!
08.40 Погода.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Спорт.
09.05 Серіал «Кенан і Кел».
09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
10.45 Дівочі сльози.
11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».
12.45 Факти. День.
13.05 Худ. фільм «Під прицілом».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.25 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
15.50 Мультсеріал «Справжні монстри».
16.15 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
17.40 Дівочі сльози.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Каламбур.
19.45 Худ. фільм «Зачарований принц».
21.35 Погода.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Худ. фільм «Рецидив». Перегляд нічних програм дозволено особам, яким виповнився 21 рік.
23.40 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.10 Худ. фільм «Фрікція».
01.50 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Дев'яті врата». Каламбур.

СТБ

06.45 Прогноз погоди.
06.50 Серіал «І це все про нього».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 «На перший погляд». Дежа вю.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.05 Серіал «Чортеня».
10.10 Серіал «Бержерак».
11.15 Найбільші злочини і судові процеси XX століття.
11.45 Заборонена зона.
12.45 Серіал «І це все про нього».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
15.10 Худ. фільм «Метеор Пітера».
17.00 Серіал «Бержерак».
18.05 «Вікна». Кримінал.
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 «Маски-шоу». Найкраще.
19.00 «Вікна». Новини.
19.10 Худ. фільм «Право вибору».
21.00 «Вікна». Новини.
21.20 «Вікна». Спорт.
21.25 Прогноз погоди.
21.30 Не час.
22.00 Чемпіонат України зі стриптизу (м. Київ).
23.45 «Маски-шоу». Найкраще.
00.15 Прогноз погоди.
00.20 Худ. фільм «Зелений дракон».
02.25 Худ. фільм «Багряний шторм».
04.15 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.
06.25, 06.35, 07.05, 07.20, 07.40, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30, 07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
08.00, 08.30, 09.00 Репортер.
09.05 Серіал «Агент національної безпеки».
10.20 Худ. фільм «Чужий квиток».
12.00 Модне здоров'я.
12.10 Життя прекрасне.
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.20 Серіал «Дикий янгол».
15.10 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
15.35 Мультсеріал «Ракети».
16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях».
17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».
18.10 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.30 Один за всіх.
20.30 Худ. фільм «Клуб няньок».
22.20 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
00.10 Серіал «Латинський коханець».
01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Зона ночі.
01.35 Худ. фільм «Ніч ураганів».
03.10 Зона ночі.
03.15 Серіал «Латинський коханець».
04.10 Зона ночі.
04.15 Кунсткамера.
04.55 Зона ночі.
05.00 Худ. фільм «Ніч ураганів».
06.25 Худ. фільм «Ще раз про любов».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.
07.10, 08.10 Добрий ранок!
09.00 Смiхопанорама.
09.30 Дог-шоу.
10.10, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.20, 03.10 Серіал «Берег мрії».
12.10 Доки всі вдома.
13.00 Місто жінок.
14.20 Худ. фільм «Гвинт».
15.50 Серіал «Убивча сила».
17.30 Мультфільм.
17.50 Останній герой.
20.00 Нічний «Час».
20.30 Поле чудес.
21.40 Смішні люди.
22.50 Основний інстинкт.
23.50 Худ. фільм «Молодий тигр».
01.20 Худ. фільм «Сірі вовки».
04.20 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».
05.40 Худ. фільм «Чорноморочка».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Лінії долі».
08.45 Аншлаг.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті — Москва.
10.50 Мусульмани.
11.00 Вся Росія.
11.15 Москва—Мінськ.
11.30 Колосальне господарство.
11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті — Москва.
13.30 Кімната сміху.
14.30 Хто стріляв у Леніна?
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.
16.00 Вісті.
16.10 У пошуках пригод.
17.10 Серіал «Ундина».
18.00 Вибори-2003.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Народний артист.
20.50 «Аншлаг» подає: «Хто кого?»
22.50 Підсумки голосування «Народний артист — Ваш вибір!»
23.05 Худ. фільм «Зайвий багаж».
01.10 Худ. фільм «Ворон».
02.45 Дорожній патруль.
03.00 Агентство самотніх сердець.
03.25 Серіал «Янголи Чарлі».
04.10 Канал «Євроньюс».

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!
09.15 Серіал «Ундина».
10.00 Вісті.
10.30 Вісті—Москва.
10.45 Бабусині рецепти.
11.00 Серіал «Лінії долі».
11.45 Вісті-спорт.
11.55 Аншлаг.
12.40 Новини культури.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті—Москва.
13.30 Чорні діри. Білі плями.
14.20 Оркестрова яма.
15.00 Інтер@ктив.
15.30 Вісті-спорт.
15.40 Вісті—Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Худ. фільм «Убивство на Жданівській».
17.40 Серіал «FM і хлопці».
18.15 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті—Москва.
19.45 Новини культури.
20.05 Паризький часопис.
20.30 Серіал «Ундина».
21.15 Концерт.
22.45 Худ. фільм «Остання справа Вареного».
00.00 Хроніки XX сторіччя.
00.15 Лінія життя. Олег Басілашвілі.
01.05 Серіал «Дикий янгол».
01.50 Вісті-спорт.
02.00 Вісті.
02.30 Вісті—Москва.
02.50 Худ. фільм «Ундина».
03.35 Концерт.
05.05 Хроніки XX сторіччя.
05.15 Блеф-клуб.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 09.50, 15.20, 17.25, 21.45, 01.20 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.55 Абетка безпеки.
10.00 День уряду у Верховній Раді України.
14.05 Для тих, хто вдома.
14.20 Закон є закон.
14.25 Служба розшуку дітей.
14.30 Мультсеріал «Галявина лева Кінгслі».
15.00 Новини.
15.30 Хто в домі хазяїн? ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.00 Серіал «Все кльово».
16.25 Студія «5».
16.55 Закон є закон.
17.05 Театральна афіша.
17.30 Право.
18.00 Межа.
18.20 Саме той.
18.50 Діловий світ.
19.00 Новини.
19.05 Баскетбол. Євроліга ФІБА. «Урал-Грейт» (Перм, Росія) — БК «Київ» (Україна). У перерві — Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.00 «Наголос» з М. Погребинським.
22.40 Телерейтинг. ua.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Футбольні діалоги.
01.55 Служба розшуку дітей.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 Освітній канал

10.10 Цей день в історії.
10.15 Французька година. Урок №10. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 «Роздуми біля афіші». Культурно-митецький тижневик.
11.30 «Зодчий». Телеальманах.

КДТРК

12.00 За київським часом.
12.10 Музичні історії.
12.40 Медичний центр «Довіра».
12.45 Острів скарбів.
13.15 Лікар Роман Довженко рекомендує.
13.20 Історія однієї картини.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Бідна Настя». 3 серія.
09.00 Велике прання.
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».
14.30 Серіал «Пристрельте мене».
15.00 Серіал «Та невже?».
15.30 Серіал «Друзі».
16.00 Хочу і буду.
16.30 Серіал «Бригада». 1 серія.
17.35 Велике прання.
18.35 Серіал «Бідна Настя».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода.
20.15 Серіал «Бригада». 2 серія.
21.20 Серіал «Сищик без ліцензії».
22.25 Подвійний доказ. «Велика Жовтнева Комунальна революція».
23.25 Серіал «Секс і місто».
00.00 ТСН.
00.20 Служба розшуку дітей.
00.25 Худ. фільм «Сліпе правосуддя».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.
06.05 Мультфільм.
06.25 Мелорама.
07.00 Новини.
07.05 Сім'я від А до Я.
07.35 Абетка-малятко.
07.45 Арифметика-малятко.
08.00 Новини.
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Баязет».
09.00 Новини.
09.25 Смачно з Б. Бурдою.
10.05 Мультфільм.
10.25 Час футболу.
11.05 Серіал «Титанік».
12.00 Новини.
12.15 Країна порад.
13.05 Серіал «Пекло в раю»
13.50 Дійові особи.
14.15 Я все про Вас знаю.
15.00 Новини.
15.10 Серіал «Нетямущі».
15.40 Мультфільм.
16.10 Серіал «Завжди говори «Завжди».
17.05 Серіал «Сімейні пута».
18.00 Новини.
18.05 Народна платформа.
18.10 Серіал «Троє проти всіх».
19.05 Ключовий момент.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Серіал «Завжди говори «Завжди».
21.30 Серіал «Баязет».
22.30 Дійові особи.
22.55 «Психологія гарячих точок». Спецпроект К. Стогнія.
23.40 Подробиці. Підсумки дня.
00.00 Перша експедиція.
01.15 Серіал «Слідчі ВМФ».
02.05 Погода.
02.15 Худ. фільм «Дивний світ».
03.40 Серіал «Титанік».
04.20 Серіал «Ще раз і знову».
05.05 Голівуд — конфіденційно.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 300 сек/год.
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
07.35 Погода.
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт.
08.00 300 сек/год.
08.05 Комедійний коктейль.
08.40 Погода.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Спорт.
09.05 Серіал «Кенан і Кел».
09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
10.45 Дівочі сльози.
11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».
12.45 Факти. День.
13.05 Худ. фільм «Посланець королеви».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.25 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
15.50 Мультсеріал «Справжні монстри».
16.15 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
17.45 Дівочі сльози.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Обережно, модерн!
19.45 Худ. фільм «Місія справедливості».
21.35 Погода.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Худ. фільм «Тюремна спека».
23.55 Серіал «Графиня де Монсоро».
00.55 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Карти, гроші, два стволи».
02.50 Худ. фільм «Джек Восьмьоркін — американець». 1 серія. Обережно, модерн!

СТБ

06.40 Прогноз погоди.
06.45 Серіал «І це все про нього».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Ні хвоста ні луски.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.00 Серіал «Чортеня».
10.00 Серіал «Бержерак».
11.05 Найбільші злочини і судові процеси XX століття.
11.35 Заборонена зона.
12.35 Серіал «І це все про нього».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
15.10 Худ. фільм «Непорочне зачаття Маріуса».
16.45 Серіал «Бержерак».
18.00 «Вікна». Кримінал.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.
19.00 Заборонена зона.
20.00 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
21.00 «Вікна». Новини.
21.20 «Вікна». Спорт.
21.35 Прогноз погоди.
21.40 «Вікна». Бізнес.
22.00 Худ. фільм «Запрошення».
23.50 «Вікна». Опівночі.
00.05 «Маски-шоу». Найкраще.
00.35 Прогноз погоди.
00.40 Худ. фільм «Непорочне зачаття Маріуса».
02.15 Худ. фільм «Місце злочину. Холодна лють».
03.45 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.
06.25, 06.35, 07.05, 07.20, 07.40, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30, 07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
08.00, 08.30, 09.00 Репортер.
09.05 Серіал «Агент національної безпеки».
10.20 Худ. фільм «Підводники».
12.00 Модне здоров'я.
12.10 Життя прекрасне.
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.20 Серіал «Дикий янгол».
15.10 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
15.35 Мультсеріал «Ракети».
16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях».
17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».
18.10 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.30 Серіал «Агент національної безпеки».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Відділ мертвих листів».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.50 Серіал «Рятувальники».
00.50 Зона ночі.
01.10 Худ. фільм «Злом».
02.45 Зона ночі.
02.55 Серіал «Рятувальники».
03.35 Зона ночі.
03.40 Життя прекрасне.
04.20 Зона ночі.
04.25 Худ. фільм «Злом».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.
07.10, 08.10 Добрий ранок!
08.50, 06.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.00 Худ. фільм «Слід ведмедя».
11.20, 02.05 Серіал «Берег мрії».
12.00 Людина і закон.
13.00 Місто жінок.
14.20 Худ. фільм «На Муромській доріжці».
15.50, 20.30 Серіал «Убивча сила».
17.30 Зірки великим планом.
17.50, 02.50 Велике прання.
18.50 Худ. фільм «Гліб».
20.00 Нічний «Час».
21.40 Серіал «Дні янгола».
22.50 Док. фільм «У тіні гучних злочинів».
23.20, 03.30 Великі перегони.
23.50 Нічний «Час»».
00.20 На футболі.
00.50 Худ. фільм «Три дні в Москві». 2 серія.
04.05 Худ. фільм «Гліб».
05.00 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Лінії долі».
08.45 «Не скуЧАЙ!» с М. Євдокимовим.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті — Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Кімната сміху.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті — Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Леді Мер».
15.30 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 4. «Арештант».
17.10 Серіал «Ундина».
18.00 Вибори-2003.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Лінії долі».
20.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
21.45 Вісті. Чергова частина.
22.00 Вісті+.
22.20 До 15-річчя запуску «Бурана». «Битва за космос. Історія російського «шаттла».
23.15 Народний артист.
23.25 Вісті. Чергова частина.
23.40 Худ. фільм «Заручники».
01.30 Дорожній патруль.
01.45 Агентство самотніх сердець.
02.10 Серіал «Янголи Чарлі».
03.05 Канал «Євроньюс».
03.45 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!
09.15 Серіал «Ундина».
10.00 Вісті.
10.30 Вісті—Москва.
10.45 Гег.
11.00 Серіал «Лінії долі».
11.45 Вісті-спорт.
11.55 Що хоче жінка.
12.40 Новини культури.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті—Москва.
13.30 Серіал «Мамука».
14.15 Коротке замикання.
15.00 Розвідка, про яку знав дехто... В. Зарубін.
15.30 Вісті-спорт.
15.40 Вісті—Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Худ. фільм «У два кроки від «Раю».
17.40 Серіал «FM і хлопці».
18.15 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті—Москва.
19.45 Новини культури.
20.05 Розповіді старого плиткаря.
20.30 Серіал «Ундина».
21.15 Серіал «Лінії долі».
22.00 Вісті+.
22.20 Худ. фільм «Фіктивний шлюб».
23.25 Хроніки XX сторіччя.
23.50 Партитури не горять.
00.15 Новини культури.
00.40 Нічний політ.
01.05 Серіал «Дикий янгол».
01.50 Вісті-спорт.
02.00 Вісті.
02.30 Вісті—Москва.
02.50 Худ. фільм «Ундина».
03.35 Серіал «Лінії долі».
04.20 Серіал «Фіктивний шлюб».
05.30 «Ха». Маленькі комедії.
05.35 Хроніки XX сторіччя.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 11.10, 15.55, 17.25, 21.45 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.45 Серіал «Роксолана». Фільм 2. «Дружина халіфа».
10.45 Служба розшуку дітей.
11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.30 Аудієнція. Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон.
12.10 Художня панорама.
12.30 Вітаємо вас...
12.55 «Сільський час» з К. Вороненко.
13.50 Абетка безпеки.
14.00 Для тих, хто вдома.
14.15 Закон є закон.
14.20 Служба розшуку дітей.
15.00 Новини.
15.20 Фантазії молодості. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.00 Мультсеріал «Загублений світ».
16.25 Студія «5».
16.55 Закон є закон.
17.05 Надзвичайна ситуація.
17.30 Телефон податкової служби — 007.
18.00 Есе В. Скуратівського. «Бачу землю».
18.30 Зелений коридор.
18.50 Діловий світ.
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Концертна програма «Галерея».
20.10 Запитайте міністра. Міністр екології Сергій Поляков.
20.40 Суперлото, Кено.
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.00 Концертна програма «У храмі любові». До 30-річчя творчої діяльності М. Луківа. Частина 3.
21.50 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 Освітній канал

10.10 Цей день в історії.
10.15 Німецька година. Урок № 10.
10.50 Вихід поряд. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 Прем'єра. «Прилуки. Театральна осінь-2003».
11.30 Дипломанти телефестивалю «Мандруємо разом». «Артек — земля перепелина».

КДРТРК

12.00 За київським часом.
12.10 Світ авіації і туризму.
12.40 Медичний центр «Довіра».
12.50 Люди і долі.
13.20 Краса і здоров'я.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Бідна Настя».
09.00 Велике прання.
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».
14.30 Серіал «Пристрельте мене».
15.00 Серіал «Та невже?».
15.30 Серіал «Друзі».
16.00 Хочу і буду.
16.30 Серіал «Бригада». 2 серія.
17.35 Велике прання.
18.35 Серіал «Бідна Настя».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода.
20.15 Серіал «Бригада». 3 серія.
21.20 Серіал «Сищик без ліцензії».
22.25 Без табу з О.Герасим'юк.
23.10 Серіал «Секс і місто».
23.45 ТСН.
00.05 Служба розшуку дітей.
00.10 Серіал «Сищик без ліцензії».
01.10 Серіал «Терор на Філіппінах».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.
06.05 Мультфільм.
06.25 Бадьорого ранку!
07.00 Новини.
07.05 Мультфільм.
07.25 Англійський алфавіт для дітей.
07.35 Абетка-малятко.
07.45 Арифметика-малятко.
08.00 Новини.
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Баязет».
09.00 Новини.
09.25 Ключовий момент.
10.30 На лінії вогню.
11.05 Серіал «Титанік».
12.00 Новини.
12.15 Країна порад.
13.05 Серіал «Пекло в раю».
13.50 Дійові особи.
14.15 Я все про Вас знаю.
15.00 Новини.
15.15 Серіал «Нетямущі»
15.45 Мультфільм.
16.05 Серіал «Завжди говори «Завжди».
17.00 Серіал «Сімейні пута»
18.00 Новини.
18.05 Народна платформа.
18.10 Серіал «Троє проти всіх».
19.05 Моя сім'я.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Серіал «Завжди говори «Завжди».
21.30 Серіал «Баязет».
22.30 Дійові особи.
23.00 Золотий Гусак-шоу.
23.40 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
23.50 Подробиці. Підсумки дня.
00.15 Київ — Трофі. «Дорога додому».
00.45 Серіал «Слідчі ВМФ»
01.45 Погода.
01.55 Худ. фільм «Густіше за кров».
03.35 Серіал «Титанік».
04.15 Серіал «Ще раз і знову».
05.00 Перша експедиція.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.35 300 сек/год.
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
07.35 Погода.
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт.
08.00 300 сек/год.
08.05 Обережно, модерн!
08.40 Погода.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Спорт.
09.05 Серіал «Кенан і Кел».
09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
10.45 Дівочі сльози.
11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».
12.45 Факти. День.
13.05 Худ. фільм «Місія справедливості».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.25 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
15.50 Мультсеріал «Справжні монстри».
16.15 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
17.45 Дівочі сльози.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Обережно, модерн!
19.45 Худ. фільм «Фатальна плутанина».
21.35 Погода.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Худ. фільм «Карти, гроші, два стволи».
00.10 Серіал «Графиня де Монсоро».
01.10 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Жінки за гратами», 03.05 Худ. фільм «Джек Восьмьоркін — американець». 2 серія. Обережно, модерн!

СТБ

06.45 Прогноз погоди.
06.50 Серіал «І це все про нього».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Х-пансія.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.05 Серіал «Чортеня».
10.10 Серіал «Бержерак».
11.15 Найбільші злочини і судові процеси ХХ століття.
11.45 Заборонена зона.
12.45 Серіал «І це все про нього».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
15.10 Худ. фільм «Божевільний лікар».
16.50 Серіал «Бержерак».
18.00 «Вікна». Кримінал.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.
19.00 Заборонена зона.
20.00 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
21.00 «Вікна». Новини.
21.20 «Вікна». Спорт.
21.35 Прогноз погоди.
21.40 «Вікна». Бізнес.
22.00 Худ. фільм «Місце злочину. Холодна лють».
23.55 «Вікна». Опівночі.
00.10 «Маски-шоу». Найкраще.
00.40 Прогноз погоди.
00.45 Худ. фільм «Божевільний лікар».
02.25 Х-пансія.
02.45 Худ. фільм «Помста».
04.20 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.
06.25, 06.35, 07.05, 07.20, 07.40, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30, 07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
08.00, 08.30, 09.00 Репортер.
09.05 Серіал «Агент національної безпеки».
10.20 Худ. фільм «Відділ мертвих листів».
12.00 Модне здоров'я.
12.10 Життя прекрасне.
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.20 Серіал «Дикий янгол».
15.10 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
15.35 Мультсеріал «Ракети».
16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях».
17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».
18.10 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.35 Серіал «Агент національної безпеки».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Хлопчики і дівчатка».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.50 Серіал «Рятувальники».
00.50 Служба розшуку дітей.
00.55 Зона ночі.
01.15 Худ. фільм «Єва Блонд. Убивця виносить вирок».
02.55 Зона ночі.
03.05 Серіал «Рятувальники».
03.45 Зона ночі.
03.50 Життя прекрасне.
04.30 Зона ночі.
04.35 Худ. фільм «Єва Блонд. Убивця виносить вирок».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.
07.10, 08.10 Добрий ранок!
09.10, 06.00 Серіал «Інспектор Деррік».
10.10, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.20, 02.05 Серіал «Берег мрії».
12.10 Чекай на мене.
13.00 Місто жінок.
14.20 Худ. фільм «Викуп».
15.50, 20.30 Серіал «Убивча сила».
17.30 Сміхопанорама.
18.00, 02.50 Велике прання.
20.00 Нічний «Час».
21.40 Серіал «Дні янгола».
22.50 Спецназ.
23.40 Нічний «Час».
00.00 Подорожник.
00.30 Док. фільм «Згубне місце».
01.00 Худ. фільм «Слід ведмедя».
04.30 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Лінії долі».
08.45 Сам собі режисер.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті — Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті — Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Леді Мер».
15.30 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 4. «Арештант».
17.10 Серіал «Ундина».
18.00 Вибори-2003.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Лінії долі».
20.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
21.50 Вісті. Чергова частина.
22.00 Вісті+.
22.20 «Авторитет» із Д. Кисельовим. М. Михалков.
22.50 Народний артист.
23.05 Вісті. Чергова частина.
23.20 Худ. фільм «Фанат-2».
01.05 Дорожній патруль.
01.20 Агентство самотніх сердець.
01.45 Серіал «Янголи Чарлі».
02.40 Канал «Євроньюс».
03.45 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!
09.15 Серіал «Ундина».
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.45 «Я знаю, що я можу усе, що я хочу» із циклу «Долі».
11.00 Серіал «Лінії долі».
11.45 Вісті-спорт.
11.55 Що хоче жінка.
12.40 Новини культури.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Серіал «Мамука».
14.15 Коротке замикання.
15.00 Розвідка, про яку знав дехто... П. Судоплатов.
15.30 Вісті-спорт.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Худ. фільм «Фіктивний шлюб».
17.15 Мультфільми «Кульбабка-товсті щічки», «Гуси-лебеді».
17.40 Серіал «FM і хлопці».
18.15 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті-Москва.
19.45 Новини культури.
20.05 Хто ми?
20.30 Серіал «Ундина».
21.15 Серіал «Лінії долі».
22.00 Вісті+.
22.20 Худ. фільм «Прощення».
23.50 «Авторитет» із Д. Кисельовим. Микита Михалков.
00.15 Новини культури.
00.40 Нічний політ.
01.05 Серіал «Дикий янгол».
01.50 Вісті-спорт.
02.00 Вісті.
02.30 Вісті-Москва.
02.50 Серіал «Ундина».
03.35 Серіал «Лінії долі».
04.20 Худ. фільм «Прощення».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 11.10, 15.55, 17.25, 21.45 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.45 27-й Міжнародний фестиваль цирку.
10.45 Служба розшуку дітей.
11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.35 Бути жінкою.
11.55 Абетка безпеки.
12.10 Вітаємо вас...
12.35 Телефортуна.
13.15 «Classic-прем'єр» з Т. Мiленiною.
14.05 Для тих, хто вдома.
14.20 Закон є закон.
14.25 Служба розшуку дітей.
14.35 Мультсеріал «Галявина лева Кінгслі».
15.00 Новини.
15.15 Подорож у дитинство.
16.35 Дорога до себе. Скарби родоводу. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.00 Мультсеріал «Загублений світ».
16.25 Студія «5».
17.00 Грані пізнання.
17.35 За великим розрахунком.
18.00 Авторська програма Л. Лисенко «Не все так погано...».
18.30 Енергетичне поле.
18.50 Діловий світ.
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Творчий вечір поета-пісняра М. Ткача. Частина 1.
20.35 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.05 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТа влада».
22.45 Експосвіт.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 Освітній канал

10.10 Цей день в історії.
10.15 Урок англійської мови №10.
10.30 Освітянські новини.
10.40 Наша мова. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 «Літературна Одеса». Містика.
11.10 Із золотого фонду студії «Укртелефільм». Свої вірші читає А.Малишко.
11.30 Такий неювілейний Богдан Козак.

КДРТРК

12.00 За київським часом.
12.10 Київ діловий.
12.45 Лікар Роман Довженко рекомендує.
12.40 Естафета.
12.55 Краса і здоров'я.
13.05 Ліки майбутнього.
13.20 Новобудова.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Бідна Настя».
09.00 Велике прання.
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».
14.30 Серіал «Пристрельте мене».
15.00 Серіал «Та невже?».
15.30 Серіал «Друзі».
16.00 Хочу і буду.
16.30 Серіал «Бригада». 3 серія.
17.35 Велике прання.
18.35 Серіал «Бідна Настя».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода.
20.15 Серіал «Бригада». 4 серія.
21.20 Серіал «Менти-4». «Метелик». Частина 1.
22.20 Я так думаю. «Прикмети та забобони».
23.15 Серіал «Секс і місто».
23.50 ТСН.
00.10 Серіал «Сищик без ліцензії».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.
06.05 Камера сміху.
06.40 Мультфільм.
07.00 Новини.
07.05 Мультфільм.
07.25 Англійський алфавіт для дітей.
07.35 Абетка-малятко.
07.45 Арифметика-малятко.
08.00 Новини.
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Баязет».
09.00 Новини.
09.25 Караоке на майдані.
10.05 Мультфільм.
10.30 Все для тебе.
11.05 Серіал «Титанік».
12.00 Новини.
12.15 Країна порад.
13.05 Серіал «Пекло в раю».
13.55 Дійові особи.
14.25 Я все про Вас знаю.
15.00 Новини.
15.20 Шанс.
16.05 Серіал «Завжди говори «Завжди».
17.00 Серіал «Сімейні пута».
18.00 Новини.
18.05 Народна платформа.
18.10 Серіал «Троє проти всіх».
19.05 «Джентльмен-шоу» і зірки гумору.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.35 Серіал «Завжди говори «Завжди».
21.30 Серіал «Баязет».
22.35 Перехрестя кохання.
23.40 Подробиці. Підсумки дня.
00.00 Перша експедиція.
01.10 Погода.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 300 сек/год.
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
07.35 Погода.
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт.
08.00 300 сек/год.
08.05 Обережно, модерн!
08.40 Погода.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Спорт.
09.05 Серіал «Кенан і Кел».
09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
10.45 Дівочі сльози.
11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».
12.45 Факти. День.
13.05 Худ. фільм «Фатальна плутанина».
14.55 Мультсеріал «Невгамовні».
15.25 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».
15.50 Мультсеріал «Справжні монстри».
16.15 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».
17.45 Дівочі сльози.
18.35 Погода.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Обережно, модерн!
19.45 Худ. фільм «Під прицілом».
21.35 Погода.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Кримінальні історії.
22.35 Худ. фільм «Жінки за гратами».
00.30 Серіал «Графиня де Монсоро».
01.30 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Рецидив», 03.00 Худ. фільм «Джек Восьмьоркін — американець». 3 серія, 04.30 Обережно, модерн!

СТБ

06.45 Прогноз погоди.
06.50 Серіал «І це все про нього».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Непровінція.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.05 Серіал «Чортеня».
10.05 Серіал «Бержерак».
11.10 Найбільші злочини і судові процеси ХХ століття.
11.40 Заборонена зона.
12.40 Серіал «І це все про нього».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
15.10 Худ. фільм «Французька сукня».
16.50 Серіал «Бержерак».
18.00 «Вікна». Кримінал.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.
19.00 Заборонена зона.
20.00 Серіал «Воскрешаючи мертвих».
21.00 «Вікна». Новини.
21.20 «Вікна». Спорт.
21.35 Прогноз погоди.
21.40 «Вікна». Бізнес.
22.00 Худ. фільм «Помста».
23.55 «Вікна». Опівночі.
00.10 «Маски-шоу». Найкраще.
00.40 Прогноз погоди.
00.45 Худ. фільм «Французька сукня».
02.20 Худ. фільм «Зелений дракон».
04.10 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.
06.25, 06.35,07.05,07.20, 07.40, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30, 07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
08.00, 08.30, 09.00 Репортер.
09.05 Серіал «Агент національної безпеки».
10.20 Худ. фільм «Хлопчики і дівчатка».
12.00 Модне здоров'я.
12.10 Життя прекрасне.
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.20 Серіал «Дикий янгол».
15.10 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».
15.35 Мультсеріал «Ракети».
16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях».
17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».
18.10 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.25 Погода.
19.30 Серіал «Агент національної безпеки».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Чужий квиток».
23.15 Репортер.
23.30 Швидкий гол.
23.40 Погода.
23.50 Зона ночі.
23.55 Серіал «Латинський коханець».
01.00 Зона ночі.
01.25 Худ. фільм «Протистояння».
02.55 Зона ночі.
03.05 Серіал «Латинський коханець».
03.55 Зона ночі.
04.00 Життя прекрасне.
04.40 Зона ночі.
04.45 Худ. фільм «Протистояння».

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.
07.10, 08.10 Добрий ранок!
09.10, 06.00 Серіал «Інспектор Деррік».
10.10, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.20, 02.10 Серіал «Берег мрії».
12.10 Спецназ.
12.50 Непутні нотатки.
13.00 Місто жінок.
14.20 Худ. фільм «Ключі від неба».
15.50, 20.30 Серіал «Убивча сила».
17.30 Самі з вусами.
18.00, 03.00 Велике прання.
20.00 Нічний «Час».
21.40 Серіал «Дні янгола».
22.50 Док. фільм «Червона Мата Харі».
23.40 Нічний «Час».
00.10 Ударна сила.
00.30 Російський екстрим.
01.00 Худ. фільм «Старовинний водевіль».
04.05 Ударна сила.
04.30 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Лінії долі».
08.45 Кімната сміху.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті — Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті — Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Леді Мер».
15.30 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 4. «Арештант».
17.10 Серіал «Ундина».
18.00 Вибори-2003.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Лінії долі».
20.50 Серіал «Оперативний псевдонім».
21.50 Вісті. Чергова частина.
22.00 Вісті+.
22.20 «Історичні хроніки» із М.Сванідзе. «1907. Максим Горький».
23.15 Народний артист.
23.25 Вісті. Чергова частина.
23.40 Худ. фільм «Ромео і Джульєтта».
02.25 Дорожній патруль.
02.40 Агентство самотніх серць.
03.05 Серіал «Янголи Чарлі».

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!
09.15 Серіал «Ундина».
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.45 «Недовгі історії». А. Аверченко «Таємниця».
11.00 Серіал «Лінії долі».
11.45 Вісті-спорт.
11.55 Що хоче жінка.
12.40 Новини культури.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Серіал «Мамука».
14.10 Коротке замикання.
15.00 Розвідка, про яку знав дехто... Б. Базаров.
15.30 Вісті-спорт.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Худ. фільм «Прощення».
17.40 Серіал «FM і хлопці».
18.15 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті-Москва.
19.45 Новини культури.
20.05 «Батьківщина і долі». Династія Тіме.
20.30 Серіал «Ундина».
21.15 Серіал «Лінії долі».
22.00 Вісті+.
22.20 Худ. фільм «Убивство на Жданівській».
23.40 Хроніки ХХ сторіччя.
23.50 Хто там...
00.15 Новини культури.
00.40 Нічний політ.
01.05 Серіал «Дикий янгол».
01.50 Вісті-спорт.
02.00 Вісті.
02.30 Вісті-Москва.
02.50 Серіал «Ундина».
03.35 Серіал «Лінії долі».
04.20 Худ. фільм «Убивство на Жданівській».
05.45 Хроніки ХХ сторіччя.

НАСЛІДКИ: ВПЛИВ, МІНІМІЗАЦІЯ

У статті «Хто збере всю радіацію докупи», опублікованій у нашій газеті 21 серпня ц. р., народний депутат України Юрій Соломатін наголошував: у нашій науці не все гаразд з оцінкою наслідків Чорнобильської катастрофи. У свою чергу, наукові суперечності гальмують розвиток чорнобильського законодавства і перегляд чинної Концепції проживання населення на забруднених радіонуклідами територіях України.

Цій темі було присвячено «круглий стіл», проведений Комітетом Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Розповідь про розмову, яка відбулася на ньому, під заголовком «Захисники і зрадники чорнобильської справи» було надруковано в нашій газеті 31 жовтня.

Сьогодні тему продовжує народний депутат України, член Комітету ВР з питань соціальної політики та праці Геннадій СТАНЕЦЬКИЙ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Цеолітові рецепти для чорнобильських зон

Неймовірно, але мудра Природа, вочевидь, передбачаючи недбале господарювання людини, потурбувалася про «ліки» для порятунку від можливої біди. Україні, на долю якої випав Чорнобиль, вона дарувала величезні поклади цеолітів. Ці мінерали —сорбенти, здатні не тільки очищувати грунт, воду і повітря від багатьох шкідливих забруднень, у тому числі й від радіонуклідів, а й слугувати джерелом поживних речовин для всього живого на цій землі. Прикро, що українці, маючи такі природні багатства, власні наукові дослідження, новітні технології і стільки проблем, пов'язаних з техногенними катастрофами, досі мало зробили для власного порятунку...

Геннадій СТАНЕЦЬКИЙ

Хоча цеоліт і відомий людині ще здавна як цілющий глей та глина, ретельне вивчення і розвідку глибших покладів вулканічного осадку почали проводити лише у двадцятому столітті. У нашій країні інтерес до цього мінералу з'явився у 70—80-ті роки, коли індустріалізація стала загрожувати глобальною екологічною катастрофою. Саме тоді розпочалися науково-пошукова робота і розробка найбільшого в Європі Сокирницького родовища, що в Закарпатті.

Свого часу цеоліт зацікавив мене як нетрадиційна і перспективна сировина для виготовлення будівельних матеріалів. Природні мінеральні добавки надають цеглі, бетону, сухим сумішам легкості й міцності, зменшують їх вартість. Та ці якості виявилися аж ніяк не єдиним і не головним достоїнством, що робить зовні непривабливий камінь воістину дорогоцінним. Мінерал з мікропористою структурою привернув увагу вчених унікальними сорбентними властивостями. Він, як потужна губка, безповоротно вбирає в себе важкі, токсичні, в тому числі радіоактивні елементи, виконуючи в такий спосіб роль санітара довкілля. Не випадково саме цей поглинач радіоізотопів використовували у квітні 1986-го, щоб «приборкати» зруйнований вибухом реактор Чорнобильської АЕС. Пам'ятаєте кадри документальної хроніки: вертольоти з величезними мішками над четвертим енергоблоком? Більш як 150 тисяч тонн цеолітової крихти та піску скинули тоді безпосередньо в епіцентр вибуху і розсіяли над зоною. Цеолітами наповнювали фільтри міських водозаборів, дезактували будинки та техніку.

Крім «санітарної», цеоліти мають ще одну, не менш важливу властивість: поглинаючи шкідливі речовини, віддають корисні. У цьому диво-мінералі вмістилося понад три десятки мікро- та макроелементів, яких нині так бракує рослинам, тваринам і людям. Тому сфера його застосування досить широка. Передусім — фізико-хімічна біологія та мікробіологія, промисловість, будівництво, сільське господарство, медицина, очищення відходів виробництва і життєдіяльності, створення порівняно дешевих екосистем, захист від радіації. До речі, російські вчені на основі цеоліту розробили харчову добавку «Літовіт», яка збагачує організм людини мінералами, і перші в світовій практиці ліки «Цеосорб», що зв'язують і виводять радіонукліди.

Що стосується одного з найперспективніших для використання цеолітів аграрного сектору економіки, то тут справа не обмежується лише можливостями реабілітації мільйонів гектарів забруднених радіацією земель. Аграрна наука давно довела, що добрива з цеолітами підвищують урожайність сільськогосподарських культур у межах 20-40 %, поліпшують структуру виснажених грунтів. До того ж ефект одноразового внесення триває 10—15 років.

У тваринницькій галузі цей мінерал можна використовувати як кормову добавку, що сприяє процесу травлення, уберігає поголів'я худоби і птиці від багатьох хвороб, збільшує їх продуктивність. Тваринники мали можливість оцінити й дезодоруючі властивості підстилки з цеоліту. На фермах знищують характерні запахи. Цей природний сорбент у багатьох випадках незамінний і в побуті.

Можна ще довго перелічувати можливості цеолітів, які справедливо називають мінералами життя, сировиною науково-технічного прогресу. З їх відкриттям відкрилися й перспективи великомасштабного використання. Недарма у 1995 році поважна комісія на чолі з академіком Юхновським, оцінюючи продуктивні сили України, їх конкурентоспроможність на світовому ринку, назвала серед чотирьох пріоритетних галузей, здатних динамічно й ефективно розвиватися і працювати як локомотив для економіки країни, — гірничодобувний комплекс нерудних матеріалів. Цеолітам, запаси яких у нас оцінюються в чотири мільярди тонн, було відведено особливу роль.

Проте досі всі ці перспективи і напрацювання вчених залишаються нереалізованими. Мало того, держава, у якій екологічно благополучні регіони можна полічити на пальцях однієї руки, до власних цеолітових багатств інтерес чомусь втратила. Через фінансові проблеми зупинилися наукові розробки в розширенні сфери застосування природних мінералів. Більшість із наукових праць 80—90-х років так і лишилися незатребуваними. А тим часом довкілля і люди, як і раніше, потерпають від бід, на які давно винайдено ліки. Приклад тому — надзвичайна ситуація із забезпеченням населення якісною питною водою.

Україна, володіючи багатющими водними ресурсами, через велике забруднення рік та підземних джерел не має питної води, яка відповідала б загальноприйнятим стандартам. Сокирницькі цеоліти могли б зарадити цій проблемі своєю здатністю ефективно очищувати воду від органічних та неорганічних домішок, особливо важких металів та радіонуклідів. Здавалося б, за такої ситуації головними споживачами цеолітів мають бути міські водоочисні підприємства, що використовували б їх як наповнювачі для фільтрів. Такі фільтри, порівняно з традиційними, дають змогу отримувати воду високого ступеня якості. Вони незамінні і в очищенні стічних вод. Та, на жаль, таких підприємств у нашій країні ще дуже мало.

До речі, цеолітові уловлювачі навколо будь-яких небезпечних зон, за твердженням учених, могли б захистити поверхневі і підземні води від бактеріального та будь-якого іншого забруднення, запобігти таким трагедіям, як Тисо-Дунайська, і, що важливо за нинішніх економічних умов, заощадити на витратах. Адже на очищення питної води, за даними Академії наук України, щороку витрачається така кількість електроенергії, яку виробляє одна атомна електростанція.

Однак здоров'ю населення завдає шкоди не тільки забруднена вода, а й неякісна їжа. Сьогодні на радіаційно забрудненій території проживає більше 2,3 мільйона осіб, які отримують зі спожитими продуктами місцевого виробництва — а це здебільшого молоко і м'ясо — від 80 до 95 відсотків сумарної дози опромінення. Зарадити цій біді, знову-таки, могли б цеоліти. Підтвердження тому — науковий експеримент, проведений ще 1998 року в агрофірмі «Колос», що в Житомирській області. В цьому господарстві першого року після внесення цеолітової композиції на площу 100 гектарів одержали чисту продукцію. До того ж для дезактивації одного гектара землі знадобилося лише 2—5 тонн сорбентів. Ось куди спрямувати б гроші, які витрачає держава на компенсації за споживання радіоактивних продуктів (хоч вони і мізерні), на реабілітацію забруднених земель, інноваційну діяльність.

За неофіційними даними, на ліквідацію наслідків аварії на Чорнобильській АЕС було виділено 130 мільярдів доларів. Проте досі ніхто не знає, скільки з цих грошей витрачено на реабілітацію забруднених земель і скільки гектарів реально очищено від радіації.

Для знезараження забруднених територій конче потрібен окремий від загальної Чорнобильської програми проект, кошти для якого неможливо було б використати на інші цілі. До того ж цей проект має бути привабливий для зарубіжного і вітчизняного капіталу. Вкладені кошти, за розрахунками фахівців, могли б окупитися вже через 5—7 років.

Маючи величезні запаси природних мінералів (крім 40 видів цеоліту, в нас є ще перліти, бентонітові глини), Україна могла б не просити гроші за кордоном, а заробляти їх, експортуючи високоякісні цеоліти та технології до західноєвропейських країн. Тим паче, що Сокирницькі клиноптилолітові цеоліти із вмістом діючого мінералу 70—85% вважаються особливо якісними і не потребують збагачення. Вирученних коштів вистачило б і на власні потреби, адже вітчизняний цеоліт для більшості українських підприємств залишається недоступним, хоча й коштує недорого.

Фахівці оцінюють реальні щорічні потреби внутрішнього ринку в цих природних мінералах в один мільйон тонн. Проте єдине розроблене в Україні родовище із запасами понад 150 мільйонів тонн поки що неспроможне забезпечити такі обсяги. За проектної потужності 100 тисяч тонн тут на сьогодні добувають ледве п'ять тисяч тонн. Ще менше переробляють — очищують від домішок, подрібнюють, сепарують за фракціями і фасують у зручні пакети та однотонні «біг-беги».

Парадокс, але навіть Міністерство з надзвичайних ситуацій, маючи в Сокирницях власний переробний завод, збудований за угорською технологією, не нарощує виробництво. Хоча мало б бути навпаки. Думаю, багато людей, змушених жити на забруднених територіях, споживати небезпечні продукти, віддали б останнє для очищення від радіації присадибних ділянок, пасовищ, якби хоч щось знали про цеолітову панацею.

...Людина звикає до всього. Час послаблює сприйняття чорнобильських небезпек. Ми купуємо на ринках продукти й уже не цікавимося, звідки вони, споживаємо воду, знаючи, що вона майже непридатна. Але від цього небезпека не стає меншою. Радіація робить свою чорну справу. Смертність від хвороб, спричинених техногенним забрудненням довкілля, зростає з року в рік. Час, мабуть, схаменутися і, уподібнившись відомому казковому герою, за власного чуба витягати себе з біди.

Що, на мою думку, варто було б зробити для Сокирниць, аби вони запрацювали на оздоровлення всієї України? Найперше — виокремити цеолітову програму в урядових пріоритетах економічного розвитку з наданням виробникам цеолітової продукції і розробникам технологій, інвесторам найсприятливішого режиму. Гадаю, що до розробки цієї програми мали б долучитися своїми ресурсами потенційно зацікавлені міністерства і відомства, насамперед Мінчорнобиль, Міністерство екології та природних ресурсів, Мінпромполітики, Держкомводгосп, Міністерство аграрної політики, державна корпорація «Укрбудматеріали», а також галузеві науково-дослідні установи.

Доцільно було б об'єднатися безпосереднім виробникам цеолітової продукції і споживачам у міжгалузеву асоціацію «Цеоліти України», як це зробили в Німеччині, Великій Британії, Франції, Італії, США та інших країнах з тим, щоб спільними зусиллями впроваджувати та популяризувати передові наукові розробки в цій галузі. Адже про цей мінерал, про його можливості і сферу застосування ще мало хто знає, навіть із тих, хто мав би знати. Своє вагоме слово тут мають сказати і українські дослідники. Коли цивілізації почала загрожувати екологічна катастрофа, вчені з багатьох передових держав не просили — змусили свої уряди звернути увагу на цю проблему. Порозумівшись з Природою, люди там мають іншу якість життя...

Геннадій СТАНЕЦЬКИЙ, народний депутат України.

ФОТОФАКТ

У донецькому аеропорту в кур'єра, котрий прибув чартерним рейсом Стамбул—Донецьк, було вилучено коштовності загальною вагою 18 кг виробництва США та Італії.

На знімку: співробітник СБУ оглядає конфісковані ювелірні вироби.

Фото УНІАН.

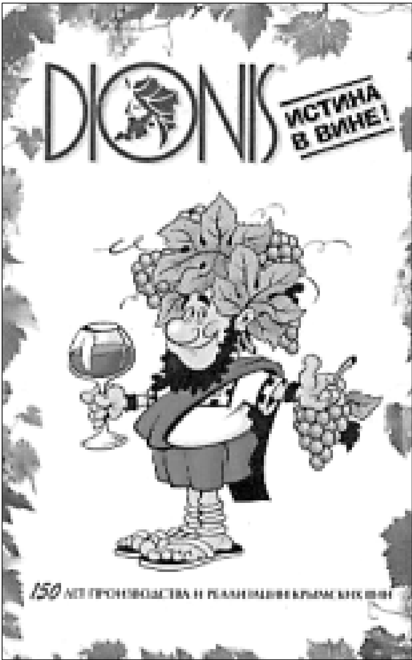
Дари «Діоніса» — в руках Гіппократа

Наші передплатники мають змогу скуштувати продукцію відомого виноробного підприємства Криму — 150-літнього ювіляра «Діоніс» Торгового дому «Товариство Христофорова»

Черговим визнанням майстерності сімферопольських майстрів виготовлення вина стала колекція останніх нагород. Зокрема, до 14 медалей найвищої вітчизняної і міжнародної проби Хересу кримського міцного і 11 таких само — сухого міцного Хересу в ювілейний рік додалося ще дві — золота і срібна. Особливо шановану золоту медаль «пророка таврійського виноробства» князя Лева Голицина — вищу нагороду міжнародних конкурсів алкогольної продукції «Ялта. Золотий грифон», представницьке журі вручило творцю витончених напоїв — винороболу «Діоніса» Інні Васильєвій.

Підприємство, засноване в 1853 році купцем першої гільдії греком Георгієм Христофоровим, вже у кінці 19 століття стало широко відомим солідним постачальником високоякісного кримського вина. До початку 20 століття христофоровські вина, які називали ще «абсолютно натуральними, вишуканого смаку і корисними для здоров'я», були нагороджені понад 200 медалями та іншими міжнародними відзнаками — «Гран Преміо» Італії, Орденом Бельгії, «Гран прі» в Парижі... За радянських часів, в 1921 році, «Христофоровське товариство» націоналізували і до початку війни воно працювало як виноробний завод. Після визволення Сімферополя відновлене одним з перших на півострові підприємство навіть устигло підготувати партію вишуканих, чудових марочних вин для учасників Ялтинської конференції, що відбулася в лютому 1945 року в Лівадійському палаці. З того часу вина «Діоніса» нагороджені ще півсотнею золотих і срібних медалей на найпрестижніших міжнародних дегустаціях. Технологію виготовлення діонісівських вин спеціалісти унікального кримського заводу пронесли через руйнування галузі під час випробувань «сухого закону» зразка 1985 року, переходу на оренду в роки перебудови.

Але невдовзі благополуччя заводу підірвало різке скорочення експорту, тодішній обвальний спад купівельної спроможності населення і недосконалість податкового законодавства.

Добив економіку та імідж еталонного «Діоніса» небачений сплеск фальсифікацій відомих кримських марок, підпільні «творці» яких досі найчастіше відбуваються переляком і мізерними штрафами. Визнані винороби перестали отримувати зарплату, кілька разів змінювалося керівництво.

Відродження почалося з організації Торгового дому «Товариство Христофорова». Створили суперсучасні лінії розливу, серію надійно захищених спеціальними ковпачками і корками та термоіндикаторними етикетками нових марок вин. Нові прогресивні ідеї колектив визнаних фахівців-виноробів заходився втілювати з новим директором Олегом Кравінським. З'явився зацікавлений серйозний інвестор. Результат — нова унікальна колекція ювілейної сувенірної продукції з акцентом на історію та потенціал фірми.

До свого 150-ліття «Діоніс» (названий на честь вихованця великого любителя музики і співу, теж добродушного, веселого дідка Силена, котрий ніколи не розлучався з винним міхом і своїм учнем, який першим навчив жителів Таврики виготовляти і пити вино, коли почав мандрувати Південнобережжям з безтурботним почтом з вакханок, сатирів і кентаврів) підготував цілу серію нових смаків вин і вшанувань майстрів їх виготовлення, інформаційним спонсором яких виступив серед кількох найвідоміших видань і «Голос України».

Ці веселі урочистості прикрасили численні кримські фестивалі, святкування 2500-ліття Євпаторії, 500-ліття Бахчисарая та чимало інших велелюдних подій минулого курортного сезону.

Адже сучасний Діоніс — визнаний пропагандист виграненої століттями делікатної і витонченої культури винопиття. Пияки йому не друзі, а «Почесним діонісівцем» здатен стати кожен. Але умова така: приєднатися до цього вишуканого кола зможуть лише споживачі найменших доз вина, котрі відвідали цей старовинний кримський виноробний завод чи ознайомилися з його унікальними напоями під час «виїзних» винних фуршетів, прес-коктейлів, чи придбали останню сувенірну продукцію «Кримський Оскар» і «Амфору Діоніса», взяли участь в аукціонах «У бога за пазухою» і залишили веселий оригінальний відгук про них, за який теж можна отримати незабутній приз.

До дійсних членів «Діонісівського братства» вже належать міністри і посли, артисти і письменники, зірки і суперзірки театру, кіно, естради і навіть олімпійські чемпіони, які обов'язково висловили це бажання усно і письмово — залишили автографи-відгуки про вино «від бога». А онука засновника заводу Г. Христофорова спеціально приїхала з Америки, щоб записати: «Дякую колективу за воскресіння справи мого діда! Н. Г. Запорожець-Христофорова».

... Пригублюючи з користю натуральне доброякісне «діонісівське» вино, як і будь-яке інше, треба пам'ятати, що існує індивідуальна норма залежно від ваги тіла, тож потрібно старатися, щоб ця норма була завжди нижчою за середньостатистичну. Тільки помірне і нерегулярне вживання цього чудового бурштинового трунку, який народився з людиною, стане гарантією того, що «вино на радість нам дано». Не випадково гаслом сімферопольського виноробного підприємства «Діоніс» стали слова кримчанина в юності, вченого Дмитра Менделєєва: «Наші вина... повинні завоювати собі гідне місце у світовому виробництві».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

КОНФЛІКТ

«Хочемо правди, бо ми не лохи»

Пайовики чернівецького ринку «Формаркет» об'єднуються, щоб не пошитися в дурні

Майже рік триває будівництво на одній із центральних магістралей Чернівців. Раніше тут був продовольчий ринок. Незабаром, обіцяли замовники та міська влада, на його місці постане сучасний торговельний центр. Однак, коли звели основну споруду, чернівчани вжахнулися — до центрального перехрестя вона повернута глухими стінами з кількома вузькими, як фортечні бійниці, віконцями.

Проте основні пристрасті довкола новобудови вирують з іншої причини. За словами пайовиків, вартість квадратного метра торговельної площі тут зросла щонайменше вдвічі. До того ж змінився проект приміщення: додалося ще два поверхи, зменшилися розміри магазинів... На зборах, скликаних керівниками «Формаркета», пайовикам намагалися роз'яснити, чому так сталося, повідомили про закупівлю нових матеріалів, не передбачених кошторисом, наголосили на необхідності нових доплат.

Звісно, це обурило підприємців. Бо на початку будівництва їх запевнили: грошей, які заплатять, вистачить для здачі торговельних місць та загальної будівлі з ескалаторами, переходами та стоянками під ключ. А тому пайовики створили ініціативну групу й обрали комісію. За її висновками, **як повідомляє газета «Час—2000»** від 30.10.03., весь комплекс (та частина, яка нині збудована) зведено за ті 17,8 мільйона гривень, які сплатили пайовики як дольову частку. Сам «Формаркет» уклав аж 282 тисячі гривень. Усі кошти вже освоєно, а виконано лише половину роботи.

Тим часом, йдеться далі у газеті, задекларована вартість споруди зросла від 17 до 35 мільйонів гривень. Рятуючи ситуацію, замовник та підрядник фірма «Рік» і «Формаркет» тут же заявили, що винайшли резерви, і оголосили зменшення суми до 31 мільйона. Але це не особливо втішило пайовиків. Фактично маючи право власності на землю, «Формаркет» робить їх уже не співвласниками, а наймачами. Ще коли укладали договори, кожного, хто мав сумнів, попереджували: не хочете — не підписуйте. Тепер аргумент інший: не доплатите — продамо з «молотка».

Отож ініціативна група має намір зібрати всіх 265 пайовиків, запросити керівництво «Формаркету» і визначитися, як бути далі. Вже прийнято рішення про створення товариства ошуканих. Як сказав один із членів комісії: «Ми не вимагаємо втручання правоохоронних структур, але хочемо правди, бо ми не лохи».

На цю ситуацію намагається оперативно відреагувати чернівецька влада. Міський голова Микола Федорук терміново організував зустріч з керівництвом «Формаркета» та підприємцями. З'ясувалося, що роботи на будівлі зупинено через те, що заборгували підрядчикам 800 тисяч гривень. Голова міста зобов'язав сторони конфлікту з'ясувати всі питання і висновки подати письмово.

Проте більшість підприємців налаштована вже сьогодні отримати відповідь на запитання, куди поділися їхні гроші.

Сергій СУЛИМА.
Фото автора.

У НОМЕР

■ *Отакої!*

Врожайні інтернет-помідори

У центральній бібліотеці міста Чорткова відкрито Інтернет-центр для читачів. Це одинадцятий осередок на Тернопіллі, відкритий для читачів публічних бібліотек завдяки спеціальній програмі Посольства США в Україні. У Заліщицькому районі діє три Інтернет-центри, два з них — у сільських бібліотеках. Причому селяни знайшли всесвітній мережі цілком прикладне застосування. Вони доручають своїм дітям вивідувати секрети високих врожаїв. Скориставшись комп'ютерними «рецептами» про догляд і засоби захисту помідорів, зібрали небувалий врожай томатів. І споживали, і солили-консервували, і продавали, і роздавали. А взимку, кажуть, самі вчитимуться працювати на комп'ютері, щоб весну зустріти у всеозброєнні. Бо ж не тільки високі врожаї помідорів хочеться мати.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

■ *Небезпека*

Хоч і маленький, але жадібний

Небезпечного карантинного шкідника — капюшонника — виявили на території ЗАТ «Антрацитівський завод збірних теплиць». Фахівці стверджують, що раніше на території України цей шкідник ніколи не був зареєстрований. Його знайшли на дерев'яних ящиках, в яких було устатковання для автоматичної лінії, що надійшло з Індії. Цей небезпечний організм невеликого розміру — до 9 мм завдовжки — здатний не тільки знищувати деревину, перетворюючи її на пил. Фахівці Держінспекції з карантину рослин побоюються, що капюшонник може нашкодити й в іншому місці — «зжерти» свинцеву оболонку кабельної продукції. Сьогодні на заводі введено карантинний режим, що триватиме не менш як три роки. Здійснено низку профілактичних заходів — знезараження і знищення ураженої деревини, а також проведено хімобробку прилеглих до заводу територій.

Алла АНТИПОВА.

■ *Наміри*

Судан хоче літати на Ан-140

Харківське державне авіаційне підприємство, можливо, незабаром одержить велике замовлення. Керівництво цивільної авіації Судану розглядає можливість придбання літаків Ан-140.

У Судані сьогодні діє 63 аеропорти, в експлуатації яких перебуває кілька десятків літаків радянського виробництва. Більшість фахівців цивільної авіації цієї країни підготовлено в Радянському Союзі. Очевидно, тому демонстрація можливостей новинки російсько-українського виробництва надихнула Судан на відновлення парку цивільної авіації.

Микола КОСИЙ.

■ *Справи комунальні*

Знову подорожчало

У Херсоні знову підвищено тарифи за водопостачання та водовідведення.

У травні вже було подорожчання на 30 відсотків. Тепер за один кубометр холодної води у помешканнях з централізованою каналізацією доведеться віддати 1 грн. 25 коп. Отож сім'я з чотирьох осіб за цю послугу викладатиме щомісяця понад 40 гривень.

Такий «драконівський» захід водопостачальники пояснюють підвищенням на 8 відсотків ціни на електроенергію та необхідністю відшкодування споживачами повної собівартості послуг водоканалізаційного господарства.

Алла БРУСИЛОВА.

Вертикальний зліт

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Локомотив економіки країни. Саме так охарактеризував залізничну галузь України її керівник — Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій КІРПА на брифінгу, організованому для представників ЗМІ у переддень професійного свята працівників сталевих магістралей

І це не перебільшення, бо для такого визначення справді є чимало підстав. Упродовж останніх трьох років залізничники не тільки самі нарощують темпи виробництва, збільшують обсяги транспортних і пасажирських перевезень, оновлюють своє складне господарство, по-державному дбають про людей праці і створюють потужну соціальну інфраструктуру, а й стимулюють розвиток суміжних галузей, інвестують чимало пріоритетних вітчизняних проектів. Завдяки інтенсивному розвитку галузі стабільні замовлення отримали машинобудівники України. «Укрзалізниця» виступила замовником та інвестором виробництва вітчизняних пасажирських вагонів у ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод», електровозів на Дніпропетровському електровозобудівному заводі. Холдингова компанія «Луганськтепловоз» освоїла виробництво нових зразків електропоїздів постійного і змінного струму та дизель-потягів; Старо-Краматорський завод виготовляє нову колійну техніку. Частка замовлень залізниць України на підприємствах важкого машинобудування сягає 30 відсотків. Лише в цьому році на створення та серійний випуск вітчизняних зразків нової техніки виділено 400 мільйонів гривень. Тож не дивно, що залізничники постійно перебувають на вістрі технічного прогресу, йдуть попереду у соціальному захисті виробничників.

Поступ провідної галузі України, півмільйонний колектив якої здійснює 86% вантажних та 62% пасажирських перевезень країни, справді вражаючий. Лише за 9 місяців поточного року тут відправили вантажів на 10% більше, ніж минулого, а вантажообіг зріс на 17 відсотків, з них транзитних перевезень — на 19%. На 2,9% зріс пасажирообіг порівняно з 2002 роком, а всього залізничники обслужили 407 мільйонів пасажирів. Чистий прибуток проти минулорічного збільшився на 153 млн. грн. Відрадно й те, що нині підприємства залізничного транспорту є одними з найбільших платників податків: цього року вони становитимуть 3 млрд. грн., а три роки тому була тільки половина зазначеної суми. Протягом останніх трьох років додатково заробили 9 млрд. грн., що дало змогу реалізувати чимало накреслених програм. За 9 місяців поточного року освоєно 1,5 млрд. грн. інвестицій, що в 1,3 разу більше, ніж у минулому році.

Ці цифри і факти віддображають самовіддану й нелегку працю трудівників сталевих магістралей, їхній пошук щодо вдосконалення роботи магістралей.

— Якщо три роки тому, — наголосив на брифінгу Георгій Кірпа, — оборот вагонів від навантаження до розвантаження становив 11 діб, то нині вкладаємося у 5. А це наші прибутки; крім того, за той же час удвічі більше перевозимо вантажів. А запровадження швидкісного руху, наприклад, не тільки дає змогу пасажирові за світловий день з'їздити у справах до кінцевого пункту й повернутися назад, забезпечити його в дорозі європейським сервісом, а й наполовину скоротити парк вагонів. Так створюються економія в мільярди гривень, прибутки, які спрямовуємо на оновлення галузі та соціальний захист працівників. Лише за останні три роки сім разів підвищували заробітну плату виробничникам: з 227 гривень у 2000 році вона зросла сьогодні в середньому до 1000 гривень. Щомісяця витрачаємо для цього разом із соціальними виплатами майже 500 млн. грн.

— Мене інколи запитують, де ми беремо кошти, — зауважив Георгій Миколайович, — на що я відповідаю: у нас діє програма «Грошима робити гроші, або Вертикальний зліт». Себто не проїдати кошти, а з їхньою допомогою розширювати виробництво, яке давало б прибутки. Ті ж курячі яйця, приміром, можна зварити та з'їсти, а можна з них збільшити поголів'я птиці і мати дохід. У галузі кожен підрозділ сам розробляє план, де намічає шляхи заробляння коштів. А їх безліч: від ефективної договірної системи — до впровадження нових технологій.

Зароблені кошти намагаємося використовувати ефективно. Два роки через лізингову компанію фінансуємо будівництво вітчизняних літаків. І вони вже літають у небі України. 500 млн. грн. спрямували на будівництво автобану Київ — Одеса, чимало потрудилися над тим, щоб дієвіше запрацювали наші порти. Не забуваємо і про соціальний захист наших майже 250 тис. ветеранів, дітей незалежної країни. Усі ветерани щомісяця одержують доплату до пенсії, мають безплатне медичне страхування. З 2000 року дітей-чорнобильців, сиріт віком до 17 років, а також усіх школярів України на час канікул та зимових свят «Укрзалізниця» обслуговує за свої кошти, на це щороку виділяємо 35 млн. грн.

Розповідаючи про здобутки працівників галузі, Георгій Кірпа окреслив і коло проблем, над розв'язанням яких нині працюють. Це і розробка та виготовлення таких колісних пар, які б не так швидко зношувалися, і залучення вантажних вагонів приватної власності (у поточному році таких додалося 3,5 тис. одиниць), і подальша реставрація вокзалів (оновлено 350, а їх у країні 1,5 тис.) та ремонт вагонів (відремонтовано 65%), і будівництво моста через Дніпро та автобану Київ—Одеса...

Журналісти цікавилися результатами поїздки Г. Кірпи до Лівії та Латинської Америки, а також тим, чи не вплине веремія навколо острова Тузли на стосунки «Укзалізниці» з російськими колегами, питаннями акціонування наших сталевих магістралей. Давши вичерпні відповіді, Георгій Миколайович, зокрема, зазначив:

— Поїздки були корисні і продуктивні. Особливо до Лівії. Ми запропонували лівійцям утричі дешевше і швидше, ніж інші країни, збудувати залізницю в глиб африканського континенту, а не понад морем, де є прекрасний автобан. Зацікавили лівійців і наші пропозиції щодо спільного літако- та суднобудування, нафто- і газодобування, будівництва портів, медичної допомоги тощо. Отож вимальовується непогана перспектива для виробничників галузі у співпраці з іноземними фірмами та компаніями...

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

«Музей гріхів»

УРОК ПСИХОЛОГІЇ

Можливо, помиляюсь, та, гадаю, чимало наставників не відмовилося ще й сьогодні від репресивної, антигуманної педагогіки.

Сім років я була шкільним психологом і викладала, як на мене, один із найважливіших предметів —людинознавство — в середніх класах та психологію у старших. У які лише драматичні історії не доводилося втручатися! Вочевидь, учені-психологи, психіатри, медики частіше повинні нагадувати: людський організм, а надто дитячий, не сприймає великої кількості наказів, та й узагалі наказової форми, категоричності. Тож нам, дорослим, наставникам слід обережніше вживати частки «не» та «ні», не зловживати ними.

... Наша художня середня школа ім. Тараса Шевченка гуманніша за масові. Я в цьому переконана, та й учні це підтверджують. Гуманніша. І все-таки...

Учні 6-х і 10-х класів відповідали на одне і те саме запитання: «Якби у школі був «Музей гріхів», який непотріб (явища, вчинки, події) ти там залишив би?». Відповіді примушують багато над чим замислитися.

Учнівські роботи тепер використовую в своїй журналістській роботі.

Учні делікатніші, ніж ми про них часом думаємо. І тому, помітивши домашні та шкільні негаразди, насамперед відправили б до «Музею» свої вади — чесно, безкомпромісно. Що саме? Послухаємо.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Учні

«Я здав би до «Музею гріхів» трьох учнів нашого класу (так у тексті) з руйнівним характером. Від спілкування з ними завжди псується настрій. Усім людям, подіям вони дають лише негативні оцінки. Навіть з хорошого можуть зробити погане. Це ж треба так уміти».

«Здав би до «Музею» погані звички мого товариша. В школі хлопець як хлопець, буває навіть сентиментальний. А вдома — тиран. Б'є сестру, кричить на матір, ображає бабусю. А вони мовчать або плачуть».

«У цьому «Музеї» я залишила б таку погану звичку моєї подруги, як жадібність. Любить подарунки. А сама страшенна скупердяйка».

«Який непотріб викинув би, так це почуття помсти до своїх кривдників. Воно у мене дуже сильне. Я з ним лягаю спати і прокидаюся».

«Боюся смерті, війни і двох учителів».

«Маю погану звичку, час від часу комусь нашкодити і спостерігати за реакцією. А ще здав би звичку ніколи не вибачатися, хоча й винен».

«Кажу у вічі правду, хоч би якою гіркою вона була. І товаришам, і батькам, і вчителям. Але опісля дуже страждаю. Не хочеться жити в цьому світі. Можливо, мені саме в «Музеї гріхів» місце. Який експонат правдолюбця!»

«Боюся темноти і передчуття, що зі мною якісь трагічні події стануться. Це не залишає мене ні вдень, ні вночі. Допоможіть».

Господи, допоможи нам, дорослим, любити дітей, сприймати їх такими, які є: з вродженими темпераментами і майже сформованими характерами, не руйнувати їхні мрії, не ображати, а якщо немає успіхів у дітей-«невдах», може, удавати, що є ці маленькі перемоги, а то й програмувати їх хоч зрідка.

Батьки

«Я здав би безкінечні й багаторічні батьківські докори: «Ти повільно все робиш», «Ти не маєш друзів, як інші», «Ти егоїст, індивідуаліст», «Кому ти потрібен такий?». Я й сам страждаю від цього вже давно».

«У батьків ніколи не вистачає часу поговорити зі мною, вони завжди «при ділі» або роздратовані. Ніде разом не буваємо. Навіть улітку відпочиваємо окремо».

«Дуже страждаю, коли ображає батько. Хочу навіть відомстити. Але поки мене щось стримує».

«Чому вони такі байдужі? Жодних запитань тобі, нічим не цікавляться. Лише зрідка: «Ну, у тебе все нормально?». Починаю розповідати. Бачу, їм нецікаво. Навіть не помітила, як вийшла з кімнати... Вночі довго плакала від образи. А потім сказала собі: «Таке нерідко трапляється й з моїми друзями. Переживу і я».

«У мене вдома не знають різниці між критикою і образою. Називають поганими словами. В нашій оселі, мабуть, назавжди поселилися маленькі війни».

«Чим більше критикують батьки, особливо при свідках, тим більше роблю наперекір. Я їх ненавиджу. І посилаю мовчки прокляття».

«Про концтабори я раніше тільки читав. Відтоді, як у нас з'явився вітчим, зрозумів: наглядачами в концтаборах працювали такі, як він. Завжди злий, не розмовляє, а свариться (нецензурно), бешкетує. Можливо, тому до мене чіпляються всілякі хвороби. А молодша сестричка частіше перебуває в лікарні, ніж вдома, хоча мама лікар «швидкої допомоги».

«От якби до Верховної Ради обирали підлітків, щоб ми розказали, як нестерпно буває жити. Можливо, тоді законом обмежували б права батьків».

«Здала б лайливі слова тата і мами. Вони не сваряться, а завжди так спілкуються».

«Як на мене, батьки бояться любити дітей, щоб не «зіпсувати».

Така от дивна логіка. Їй, безумовно, місце в незвичному «Музеї».

Учителі

«Моя школа — і вчителі, і художники — так вигідно відрізняються від двох попередніх, де я вчився раніше, що «Музею гріхів» у нас не може бути»...

Приємно читати? Звичайно. Однак такі роботи поодинокі. Частіше пишуть ось таке:

«Деякі педагоги думають, що визнання учнем своєї вини та ще й при свідках — шлях до виправлення. Даремно вони так думають».

«Я здала б до «Музею» звичку викладачів усіх навчальних закладів думати, ніби ходіння до школи — найбільша радість для дітей».

«По-моєму, то гріх, коли учитель полюбляє нагадувати про помилки та вчинки, скоєні колись. Помилки, які я й сам не хочу згадувати».

«Відправила б до «Музею» поганий характер декого з учителів, бо ніколи не усміхаються».

«У деяких учителів звичка постійно скаржитися нам на скруту. А чи добре це?»

«Чому викладачі обирають собі «любимчиків» і ставлять їм гарні оцінки? Цьому явищу місце в «Музеї».

«У нас багато вчителів, у яких добре розвинене почуття гумору. А у двох педагогів, не гумор — сарказм, бо сміх дуже дошкульний. Над собою сміються легко, незлобливо, а учням таке слівце можуть припекти, що воно надовго тобі псує настрій, стає прізвиськом».

«А чому ви не запропонували створити в «Музеї гріхів» куточок зразків ідеальних дій, вчинків, явищ? Якщо розібратися, то навіть не ідеальних, а нормальних.

Ну, наприклад: «Маю намір викликати ось таких учнів і дати всім на підготовку 2—3 хвилини: усміхнутися, кивнути головою». Або: «Які цікаві факти використав, назви і нам ці джерела. Дехто з учителів так і робить. Та не всі».

До якого висновку дійшла я в своїй практиці (а понад 90 учнівських робіт це підтвердило)?

Тепло і ніжність не розбещують дітей, як було заведено думати. Милосердя — найцінніше, що є в педагогіці.

Таїса МОСТОВА.

Київ.

Ось і не вір після цього в сни...

СЛОВО ПРО ЧИТАЧА

Хто вони, наші читачі, які вони, як живуть, чим переймаються? «Голос України» проклав доріжки до багатьох осель. Більше десяти років доставляють газету і в будинок № 30, що по вулиці Київській у старовинному Корці. Тож пройдімось і ми тією второваною листоношею стежкою.

Інтелігенти з Київської

Господарю Дем'янові Петровичу Вознюку, до якого завітали в гості, сьогодні виповнився вісімдесят один рік. З такої нагоди його половина Марія Володимирівна напекла пирогів і тістечок. Сам іменинник, приймаючи букет від своєї колишньої учениці Аліни Коваленко, як і він, учительки за фахом, яка працює в Корецькій районній раді, та скромний сувенір від мене, дякує і зауважує:

— А я «Голос України» передплачую з першого дня випуску.

— І читав від першої сторінки до останньої, допоки зір дозволяв. Тепер уже я читаю вголос для нас обох, — додає Марія Володимирівна. — Чоловік завжди перепитує, чи ж усі замітки прочитала, чи бува нічого не пропустила.

Кіт Кеша, привезений дітьми й онуками з Києва, по черзі вмощується на руки то Дем'яну Петровичу, то Марії Володимирівні, наче прислухається до нашої розмови...

— Будинок якийсь у вас незвичайний, — зауважую.

— Справді, старовинний. Його побудували царські офіцери, потім тут жила місцева партійна еліта. А після неї — ми, — каже Дем'ян Петрович. — Я спочатку навіть не повірив, що його мені виділили, тому довго не переселявся...

Ще не раз зустрічатимуть гостей

Дем'ян Петрович Вознюк, як людина інтелігентна і скромна, і словом не прохопився, що житло це він, як ніхто інший, заслужив. Бо ж у древньому Корці він — глибоко шанована людина. Багато років був директором міської школи № 1, викладав українську мову та літературу. Наскільки успішно це робив, свідчить повага корчан та відзнаки - ордени Леніна, Вітчизняної війни обох ступенів, «Знак Пошани», «За заслуги» III ступеня, Богдана Хмельницького, 18 медалей та 5 державних нагород Чехії та Словаччини, Почесна Грамота Президії Верховної Ради України. 1969 року Дем'янові Петровичу Вознюку було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель школи України».

...Про своїх учнів Дем'ян Петрович говорив би годинами. Простежує їхню долю. І вони не забувають про свого вчителя — не минають його хати. Недаремно ж Марія Володимирівна припасла частування — до вечора ще не раз зустрічатимуть гостей.

— Коли 1957 року мене призначили директором першої школи, у Корецькому районі було лише три десятирічки. У нашу ходили діти з навколишніх сіл. Багатьом доводилось долати десятки кілометрів, як, скажімо, Сашкові Антончуку з віддаленого села Топча. Тоді я порушив питання перед райвно про створення при школі інтернату для іногородніх, щоб дітям було де ночувати, харчуватися. Сашко був здібним учнем, і я довго переконував батьків, щоб ті відпустили його в інтернат. Десятирічку він закінчив із срібною медаллю. У ті роки наших випускників помітили в Чернівецькому медичному інституті — настільки ґрунтовні знання дала їм школа. Тому до нас завітали з вузу з проханням рекомендувати на навчання здібних випускників. Серед таких був і Сашко, який мріяв стати лікарем. По закінченні медінституту Олександр працював за контрактом у Лівії, а зараз практикує у Рівному, в обласній залізничній лікарні. Навідується у Корець, не минає й нашої хати. Мені дуже приємна кожна така зустріч з моїми колишніми учнями...

■ ■ ■

Уголос ніхто не говорив про війну, але було видно, що до того йдеться

■

Нам вручили погони лейтенантів і повели на комедію в театр

Такої розкоші — обирати професію — Дем'ян Вознюк не мав. Уголос ніхто не говорив про війну, але було видно, що до того йдеться.

Багатьох випускників шкіл, щойно їм виповнювалось вісімнадцять, через військкомати направляли у військові училища — діяв наказ Ворошилова. Так у 1940-ому Дем'ян опинився далеко від рідного села Юрковщина, що в Новоград-Волинському районі Житомирщини, —у військовому училищі зенітної артилерії в Баку.

— Розпочалася війна. Тож замість чотирьох років навчався в училищі рік: фронту потрібні були офіцери, — згадує ветеран. —Нам вручили погони лейтенантів. А щоб цьому моменту надати врочистості, повели на комедію в місцевий театр. Потім був фронт. Я служив у 337-й стрілецькій дивізії начальником артпостачання 623-го окремого зенітного артилерійського дивізіону в Астрахані й Сталінграді. У грудні 1941 року дивізія почала діяти у складі 6-ї армії на Південно-Західному фронті. До червня 1942-го був заступником командира 418-ї окремої зенітної батареї, а згодом — офіцером зв'язку штабу дивізії. Під час прориву з оточення під Харковом біля села Гусарівка мене контузило і поранило. Так потрапив до німецького полону.

Двічі полонений, двічі втікач

— Ви, певно, і самі здогадуєтесь, як знущалися з нас, полонених. У жовтні я з іще двома такими само — москвичем Сергієм Кузнецовим і Петром Алексеєвим з Калінінської області — втекли з табору. Але в Чехословаччині нас зловили есесівці. Так ми опинились у празькій в'язниці Панкрац, — продовжує згадувати Дем'ян Петрович. — Потім нас відправили у Німеччину, в концтабір містечка Заган. Мене віддали у штрафну команду, яка будувала оборонні споруди в Оляу. Це був секретний військовий об'єкт. А тому по завершенні робіт нас усіх мали знищити. Але мені разом із двома військовополоненими знову вдалося втекти. У Словаччині нас піймали жандарми і ув'язнили. Нам удалося встановити зв'язок з місцевими політв'язнями та підпільниками. У серпні гарнізон словацької армії під керівництвом майора Весела напав на в'язницю і звільнив усіх. Сформували партизанський загін. Мене обрали командиром. З чотирьох загонів утворилась партизанська бригада ім. Яношика. Я командував третім загоном, який брав участь у відомому Словацькому національному повстанні, у боях проти фашистів до об'єднання в лютому 1945 року з частинами Радянської Армії.

Лише по війні Дем'ян Петрович Вознюк заочно закінчив Рівненський учительський і Житомирський педагогічний інститути.

Як обласне начальство перевербував у Корець

Попри вдалу кар'єру, життя влаштовувало Дем'яну Петровичу й нелегкі випробування. Одне з найсумніших — втрата дружини, лікаря за фахом. Тяжка недуга вкоротила їй віку, залишила вдівцем Дем'яна Петровича, сиротами двох їхніх дітей. Сам піднімав їх на ноги, виводив у люди...

Від облвно привітати з п'ятдесятиріччям Дем'яна Петровича Вознюка доручили Марії Володимирівні Голуб — заступникові начальника цієї установи. Ніби й гучна посада, а службового авто жінка не мала. Тому з букетом троянд та дефіцитною на той час пляшечкою бальзаму для ювіляра вона рушила на Рівненський автовокзал.

— Квитки на рейсовий автобус (а вони у ті роки ходили не так часто, як тепер) до Корця були розпродані, тому не залишалось нічого іншого, як повернутись на роботу, — розповідає Марія Володимирівна. — Дорогою зустріла знайому вчительку, розповіла про цю проблему, і вона запропонувала завезти мене власним авто. Ви знаєте, напередодні мені приснився Дем'ян Петрович. Ніби він стоїть з двома дітьми... Не вистачає слів, щоб передати моє здивування, коли ця картина постала переді мною наяву! Ось і не вір після цього в сни. А невдовзі саме діти Дем'яна Петровича запропонували мені побратися з їхнім татом.

— У такий спосіб я обласне начальство перевербував у Корець, — жартує Дем'ян Петрович.

— Дружина була начальником районного відділу освіти, а я у неї — підлеглий.

— Ось уже три десятиліття живемо разом, — каже жінка. — Чекаємо в гості дітей, онуків. Коли всі з'їжджаються, у нашій хаті особливо затишно.

І не тільки в ці хвилини, — додала б я. Затишок створює надзвичайна відвертість, гостинність, інтелігентність і, якщо хочете, шляхетність цих шанованих у Корці людей...

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: шанувальники «Голосу України» Дем'ян Петрович та Марія Володимирівна Вознюки з Корця.

Фото автора.

КАЛЕНДАР

295 років тому спалено Батурин

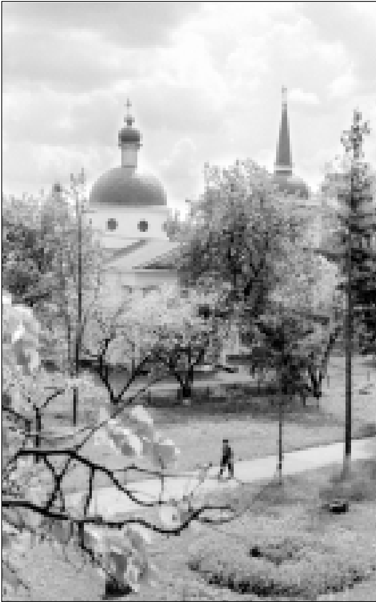

Фото Олександра ЧОРНОГО (Укрінформ).

2 листопада 1708 року — трагічна дата в історії України. Як повідомляє «Журнал, або Поденна записка... Петра Великого», 30 жовтня того ж року відбувся «воинский совет, на котором положено, дабы помянутому князю Меншикову с частию войска ити добывать Батурин, где Мазепины единомышленники полковник Чечель да генеральный есаул Кениксек с Черкассами засели». Фактично гетьманській столиці був винесений жорстокий присуд. До Батурина було стягнуто до 20 російських полків. Московський літописець Іван Желябузький у своїх записках за 1708 рік писав про неприступний батуринський гарнізон: «И он посылал к ним многажды, —констатував окольничий, — чтоб город отперли. И они не послушали, и стали палить из пушек». Про склад військ у зачиненому Батурині залишилось важливе для сучасності свідчення на допиті спійманого канцеляриста: «А в Батуринском де замке ныне войска четыре полка сердюцких, Чечелев, Покотилов, Денисов, Максимов, да казаки городовые полков Миргородского, Прилукского и Лубенского» (загалом 7,5—8 тисяч військовиків). Шведський учасник походу Цедергельм у своїх споминах згадував «про першу атаку міста в понеділок (1 листопада.—**Авт.**) з 5000 люду». Вона була невдалою. Але завдяки зраді прилуцького полкового обозного Івана Носа, російське військо змогло проникнути у фортецю потайним ходом.

Останні години й хвилини батуринців, козаків, сердюків проходили у героїчному спротиві. Почавши вранці 2 листопада (а о шостій годині стояла ще суцільна темінь) удаваний штурм, російське військо, пробравшись тайником, вдарило підступно в ряди оборонців зсередини оборонних укріплень. «Завдяки цій енергії козаки були захоплені зненацька», — інформував стат-секретаря Бойля англійський посол Чарльз Вітворт. Піднятий по тривозі Ф. Кенігсек (один з керівників оборони), як читаємо у згаданому вище повідомленні, «ще не встиг розставити своїх людей в належний порядок» і був тяжко поранений.

Уцілілі від першої штурмової хвилі наступаючих козаки, сердюки, городяни мужньо оборонялись. За повідомленням Цедергельма, «ворог таки вдерся в кріпость, втративши більш як 3000 душ». Та й бій без головної переваги — артилерії на кілька сторін, у неясній обстановці, при відсутності старшин підрозділів (Мазепа взяв з собою на зустріч з Карлом XII сотників, більшість полковників) вже не мав успіху.

Протягом двох годин переважаючі удвічі-утричі війська Меншикова завершили навальний наступ. Взятих же у полон в'язали в одну юрбу мотузками для майбутніх катувань.

Лизогубівський літопис дає широку панораму моторошної кривавої ночі загибелі гетьманської столиці: «...Войско зашоное, а паче рядовые солдаты, понапившиеся (понеже везде изобилие было всякого напою) кололи людей и рубали, а для того боячися прочие в скрытых местах сидели, аж когда огонь обойшел ввесь город, и скрыты пострадали; мало еднак от огня спаслося и только одна хатка, под самою стеною вала от запада стоячая уцелела неякогось старушка; церков же в замку деревяная сгорела, в городе Тройцы Святой каменная верхами и работою внутрь огорела».

Літописці, посилаючись на свідчення очевидців, були спільні в оцінках масштабів трагедії українського міста: «Великий государь... град его стольный разори до основания и вся люди посече» (Новгородський літопис), «Люди в нем бывшие вырублены, церкви разорены, дома разграблены и сожжены» (рукописний збірник XVIII віку), «Город Батурин войска государевы, доставши, спалили и людей всех вырубали. Тогда зима прежестокая была: снеги превеликия и морозы такие сильные были, что и птицы мерзли» («Краткое летоизобразительное знаменитых и памяти достойных действ и случаев описание»). Подібний опис подавав у своєму щоденнику і шамбелян Карла XII Адлерфельд, який загинув під Полтавою у 1709 р.: «Перебили і старих і малих, не оглядаючись на стать та вік, залишок жінок поцупили. Взяли сорок гармат. Спалили місто і 30 млинів, що стояли на річці Сейм. Все пограбували. Комендант родом прусак був взятий, з ним гірко вчинили».

Жертвами погрому 2 листопада 1708 р. у Батурині стали 5—7 тисяч мирних громадян, 6—7,2 тисячі військовиків, а разом 11—14 тисяч батуринців, сердюків, козаків.

Сергій ПАВЛЕНКО. ▼

«Мобілізація» не вдалася.

Хто поверне гроші

ПИЛЬНУЙТЕ!

Отримати в подарунок мобільник. Хто про це не мріє? Зраділа такому сюрпризу і наша читачка А. Однак тішилася недовго. Без проблем минуло два місяці, потім телефон почав сам відключатися. Придбаний в одному з солідних (на перший погляд) магазинів на Хрещатику, апарат мав гарантію на півроку, тож володарка подарунка звернулася по допомогу. Прилад взялися відремонтувати. Однак невдовзі поломка знову далася взнаки. Фірмі-продавцю довелося поміняти плату — «серце» телефону. Фактично це те саме, що надати покупцеві новий засіб зв'язку — після такого ремонту міняється навіть телефонний номер. Та й це не допомогло. Дівчина вирішила повернути таке «щастя».

Але в магазині приймати товар відмовилися. Мотивували це тим, що дівчина, мовляв, навмисно пошкоджує телефон, бо він їй начебто набрид. Для того, щоб довести правоту, треба було віддати пристрій на перевірку. Звісно, панянка побоялася довірити злощасний мобільник продавцям. У розпачі звернулася в редакцію по допомогу — мовляв, невідомо, що під час такої перевірки з апаратом зроблять, а потім скажуть, що так і було.

Конфлікт розв'язався несподівано. Під час розмови з директором випадково (наголошую на цьому) з'ясувалося, що магазин торгує апаратами, які вже були у вжитку. А згідно з Правилами комісійної торгівлі непродовольчими товарами, придбані в такому магазині речі можуть повертатися лише за згодою продавця. Та й без того кожен з нас знає: претензій до придбаних у комісійці товарів бути не може. Як то кажуть у народі, бачили очі, що купували, тепер їжте, хоч повилазьте.

Уже потім пильніше придивилася до вивіски біля входу в магазин. На ній величезними літерами красувалося: «Мобільні телефони». Трохи нижче — перелік, які саме. На першому місці в списку стояли нові апарати, і тільки після них ішлося, що заклад торгує комісійним товаром. До речі, під час розмови директор робив акцент на тому, що його магазин може взагалі не вказувати гарантійний термін на комісійні товари (законодавство цього не вимагає). Мовляв, лише завдяки прекрасним фахівцям і турботі про споживача торговий заклад бере на себе таку відповідальність. Та, як на мене, це лише ще один момент, що допомагає «запудрювати» мізки клієнту, для якого гарантійний термін — ознака солідності організації та власної захищеності.

Стосовно нашої ситуації, то мені слабо віриться, що людина, купуючи в подарунок телефон, свідомо зверталася в комісійку. Гроші не малі — можна було придбати інший, цілком пристойний подарунок. І хоча в цьому випадку дівчина таки отримала назад гроші, гарантій, що так само повезе й вам, немає. Нічого не вдієш — закон на боці комісійників.

Надія ГОРБАТЮК.

Виграш для простака,

або Як не потрапити на гачок шахраїв

АФЕРА

Якби думки вітчизняних аферистів спрямувати у мирне русло, ми, їй-богу, вже перегнали б не тільки Америку, а й Японію. Тут працює такий принцип: з'явилася нова технологія, така, скажімо, як мобільний телефон, а слідом — блискавична думка винахідника, як можна обдурити користувача.

— Добрий день! Вас турбує рекламний відділ компанії «Київстар». Ваш номер став виграшним. Передзвоніть нам за цим телефоном, — відчеканив чоловічий голос у мобільному.

У тверезо мислячої людини одразу виникає сумнів: невже така солідна компанія економить на розмовах під час рекламних акцій? Але зазвичай з цього монологу людина вихоплює тільки слово «виграшний». Отож власник телефону без зволікань набирає вказаний номер. «Оператор» повідомляє, що вам посміхнулася фортуна і якщо ви придбаєте картку, скажімо, на 50 гривень, то рахунок поповниться сотнею гривень, тобто сумою, удвічі більшою. Далі усе розраховано тільки на наївність. Купивши картку, потрібно ще раз зателефонувати на той самий номер і... назвати код поповнення рахунку. Ввічливий представник рекламного відділу запевняє, що протягом двох годин вам надійде обіцяна сума. Результат зрозумілий. Аферисти поповнюють рахунок свого телефону з вашої картки, а ви залишаєтеся, як мовиться, при бубнових інтересах.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мені пощастило саме тому, що не пройшло й кількох місяців, як у таку халепу втрапив один мій знайомий. З цікавості я все-таки передзвонила за вказаним телефоном. Після кількох формальних фраз запитала прямо: ви, напевно, хочете, щоб я купила картку? У трубці почулися короткі гудки, і вже потім «абонент перебував поза зоною досяжності». А у телефонній компанії мені повідомили, що акцій з номерами вони не проводять і, що головне, усі новини надсилаються абонентам тільки у формі текстових повідомлень — SMS.

Навіть маючи мінімальні знання з юриспруденції, переконана, що за очевидного шахрайства притягти зловмисників до відповідальності практично неможливо. Хто добровільно повідомив код картки — того і з'їли.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Сірий апарат

РАДИМО

З кожним днем «мобілізованих» людей більшає. Якщо і ви вирішили купити омріяний телефончик, можливо, наші поради допоможуть не «нагрітися» на цій справі. Засіб спілкування можна придбати безпосередньо в офісі продажу компанії-оператора або в одного з дилерів. Ціна буде однакова. Але, зважте, в оператора краще гарантійне обслуговування.

А от за оголошеннями у пресі або мережі Інтернет купувати мобільника взагалі не варто. Хоча ціна може видатися порівняно привабливою, найімовірніше, це «сірий апарат» (завезений в Україну нелегально). Як правило, це телефони, які на замовлення операторів зв'язку виробники блокують на роботу в одній визначеній мережі й надають споживачеві безплатно під час укладання угоди на обслуговування. Стабільну роботу телефону, розблокованого в «кустарний» спосіб, гарантувати не зможе ніхто. Водночас цей апарат дуже легко відрізнити — зазвичай на трубку наносять логотип провайдера мобільного зв'язку. Промислова упаковка такого мобільника непоказна. До того ж ви не знайдете в ній інструкції користувача українською або російською мовами.

ЗАПИТУЄТЕ—ВІДПОВІДАЄМО

З іграшками не жартують

Нині дуже багато іграшок продають на базарі. Хочеться купити, але трохи лячно. Як перевірити їх безпечність?

Ольга БОРТОЛОМЛЯНСЬКА.

Вінниця.

По-перше, на ринку іграшки для немовлят повинні продавати лише в індивідуальній споживчій тарі із зазначенням на ній необхідної, доступної, достовірної інформації відповідно до вимог Закону України «Про захист прав споживачів» (назву товару, дані про його основні властивості, відомості про вміст шкідливих для здоров'я речовин і протипоказання щодо застосування; правила та умови ефективного і безпечного використання, найменування та адресу виробника тощо).

По-друге, іграшки підлягають обов'язковій сертифікації, і під час їх придбання треба пересвідчитися в наявності у продавця посвідчення про якість, сертифіката відповідності державній системі сертифікації або завіреної постачальником копії сертифіката відповідності на товар (під час продажу товарів, що надійшли в Україну по імпорту, необхідний сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання іноземного сертифіката в державній системі сертифікації). Перевірка іграшок на звук повинна проводитися за допомогою повітродувного устаткування. Купуючи дитячу м'яку або гумову надувну іграшку, перевіряйте її одразу, оскільки ці товари належної якості обміну або поверненню не підлягають.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

За що? За діло

КОМУНАЛКА

У моєї знайомої трапилося непередбачене: із початком опалювального сезону потекла сушка для рушників у ванній. У «хрущовках» ця труба з'єднана із системою центрального опалення. Жінка завітала до рідного ЖЕКу, але жоден із сантехніків не відгукнувся на прохання за гроші (!) поміняти «змійовик». Довелося шукати умільця власними силами. Та... щоби зняти стару трубу і поставити нову, треба було спустити воду по всьому стояку, а це — прерогатива ЖЕКу. Майстер, вона ж — начальниця над усіма сантехніками, безапеляційним тоном заявила, що коштує ця послуга 11 гривень із копійками на годину. І взяла гроші одразу за три години — 35 гривень.

Питання «за що?» з більшою чи меншою регулярністю мучить кожного споживача комунальних послуг. Опитування громадської думки свідчать, що більшість мешканців Донецька вважають тарифи на комунальні послуги невиправдано високими та непрозорими.

Підняти завісу таємничості покликаний презентований днями міський комунальний портал. Кожен відвідувач сайту зможе ознайомитися з вартістю послуг водо-, газо-, тепло- та електропостачання, переліком пільг, показниками роботи комунальних підприємств, аналізом скарг. На порталі розміщуватиметься оперативна інформація про аварії і відключення, важливі телефони, працюватиме форум і чат. Міський голова Донецька Олександр Лук'янченко пообіцяв: керівники комунальної служби щомісяця відповідатимуть на запитання відвідувачів сайту в реальному часі. Така відкритість, сподівається, розчулить споживачів і спонукає охочіше сплачувати борги. Схожий комунальний портал створено і в межах області. Погано лише одне: доступ до всесвітньої мережі в регіоні має не так багато людей.

Ліна КУЩ.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Велике прання відміняється

ОБЕРЕЖНО: ФАЛЬШИВКА!

П'ять тисяч пачок фальсифікованого прального порошку відомих марок вартістю більш як 10 тисяч гривень вилучили на центральному ринку Вінниці працівники міліції. Правоохоронці викрили і два підпільні цехи, у яких «розсипали» фальсифікат. Спритники діяли просто: переполовинювали справжній порошок, додаючи до нього технічну соду. 60 мішків такої речовини знайдено в одному з цехів.

Як стверджують правоохоронці, справжній засіб для прання купували на тому ж таки ринку. Щоб не витрачатися на транспорт, один із цехів ділки обладнали зовсім поруч. Проблем із збутом фальсифікату не було: його продавали за трохи нижчою ціною. Достатньо було знизити вартість навіть на 10 копійок — і покупець «клював» на приманку...

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

КІТ У МІШКУ

Не все те золото...

Понад півсотні ювелірних виробів з коштовних металів забраковано, а реалізацію ще 80 призупинено. Такий підсумок перевірки 14 спеціалізованих торговельних підприємств Одеси, що її проведено облуправлінням захисту прав споживачів разом з фахівцями Пробірної палати та Центру стандартизації. Серйозні порушення виявлено в усіх магазинах: на маркуванні виробів не значилося назви підприємств-виробників, не вказано найменування каменів тощо. До порушників застосовано адміністративні й економічні санкції.

Георгій ВОРОТНЮК.

Парад рекордів Малковича

відбудеться сьогодні в столичному Українському домі

Там видавництво Івана Малковича «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» — перше в Європі — презентує переклад п'ятої книжки Джоан Ролінг «Гаррі Поттер і Орден Фенікса». Наші найближчі сусіди видадуть цю книгу лиш наступного року: чехи у січні, росіяни у лютому, а поляки аж навесні.

Цією першістю можна пишатися, але це не єдиний і, можливо, не найважливіший із рекордів Малковича.

Другий рекорд: стартовий тираж книжки — 60 тисяч примірників. А загальний тираж попередніх чотирьох томів поттеріани від Малковича — 140 000. Подібними тиражами українська книга (окрім хіба що підручників) за останні десять літ не виходила.

Третій рекорд: два великі російські видавництва купують у Малковича чималий тираж 5-го тому, щоб продавати його в Росії. Коли востаннє росіяни купували книжки українською мовою? Хіба що «Снігову королеву» тієї ж таки «А-БА-БИ-ГА-ЛА-МА-ГИ».

Четвертий рекорд: ця книжка в Європі за кілька місяців до виходу в світ стала найдорожчим твором для дітей — 29,99 долара (середня ціна роману для дорослих — 16—25 доларів). Обсяг українського перекладу — 816 сторінок, а рекомендована ціна видавництва — 23 гривні.

П'ятий рекорд: для песимістів, котрі вважають, що ми безнадійно відстали. Першу книжку про Поттера «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» видала весною 2002 року, коли більшість країн Європи уже видали четверту книжку, а український ринок заполонив третій том російського перекладу. Куди рипатись?! Аж не віриться, що Іван Малкович збирався друкувати перший том «Поттера» тиражем 4 тисячі — й за півтора роки досяг тиражів, згаданих вище (див. рекорд другий).

Шостий рекорд: для тих, хто вважає поттеріану лиш продуктом культурної глобалізації. Мовляв, це позичена культура, там нема нічого свого. Це не так: «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», окрім права на український переклад, має ще й право на власну обкладинку (художник Владислав Єрко). Це при тому, що книги про Поттера у всьому світі видаються під американськими обкладинками. Так вони видані і в наших сусідів — поляків, чехів, росіян. Серед країн, які добилися права видавати «Гаррі Поттера» у власних обкладинках, — Німеччина, Франція, Італія і Україна.

...Після того, як у червні ц. р. побачила світ мовою оригіналу (англійською) книжка «Гаррі Поттер і Орден Фенікса», видавці з усього світу наввипередки взялися перекладати її. Ось графік презентацій у Європі:

Україна — 6 листопада 2003
Німеччина — 7 листопада 2003
Голландія — 22 листопада 2003
Франція — 3 грудня 2003
Хорватія — грудень 2003
Чехія — січень 2004
Росія — 7 лютого 2004
Швеція,
Польща,
Іспанія — 2004

«Ми не намагалися спеціально бути першими, — каже Іван Малкович, — і цілком допускаємо, що якась із невеличких країн, що не заявила своєї презентації, могла нас на кілька днів випередити — це не біда. Найважливіше, що видавши 5-й том на три місяці раніше за росіян, ми перетягнемо на український бік тисячі читачів, які читали «Гаррі Поттера» по-російськи. Адже не секрет, що в Україні більш як 90 відсотків дітей легко читають українською мовою. До нас приходить дуже багато захоплених листів, у яких діти дякують за наш переклад. Критики також відзначають високий рівень українського «Гаррі Поттера». Тож «ГП» може відіграти неочікувану роль повпреда україномовної книги. Багато дітей саме завдяки «ГП» прилучаються до українського читання, і це не може не тішити...»

Втішає й інше: культурна інтервенція Малковича-видавця в традиційні російськомовні читацькі середовища не викликає опору в цих середовищах. Навпаки! Ось лише два відгуки (цитуємо мовою оригіналу): «Изд-во «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» своими книгами строит будущую Украину! А не пустой трескотней и пустыми словами! Спасибо! Спасибо!..» «Если бы люди чаще читали книги с такими иллюстрациями, как ваши, то все было бы иначе... Все!»

Окрім поттеріани, Малкович видав уже понад 50 книг загальним накладом понад 2 мільйони. Ці зусилля оцінили вже не лише співвітчизники та ближчі сусіди: права на книги «А-БА-БИ-ГА-ЛА-МА-ГИ» (звісно, не на «Поттера», а саме на оригінальні українські книжки) купують провідні видавництва світу, серед яких, наприклад, знамените американське «Alfred Knopf».

Отже, зрозуміло, що святкуватимуть сьогодні в Українському домі Іван Малкович, перекладач Віктор Морозов, художник Владислав Єрко — і ми разом з ними.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На знімку: поет і видавець Іван Малкович.

ПАРАДОКСИ

Заслужений нелегал Одеси

Ситуація справді парадоксальна: заслужений артист України, головний диригент Одеського національного філармонійного оркестру Хобарт Ерл змушений звернутися до Міністерства праці і соціальної політики з проханням уточнити свій громадянський і трудовий статус. Бо раптом виявив своє чотирирічне «незаконне перебування в Україні»!

Нагадаємо: молодий американський диригент Хобарт Ерл приїхав до Одеси понад десять літ тому. Якось він почув гру тутешнього філармонійного оркестру і, вражений майстерністю українських музикантів, вирішив будь-що працювати разом з ними. Взяли його спершу гастролюючим диригентом: амбітному американцеві, мовляв, простіше домовлятися про зарубіжні поїздки, ось хай і потішиться отими гастролями, та й музикантам-одеситам буде «приварок» до мізерних зарплат, не розбіжаться, хто куди.

Американець зумів не тільки це. Він розширює, ускладнює репертуар, презентує нові програми, що знаходять схвальні оцінки наших і зарубіжних меломанів. Це згуртувало оркестрантів, піднесло рівень їхньої майстерності. Перед колективом відчиняли двері найпрестижніші концертні зали світу. Хобарт Ерл став художнім керівником, головним диригентом оркестру. Незабаром йому, іноземця, удостоїли звання «Заслужений артист України» — випадок не частий! Успіхи колективу стали настільки вагомими, а його популярність у світових музичних колах настільки високою, що оркестру — першому серед подібних периферійних колективів — було присвоєно статус національного.

Хобарт Ерл, поринувши у творчість, якось не думав над своїм громадянством — він став, як сам не раз казав, одеситом. Ті, хто брав його на роботу, подбали про працевлаштування іноземця, але згодом встановлені законодавством терміни його перебування в Україні минули, і тепер ось він — нелегал. Його можуть навіть депортувати! У це Хобарт Ерл, правда, не вірить, до свого «нелегального» становища він ставиться з гумором і сподівається, що все, зрештою, владнається...

Фото Олега ВОЛОДИМИРСЬКОГО.

Але треба розв'язати й деякі інші проблеми. Статус національного, звісно, підніс імідж оркестру, якоюсь мірою поліпшив матеріальне становище музикантів. А водночас — завдав головного болю його керівникові. Згідно з новим статутом головний диригент оркестру має бути і його генеральним директором, тобто розпорядником бюджетних коштів, що виділяються колективові. Але ж іноземець таких прав позбавлений. Ось і ламай голову, як бути. Хобарт Ерл вбачає вихід у скасуванні сумісництва: хай художній керівник—головний диригент займається суто творчою роботою, а фінансово-господарськими клопотами — хтось інший. Це, знову ж таки, можуть вирішити тільки столичні відомства.

Утім, всі оті недоречності не вибивають Хобарта Ерла з творчої колії. Оркестр під його керівництвом у нинішньому сезоні набирає нових, схоже, досі незнаних обертів. Мова, передусім, про нову концертну програму, до якої увійшли, зокрема, твори видатних композиторів XIX століття Ліста і Чайковського.

До симфонічної поеми Ліста «Мазепа» диригент уже звертався в сезоні 1994-95 років. Однак нинішнє трактування цього твору можна вважати першовідкриттям — так глибоко й потужно, з безліччю уміло вмотивованих контрастів лунає музика. Безсумнівно, диригентові й оркестру вдалося на повен зріст показати велич головного героя твору, його страждання й тріумф.

Своєрідний симфонічний диптих про трагічне кохання склали два твори Чайковського — балада «Воєвода» (за Міцкевичем) та фантазія «Франческа да Ріміні» (за Данте). Хобарт Ерл, вихований на класиці та сучасній музиці Заходу, до опанування творчістю слов'янських композиторів ішов поволі, прагнучи заглибитися в їхній специфічний психологізм, ліризм, емоційність. І ось — перемога. Дух музики Чайковського передано, кажуть фахівці, доволі повно й водночас просто та дохідливо. Таке поєднання дається аж ніяк не всім. Хобарту Ерлу та керованому ним оркестру далося. Здолає маестро, сподіватимемося, й життєві колізії, про які йшлося вище. Адже він давно вже став в Одесі, в Україні своїм, він потрібний нашому мистецтву, широкому колу шанувальників музики.

Георгій ВОРОТНЮК.

На знімку: Хобарт Ерл.

ПРЕМ'ЄРА

Самозванець — союзник самовідданих

Остання прем'єра київського Центру сучасного мистецтва «ДАХ» — «Смутное время» (за п'єсою Кліма «DEMETRII» на тему драми Шиллера «Димитрій»).

Історія появи цієї вистави така: у червні нинішнього року в Мангеймі (Німеччина) відбувся Міжнародний театральний фестиваль «Шиллертаге», присвячений творчості Шиллера. Саме на замовлення цього фестивалю й робилася вистава і вперше її показали саме там. П'єса Кліма (московського режисера та драматурга українського походження) є оригінальним переосмисленням сюжету Шиллера. Події «Смутного времени» пов'язані з історією самозванця Лжедмитрія, але це лише зовнішня оболонка спектаклю. Основний його стрижень — моральна та духовна природа людини, її внутрішня сутність, віра, сила духу. Та й типове для ДАХівської практики використання українського автентичного музичного фольклору і духовних піснеспівів надавало виставі особливого звучання. Акторські роботи можна оцінювати по-різному, адже тут грають і професіонали, і аматори. Та безумовно вражає художній керівник «ДАХу» Владислав Троїцький в ролі Бориса Годунова.

Тетяна САЧЕВА.

КАЛЕНДАР

Мистецтво не терпить суєти

Цього тижня відзначив своє 75-ліття Леонід Семенович Тарабаринов — майстер рідкісного таланту, народний артист України, актор Харківського театру імені Шевченка.

Недавно кияни бачили Леоніда Тарабаринова у виставі Андрія Жолдака «Один день Івана Денисовича». Він грав там роль божевільного Композитора. Ця вистава йде у неймовірному, шаленому темпоритмі, що навіть не кожному молодому артистові під силу. Зрештою, той темпоритм вимагає конячої фізичної витривалості. А 75-річний Тарабаринов — спокійнісінько собі грав! Як? А дуже просто: він майже весь час сидів, навіть диригував сидячи. Але погляди залу, доки Тарабаринов перебував на сцені, були приковані саме до нього. Він грав так потужно, яскраво й виразно, що публіка навіть не одразу звертала увагу на цю маленьку хитрість: серед калейдоскопічної зміни мізансцен Тарабаринов залишався майже постійно на одному місці! От що таке школа великого Курбаса.

Втім, Тарабаринов учився не в самого Курбаса, а у його послідовників. Він пройшов славний мистецький шлях — майже 50 років працює на харківській сцені. На цій сцені й святкуватиметься його ювілей — власне, ціла спеціальна вистава, придумана Андрієм Жолдаком. Але це буде трохи пізніше. Бо свій «календарний» день народження Леонід Семенович зустрів не в Харкові, а в Москві, на гастролях.

Христофор ГРУША.

Фото Тараса МІЦКАНЮКА.

На знімку: Леонід Тарабаринов у виставі «Один день Івана Денисовича».

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою господарського суду Сумської області від 27.10.2003 р. у справі № 7/85 Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Цукровий Центр» (40030, м. Суми, вул. Терезова, б. 1; п/р 26009301311 в ГОУ ВАТ «Державний Ощадний банк України», МФО 300465; код ЄДРПОУ 31413843) визнано банкрутом, відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Бабенко Едуард Вадимович, ліцензія АА № 487826 (адреса: м. Суми, вул. Горького, б. 38-А, кв. 45).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Волинської області (43001, м. Луцьк, вул. Медведєва, 1):

— ухвалою від 22.10.2003 р. порушив справу № 1/120-Б про банкрутство Корпорації «Нововолинські продукти» (м. Володимир-Волинський), вул. Хохол, 22), р/р 26007237110001, МФО 303406, у ПФ «Приватбанк», код ЄДРПОУ — 2173684;

— ухвалою від 04.07.2003 р. порушив справу № 1/110-Б про банкрутство ТзОВ «Олвід» (Волинська обл., Луцький р-н, с. Підгайці, вул. Дубнівська, 2а), р/р 26006230264001 в КБ «Приватбанк», МФО 303440, код ЄДРПОУ 25088970;

— ухвалою від 28.07.2003 р. порушив справу № 1/113-Б про банкрутство Нововолинського РБУ ЖКО Нововолинської міської Ради (м. Нововолинськ, вул. Лісна, 16), р/р 2600130120316, МФО 303310, Філія «Промінвестбанку», код ЄДРПОУ — 30659578.

Розпорядником майна призначений — Костюкевич І. М., Ліцензія № 140412 від 12.06.2002 р. (43025, м. Луцьк, вул. Шопена, 12/27, тел. (03322) — 27066).

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця.

Ухвалою господарського суду Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) від 23 вересня 2003 року порушено справу № 13/194-Б про визнання банкрутом ВАТ «Шепетівське АТП-16864». Юридична адреса: 30400, Хмельницька область, м. Шепетівка, вул. С. Лазо, 25. Код 03119246, р/р 26004301210287 в Шепетівському відділенні ХФ «Промінвестбанку», МФО 315450.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Білика Володимира Анатолійовича (Хмельницька область, м. Старокостянтинів, вул. Попова, 15/64, ліцензія АА № 487801 від 07.05.2003 року).

Претензії кредиторів та пропозиції можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування даної інформації.

Господарським судом Хмельницької області порушено справу № 2/234-Б про банкрутство Приватного підприємства «Реверс» м. Хмельницький, вул. Заводська, 155, рахунок 26006301210603 у Хмельницькому Центральному відділенні «Промінвестбанку» м. Хмельницький, розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Костенка Костянтина Володимировича (адреса: м. Хмельницький, вул. Володимирська, 87/1, кв.6, ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серія А-А № 668333 від 23.10.2003 р.).

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, б.1а) 07.10.2003 р. по справі № Б15/110/02 постановив визнати ПП «Дніпротранс» (49002, м. Дніпропетровськ, вул. Мостова, б. 2а; код за ЄДРПОУ 30564062) банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Гришина М. А. (ліцензія АА № 047924). Тел./ф.: (056) 370-23-84.

ЗАТ Інвестиційна компанія «Національне відродження»

повідомляє, що 22 грудня 2003 року проводяться позачергові загальні збори.

Порядок денний:

— про ліквідацію ЗАТ ІК «Національне відродження» Збори проводяться за адресою: м. Київ, вул. Тульчинська, 6, 2 поверх, о 12,00 годині.

Філія ДХУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області

повідомляє, що в інформації про продаж на аукціоні активів ВАТ «Донецький текстиль», яка була надрукована у газеті «Голос України» від 18.10.03 р. за № 197 (3197), слід читати: «Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17,00 грн. перераховуються на р/р 26005150300241 в ДОФ АКБ «Укрсоцбанк» м. Донецька, МФО 334011, ЄДРПОУ 26319986, Донецькій філії ТБ «Центральна».

Постановою господарського суду Донецької області від 01.09.03 р. № 15/37Б визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Донецька станція технічного обслуговування № 11497» ОКПО 03113874, яке знаходиться за адресою: 83029, м. Донецьк, вул. Світлий шлях, 10, р/р № 26001301590105 в Пролетарському відділенні ПІБ м. Донецьк, МФО 334301.

Ліквідатором призначено Вишневську Наталію Миколаївну (ліцензія № 249756, 83000, м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 15/39).

Правління Закритого акціонерного товариства «Транснаціональна фінансово-промислова нафтова компанія «Укртатнафта»
повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться 24 грудня 2003 р. о 13.00 год. (за місцевим часом) за адресою:

м. Кременчук, вул. Свіштовська, 3, офіс АТ «Укртатнафта»

Порядок денний:

1. Про звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності АТ «Укртатнафта» у 2002 році.
2. Про звіт Ревізійної комісії АТ «Укртатнафта» про результати перевірки фінансово-господарської діяльності АТ «Укртатнафта» за 2002 рік.
3. Про затвердження балансу, звіту про фінансові результати з урахуванням висновків Ревізійної комісії та аудиторської перевірки достовірності бухгалтерської звітності за 2002 рік.
4. Про розподіл прибутку за 2002 рік. Затвердження термінів, порядку виплати дивідендів.
5. Про затвердження Положення «Про представництво АТ «Укртатнафта» в м. Київ» у новій редакції.

Реєстрація учасників Загальних зборів акціонерів відбудеться в день проведення зборів на підставі документу, що посвідчує особу. Крім того, представник акціонера повинен мати довіреність, оформлену відповідно до чинного законодавства України, керівник юридичної особи, що є акціонером, — документ, що підтверджує його повноваження.

Початок реєстрації: 12.00.

Закінчення реєстрації: 12.50.

З матеріалами з питань порядку денного Загальних зборів акціонерів, можна ознайомитися у робочі дні за адресою:

м. Кременчук, вул. Свіштовська, 3, Управління з корпоративних прав та акціонерного капіталу.

Довідки за телефонами у м. Кременчуці (0536) 76-19-19, 76-82-95, 76-86-17. Факс (0536) 76-19-33, 76-19-47.

В газеті «Голос України» від 30.10.03 р. № 205 (3205) в об'яві про продаж майна ТОВ «Українська агропромислова компанія «Фруктова індустрія» в абзаці: Ознайомлення з правилами проведення торгів, слід читати: м. Київ, вул. Димітрова, 3 і далі за текстом.

На підставі рішення загальних зборів акціонерів від 27 липня 2003 року ВАТ «Сільгосптехніка», ідентифікаційний код № 03758884 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються від дня оприлюднення протягом двох місяців за адресою: 63131, Харківська обл, Коломацький р-н. с. Шелестово, вул. Свердлова 1.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства (Організатор конкурсу) проводить конкурс з продажу майна підприємства-боржника — ВАТ «Дніпроспецбуд» (справа № Б15/24/104/00).

Загальна характеристика об'єктів продажу Дніпропетровського заводу «Буддеталь», розташованих за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Героїв Сталінграду, 151д, а саме: лот № 1 — комплекс цеху напірних труб у складі: будівля цеху напірних труб (літ. БС-1) з прибудовами (літ. БС1-2, БС2-1, БС3-4, БС4-2), полігон з пропарочними камерами (№ 86), споруди (автошляхи, площадки, зовнішні електричні мережі, резервуар мазуту № 74). Початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 1 дорівнює 416150 (чотириста шістнадцять тисяч сто п'ятдесят) грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ — 69358,33 грн. Лот № 2 — будівля бетонного вузлу (площа внутрішніх приміщень — 219,9 кв. м.). Початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 2 дорівнює 15500 (п'ятнадцять тисяч п'ятсот) грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ — 2583,33 грн. Лот № 3 — градирня (площа зрошення 16 кв. м.). Початкова ціна об'єкту продажу за лотом № 3 дорівнює 20900 (двадцять тисяч дев'ятсот) грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ —3483,33 грн.

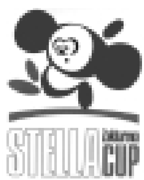
Фіксовані умови конкурсу: 1) відсутність у претендента кредиторської заборгованості перед ВАТ «Дніпроспецбуд», дебітори ВАТ «Дніпроспецбуд» до конкурсу не допускаються до погашення заборгованості; 2) переоформлення права користування земельними ділянками, прилеглими до будівель та споруд, що продаються, здійснюється за рахунок покупця; 3) зобов'язання покупця щодо щомісячної компенсації ВАТ «Дніпроспецбуд» витрат пов'язаних з утриманням та оподаткуванням земельної ділянки, прилеглої до будівель та споруд, що продаються з дня визначення переможця конкурсу (затвердження протоколу засідання конкурсної комісії) до моменту переоформлення прав користування земельною ділянкою; 4) надання учасником конкурсу документів, що підтверджують наявність на розрахунковому рахунку грошових коштів, достатніх для сплати за придбане майно, але не менш ніж початкова ціна об'єкту продажу, станом на дату кінцевого терміну подання заяви про участь у конкурсі; 5) додатковою умовою конкурсу є готовність покупця інвестувати діяльність ВАТ «Дніпроспецбуд» або брати участь в погашенні кредиторської заборгованості ВАТ «Дніпроспецбуд». Переможцем конкурсу визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу та взяв на себе зобов'язання щодо виконання фіксованих умов конкурсу. Гарантійні внески учасників конкурсу (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників конкурсу — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора конкурсу —філії ДГУ Агентства з питань банкрутства у Дніпропетровській області: п/р 26006351680200 в АППБ «Аваль», МФО 305653, код ЄДРПОУ 26252710 до 03.12.2003 р. Заявки на участь в конкурсі приймаються до 03.12.2003 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктами та оформлення участі в конкурсі звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Конкурс відбудеться 08.12.2003 р. о 14.00 за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7. Результати конкурсу оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарський суд Донецької області (83048, Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство № 33/136б у відношенні Красноармійського заготівельно-виробничого об'єднання «Коопзаготпром», 85300, Донецька область, м. Красноармійськ, вул. Шота Руставелі, 147, код ЗКПО 01782909, р/р не має. Розпорядником майна призначено Гумбакова Сергія Олександровича, ліцензія № 047933. Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, ліквідатор ДП «Вугілля-Сервіс» ЗАТ «Вугледобуток», та керуючий санацією ВАТ «Селидівське АТП 11416»,
повідомляють про проведення конкурсів з продажу активів.

На конкурс для повторного продажу виставляються активи ДП «Вугілля-Сервіс» ЗАТ «Вугледобуток», розташовані за адресою: м. Новогродівка, вул. Риночна, 1: 1. Заправна, 1987 р., площа 105,9 м. кв., початкова ціна продажу із зниженням на 25% — 1125,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 56,25 грн. 2. Приміщення складу № 1, площа — 325,6 м. кв., початкова ціна продажу із зниженням на 25% — 9300,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 465,00 грн. 3. Приміщення складу № 2, площа — 319,2 м. кв., початкова ціна продажу із зниженням на 25% — 7275,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 363,75 грн. 4. Тельфер г/п 5 т., початкова ціна продажу — 2375,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок —118,75 грн. 5. Маслостанція СНТ-32 — 8450,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 422,50 грн. На конкурс виставляються активи ВАТ «Селидівське АТП 11416», розташовані за адресою: м. Селидове, вул. Гоголя, 44: 1. Приміщення боксів, загальна площа — 495,4 м. кв., початкова ціна продажу — 5170,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 258,50 грн. 2. Легковий автомобіль ЗАЗ-11022, 1993 р., початкова ціна продажу — 846,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок —42,30 грн. 3. Самоскид САЗ-3507, 1987 р., початкова ціна продажу — 1660,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 83,00 грн. 4. Автомобіль РАФ-2203-01, 1992 р., початкова ціна продажу — 1177,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 58,85 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурса — 17 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль» м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсах необхідно надати письмову заяву та конкурсні пропозиції організатору конкурсів Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 25 календарних днів із дня публікації в газеті по 30 листопада 2003 р. включно. Конкурси відбудуться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 08 грудня 2003 р., у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області о 10-00 год. та 11-00 год. відповідно за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 385-39-23/52.

Тепер акцент — на якість...

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

25—29 березня наступного року в Києві відбудеться вже третій міжнародний турнір «Кубок Стелли Захарової». Два попередні здобули найвищі оцінки і прекрасну пресу. До речі, щоразу інформаційним спонсором змагань виступав «Голос України».

Натхненник і організатор турнірів, заслужений майстер спорту, олімпійська чемпіонка Стелла Захарова за характером — максималіст і задовольнятися досягнутим не збирається. Тому перше про що її запитав:

— Чим, власне, відрізнятимуться березневі старти від попередніх?

— Раніше ми приймали гостей, не зважаючи на рівень їх майстерності. А тепер, коли ми себе вже зарекомендували з найкращого боку, то можемо запрошувати представників країн, елітних у гімнастичному світі. Туристи нам, даруйте, вже не потрібні. Адже хочеться, щоб була користь насамперед для наших спортсменів і для спортивної гімнастики в цілому у світі.

— Коли так, то назвіть, будь ласка, хоча б кілька країн...

— Наші представники, що побували на чемпіонаті світу-2003 (відбувся в США), привезли візитні картки і пропозицію співпрацювати від федерації гімнастики Японії. А ще точніше, японці хочуть приїхати на наш турнір. До речі, на попередньому серед учасників ми вперше вітали гімнастів Китаю. Раніше наш захід, можна сказати, ігнорували спортсмени Іспанії та Франції. Либонь, вважали, що змагальний рівень у Києві недостатній. Але тепер, як бачимо, вже самі виявляють ініціативу і збираються до нас.

Стосовно інших великих гімнастичних держав — Росії, Білорусі, Болгарії, Угорщини, Чехії, то вони — наші постійні гості.

— Але Румунія чомусь не виявляє зацікавленості?

— Як на мене, це певний вияв снобізму. Ніхто не заперечує, що румунська гімнастика — одна з найсильніших у світі. Але тамтешня федерація і спортсмени на перший план висувають фінанси. Вони знають, що, виступаючи в Києві, не розбагатієш. Однак у нас можна набути інше — неоціненний змагальний досвід. Одне слово, шкода, що румуни обминають українську столицю. Однак не варто впадати в розпач, бо час — найкращий лікар. І, можливо, колись ми ще радо вітатимемо румунських гімнастів на київському помості. Ми будемо раді бачити їх і запрошуємо щиро.

— Добре відомо, що основу — новий килим — ви придбали в Бельгії. А як справи з іншими снарядами?

— Звичайно, потрібні сучасні. Ми не чекаємо допомоги, скажімо, з боку Держкомспорту. Бо в нього інші клопоти — забезпечення національних збірних. І це природно, адже попереду Олімпіада-2004 в Афінах. Хоча і ми цей турнір проводимо не для себе. Він також працює на найкращих гімнастів України. Однак дуже розраховуємо на підтримку столичної влади.

Особливо важливо, що маємо постійне місце для турніру. Затишний і великий дім, найбільша крита арена країни, Київський палац спорту. Там наші справжні друзі, і насамперед — директор споруди Віктор Ткаченко.

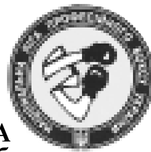
— До речі, що то за гімнастичний осередок нещодавно з'явився в Палаці спорту?

— У цій споруді вже десятки років працює спеціалізований зал. У ньому й відкрито мій гімнастичний клуб. Уже набрано першу групу — десять хлопчиків та дівчаток віком від 4 до 10 років. Тренуються вони у Світлани Яценко, у минулому доброї майстрині, котра входила до збірної країни. Гадаю, що українська гімнастика заслуговує не одного такого дитячого закладу. Якщо вони з'являться хоча б у тих регіонах, де цей вид спорту має давні традиції, то можна говорити про хороші перспективи національної спортивної гімнастики, про майбутні олімпійські вершини. Так, ми раніше мали заслужений авторитет на міжнародній арені. Але, на жаль, справу занедбано. Тому варто трохи приземлитися і знову заходитися по-справжньому готувати зміну.

Фото Віктора БРАНИЦЬКОГО

На знімку: олімпійська чемпіонка Стелла Захарова.

П'ятий похід Гурова

БОКС

Події навколо братів Кличків (їхні поєдинки то призначають, то скасовують) постійно тримають у напрузі всіх прихильників спорту України. Та життя триває, а у нас є й інші боксери. Можливо, не такі знамениті, як оті популярні брати. Однак і вони — честолюбні чоловіки і сповнені гарячого бажання побитися і за себе, і за державу. Тому нас дуже цікавить, що відбудеться найближчим часом у царині професійного боксу за участю українських атлетів. Про це нам розповідає заслужений тренер країни, президент НЛПБУ ***Михайло ЗАВ'ЯЛОВ:***

— Головною подією, не без підстав, вважаю майбутній поєдинок нашого славетного чемпіона, важковаговика Олександра Гурова за європейський титул з італійцем П'єтро Ауріно. На жаль, майбутній суперник, як кажуть, вже двічі «зривався з гачка». І щоразу дату бою відкладали.

Причини висувалися різні: то травма руки, то ноги. Але маємо інформацію, що справа зовсім в іншому і досить прозаїчна: «малюк» П'єтро просто заклопотаний проблемою скидання ваги. А ми тим часом потерпаємо, псуємо собі нерви. Адже до такої події треба ретельно готуватися. І не лише функціонально та психологічно, грошей це коштує чималих.

Так от, маємо листа з підтвердженням, що поєдинок відбудеться 22 листопада в Італії. Навіть і подумати страшно, що й третя спроба виявиться фальстартом. Якщо і тепер італійці крутитимуть, то виступимо з серйозною заявою на адресу Європейської боксерської ради.

— А що це за один — пан Ауріно?

— Це досвідчений боєць, свого часу був чемпіоном Європи серед любителів у напівважкій вазі. І на професійній арені він не знає поки що поразок.

— А як почувається Гуров?

— Нормально, готується в рідному Маріуполі під орудою свого незмінного наставника, заслуженого тренера України Сергія Бахмутова. Потім вирушить до Англії, де продовжить підготовку. Там є добрі спаринг-партнери.

— А за рахунок чого українець сподівається добитися успіху?

— Гуров досвідченіший, жорсткіший боксер. До речі, він вже чотири рази піднімався на вершину європейського боксу. І це буде його п'ята спроба...

— Що ж, нехай щастить Олександрові, за якого, немає сумніву, вболіватиме вся країна. А що ще відбудеться під патронатом НЛПБУ?

— У нас з'явилася ціла група перспективної молоді, яка рветься в бій. У цьому місяці дехто з новачків (прізвища називати поки що недоцільно) змагатиметься на рингах Англії та Франції. То будуть оглядові бої. Від них і залежатиме певною мірою їхня спортивна доля. До речі, серед них є й важковаговики, що особливо цікаво й інтригуюче.

— А в Україні планується якісь заходи?

— Звичайно. Наша команда і особливо почесні президенти ліги — народний депутат, Герой України Леонід Каденюк та народний депутат попереднього скликання Станіслав Сафронов — ведуть велику роботу для організації в якомусь із українських міст чергового яскравого фестивалю професійного боксу. Ми хочемо, щоб традиція проводити регулярно такі заходи в різних регіонах країни не порушувалася. Однак це залежить не тільки від нас. Хоча, повторюю, дуже старатимемося наступного року подарувати прихильникам боксу яскраве свято.

На знімку: президент НЛПБУ Михайло Зав'ялов.

У НОМЕР

■ *Хокей*

Збірна України вирушила на другий етап міжнародного турніру Єврочеленж, який відбудеться в Будапешті. Наша команда виступає у групі В разом з хокеїстами Білорусі та Хорватії. До групи А входять команди Словаччини, Угорщини та Нідерландів. Свій перший матч українська збірна проведе завтра проти хорватів, а наступного дня поміряється силами з білорусами.

Олександр Сеуканд — наставник українського колективу — цього разу викликав воротарів — Селівёрстова і Пяткевича («Лада»), далі по п'ятірках: Бобровник — Савенко — Матвійчук, Полоницький — Савицький; Гончаренко — Семенченко (ХК «Гомель») — Шевченко, Ісаєнко (ХК «Гомель») — Лясковський («Металургс»); Пастух (ХК «Рига-2000») — Кас'янчук («Хімік») — Лазарєв, Рябенко — Скороход; Гніденко (ХК «Рига-2000»), Бондарєв («Металургс»), Марковський, Доніка, Яковенко («Динамо» Мн.), С. Черненко. Всі гравці, біля прізвищ яких не значиться клуб, виступають за київський «Сокіл».

■ *Футбол*

Уже екс-тренер московського «Динамо» Віктор Прокопенко призначений Рінатом Ахметовим спортивним директором футбольного клубу «Шахтар». Віце-чемпіони України після звільнення Яремченка, який обіймав у команді посаду спортивного директора та головного тренера, вже тривалий час шукали фахівця на цю посаду.

Можливість запросити Прокопенка з'явилася після закінчення чемпіонату Росії, де московське «Динамо», очолюване Віктором Євгеновичем, посіло шосту сходинку у російській Суперлізі. Лише в неділю з'явилася новина — Прокопенко залишає «Динамо». І менш ніж за добу він повернувся до Донецька, цього разу в ролі спортивного директора команди.

Нагадаємо, що Віктор Прокопенко у сезоні 1999—2000 років уже стояв біля керма донецької команди, виборовши з нею звання віце-чемпіона України. Але найбільше запам'ятався Донецьку Віктор Євгенович як тренер, з котрим «Шахтар» вперше у своїй історії пробився до Ліги чемпіонів. Однак, якщо у груповому турнірі ліги чемпіонів гірники виступили пристойно в компанії з «Арсеналом», «Лаціо» та «Спартою», посівши третє місце і отримавши путівку до Кубка УЄФА, то програш софійському ЦСКА в 1/16 фіналу тоді вирішив долю тренера. То був його останній матч біля керма донеччан. Проте Ахметов не захотів відпускати фахівця, призначивши його віце-президентом клубу. На цій посаді Прокопенко працював до квітня 2002 року, до моменту, коли його запросило до себе московське «Динамо».

Утім, друге пришестя Віктора Прокопенка до «Шахтаря» не варто розглядати лише як прагнення посилити кадровий потенціал гірників. Не виключено, що готується можлива заміна Шустера. На випадок фіаско німецького фахівця в нинішньому чемпіонаті України. Але все це лише припущення і не більше.

Виконком УЄФА — в Києві

Учора до Києва рейсом з Гельсінкі прилетів президент УЄФА Леннарт Йоханссон. А ще раніше до столиці України прибув виконавчий директор УЄФА Герхард Айгнер. Під вечір високоповажні гості разом із президентом ФФУ, народним депутатом України Григорієм Суркісом відкрили перший у нашій країні футбольний міні-майданчик зі штучним покриттям п'ятого покоління на Нивках, у школі-інтернат для дітей-сиріт №3.

Сьогодні в першій половині дня члени виконкому УЄФА проведуть своє засідання. А ввечері в готелі «Національний» відбудеться прес-конференція, в якій візьмуть участь Леннарт Йоханссон, Герхард Айгнер та Григорій Суркіс. 6 листопада виконком УЄФА продовжить роботу в Києві.

Мінімальна перемога киян

Чемпіонат країни. 14-й тур. «Оболонь» — «Таврія». 1:0. 1 100 глядачів. Гол: Нивінський, 47.

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Групові турніри. 4-й тур.

Група Е. «Панатінаїкос» (Греція) — «Штутгарт» (Німеччина). 1:3. «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Рейнджерс» (Шотландія). 3:0. «Штутгарт», «Манчестер Юнайтед» — по 9 очок, «Рейнджерс» — 4, «Панатінаїкос» — 1.

Група F. «Порту» (Португалія) — «Марсель» (Франція). 1:0. «Партизан» (Сербія) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 0:0. «Реал» — 10, «Порту» — 7, «Марсель» — 3, «Партизан» — 2.

Група G. «Лаціо» (Італія) — «Челсі» (Англія). 0:4. «Бешикташ» (Туреччина) — «Спарта» (Чехія). 1:0. «Челсі» — 9, «Бешикташ» — 6, «Спарта» — 4, «Лаціо» — 4.

Група Н. «Сельта» (Іспанія) — «Аякс» (Нідерланди). 3:2. «Брюгге» (Бельгія) — «Мілан» (Італія). 0:1. «Мілан» — 7, «Аякс» — 6, «Сельта» — 5, «Брюгге» — 4.

За Кубок України

У ПФЛ провели жеребкування пар 1/4 розіграшу Кубка країни. Отже, зустрічаються: «Динамо» (Київ)—«Іллічівець» (Маріуполь), «Сталь»—«Шахтар», «Металург» (З)—«Чорноморець», «Дніпро»—«Таврія».

Матчі відбудуться 22—23 і 29—30 листопада.

■ *Тріатлон*

Знай наших

Українець Володимир Полікарпенко став переможцем етапу Кубка світу з тріатлону, який відбувся в Мексиці. Друге місце дісталося австралійцю Бреду Кахлефелдту, на третій позиції — Расмум Хеннінг з Данії.

ДАЛІ БУДЕ

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Ковзкого вам паркету!

У Будинку культури «Дарниця», що в Дарницькому районі столиці, відбулися змагання зі спортивно-бальних танців «Сюрприз». На «Сюрприз-2003» зібралися учасники різних спортивних клубів Києва. А таких гуртків у столиці чимало — «Добро», «Алмаз», «Віночок», «Фантазія», «Зміна», «Святошин», «Буревісник». Вихованці клубів перемагають не лише в місцевих конкурсах, а й досягають успіхів у професійному спорті.

Від одного споглядання граційних рухів танцюристів хотілося випростати спину і з високо піднятим підборіддям закружляти у мелодії танцю. Учасники представили на суд журі європейські та латино-американські спортивно-бальні танці: квік-степ, вальс, танго, самба, джайв та ча-ча-ча.

Було б непогано, щоб наступний «Сюрприз» проходив у просторішому і теплішому залі та на кращому паркеті. Тож як це прийнято казати у танцюристів, слизького вам паркету!

Анна БОЙКО.

На знімку: у вальсі кружляють учасники міжнародного турніру зі спортивних бальних танців «Оксамитовий сезон-2003», який нещодавно відбувся в Одесі.

ЦЬОГО ДНЯ
6 ЛИСТОПАДА

■ 1855 р. Народився Дмитро Яворницький, історик та письменник. Тривалий час завідував музеєм старожитностей у Катеринославі. ■ 1893 р. Помер композитор Петро Чайковський. ■ 1930 р. У Харкові відкрилася друга Міжнародна конференція пролетарських і революційних письменників. 120 делегатів із 22 країн. ■ 1943 р. Столицю України визволено від німецько-фашистських окупантів. ■ 1960 р. Введено в дію Київський метрополітен, перший у республіці. ■ 1982 р. У Києві відкрито Арку дружби народів.

НАША ГОРДІСТЬ

Веселка балу хризантем

У Нікітському ботанічному саду невід'ємна окраса кримської осені — традиційний бал хризантем. Цих квітів тут близько 200 сортів. Щороку тисячі туристів приїздять помилуватися «прекрасними пелюстками Сходу» та дивовижним розмаїттям понад двох тисяч видів декоративних садових форм дерев і кущів. Вражають красою і аборигенні рослини, й привезені ялтинськими вченими з Індії, Іспанії, Бангладеш, США, Японії. Вчені десятиліттями плекають понад 50 тисяч сортів, видів і гібридів рослин.

У чотирьох унікальних парках саду, на території більш як дві тисячі гектарів, рослини з усіх континентів доглядають 15 садівників-ветеранів, які присвятили улюбленій справі по 40 років. До 200-ліття «Нікіти» вони готують ландшафтний парк тапіарних форм — рослин, кущів та дерев, підстрижених у вигляді скульптур, фігур та лабіринтів.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Музей старовинних пляшок не для любителів випити

ЗАХОПЛЕННЯ

П'ятсот скляних пляшок з часів античності й середньовіччя до початку XX століття зібрав харківський колекціонер Володимир Коваль. Усі вони містяться в нього у квартирі. Винні пляшки, посудини для цукерок, тютюну, грибів і навіть отрути. За кордоном колекціонування пляшок — модне і популярне захоплення. В Україні музей Володимира Коваля — єдиний.

Колекціонувати пляшки Володимир Коваль почав випадково 13 років тому. Перший екземпляр, вагою півтора кілограми, знайшов у звичайній ямі.

Тепер у Володимира 500 пляшок, від великих до мініатюрних, у яких середньовічні дівчата зберігали косметику. Сучасні пляшки він не збирає — каже, не вистачить полиць. Максимум початок XX століття. Нові екземпляри колекціонер шукає сам — ходить з лопатою по будівництвах. Ще надсилають закордонні друзі і дарують археологи. Якщо старовинну тару знаходять будівельники, віддають колекціонеру за пляшку горілки. Вік пляшки та її історичну батьківщину Володимир Коваль визначає за клеймом. Здебільшого це ініціали або сімейний герб винороба. У Росії таврувати тару наказала Єлизавета. Таверни, що купували неякісне вино, штрафували, а слуги імператриці били там весь посуд.

Дуже часто зустрічаються клейма «істина у вині», «живи і радій», намальовані медуза Горгона, грона винограду.

За кордоном, каже Володимир, такі пляшки коштують ціле багатство. Їх купують і продають на аукціонах. Але їздити на закордонні торги харківський колекціонер не може, а поштою пересилати скло не дозволяється. Тим часом ім'я Володимира Коваля закордонним пляшковим колекціонерам відоме. Його стаття з'явилася в «Британському пляшковому огляді». Володимир збирається писати про свою колекцію книгу.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ПРИМ'ЄРА РУБРИКИ

Вузлик на пам'ять

Мерзлу (не відталу) картоплю треба покласти в холодну воду, тоді вона розмерзнеться і стане цілком придатною для їжі. У старій дерев'яній хлібниці хліб не черствів, а в новій, металевій, сухарі можна сушити? Буханець довше залишатиметься м'яким, якщо на дно нової хлібниці покласти дерев'яну дощечку. Коли у ванній відвалилася кахельна плитка і «вмонтувати» її на місце не допомагають ні клей, ні цемент, найнадійніший засіб — прикріпити кахель чотирма (по його кутах) краплями розплавленого бітуму.

Нехай це пролунає трохи пишномовно, але такі уроки виживання ще раз свідчать про нашу з вами високу пристосованість: з таким багажем знань і в пустелі не пропадеш, і будинок збудувати — раз плюнути. Чого лише варта порада: якщо час від часу відключають світло, а гніт у гасовій лампі коптить, хоча він і новий, то перш ніж його поставити, треба змочити в оцті і просушити. Він стане горіти без кіптяви. Така премудрість, погодьтеся, ніякому англійцю чи німцю і в голову не прийде.

А нас, тих, хто встиг пожити в дефіцитному Союзі, хто знав далеко не заможні періоди в становленні молодої незалежної держави, саме буття і навчило ось таких маленьких хитрощів. Хоча недарма кажуть: мала штучка червінчик, а ціна велика. Якщо розібратися, то в багатьох читачів в арсеналі є який-небудь досвід: чи то як довго і без втрат зберігати часник, чи як видалити з улюбленого піджака олійну пляму, чи як без хімії перемогти рудих мурах, що оселилися на кухні. Ми пропонуємо не «солити» свої маленькі хитрощі, а разом з нами по крупицях збирати їх: надсилати до редакції (написавши на конверті назву нашої нової рубрики: «Вузлик на пам'ять»). Найоригінальніші життєві поради газета опублікує на своїх сторінках.

Іван ЛАЗНЮК.

ФОТОФАКТ

Такий величезний гарбуз виростив школяр Роман Коваль з Рівненщини. Хлопчик демонструє його всім, хто приходить у гості.

Фото Ігоря ГОШОВСЬКОГО.

СТАТИСТИКА

А вчора були яйця...

За інформацією Держкомстату, із січня по вересень нинішнього року в господарствах країни видали «на-гора» 9305 мільйонів штук яєць усіх видів — на 2,2 відсотка більше, ніж за такий самий період минулого року.

Серед відстаючих у «яєчній справі» Херсонщина і Дніпропетровщина, де виробництво істотно знизилося. А в лідерах — Київська, Донецька і Одеська області.

Заміж не напасть

Осінь — час весіль. Але порівняно з минулим роком нинішнього українці одружуються не так охоче. У першому півріччі свої долі поєднали більш як 117 тисяч пар. Слід зазначити, що 2003 рік — передвисокосний, однак лише в деяких регіонах марновірство залишається сильне. Наприклад, у Закарпатській області за півроку побито всі рекорди — майже чотири тисячі весіль. Переживають бум і ЗАГСи Львова і Севастополя. Але справжнім лідером стала Донецька область — тут з початку року одружилися 18 тисяч пар. Беруть шлюб, як і раніше, люди від 18 до 24 років, **повідомляє ForUm.**

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Анатолій ГОРЛОВ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311206. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos